Tattwadarshi 2019

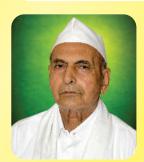
SOCIAL NETWORKING

SHRI GAJANAN SHIKSHAN SANSTHA SHEGAON

BOARD OF DIRECTORS

Hon. Shri Shivshankarbhau S. Patil Chairman

Dr. Rameshchandra **Champalal Dangara Vice-President**

Shri Kishor Trikamdas Tank Vice-President

Shri Rameshchandra **Mangilal Gattani Vice-President**

Shri Sharad Mahadeorao Shinde Secretary

Shri Govind Sukhdevrao Kalore **Joint Secretary**

Shri Nitin Sudamrao Bhand Joint Secretary

Shri Pradip Manohar Kavishwar **Treasurer**

Shri Shrikant Shivshankarbhau Patil Member

Shri Narayanrao Yadavrao **Ganesh Patil** Member

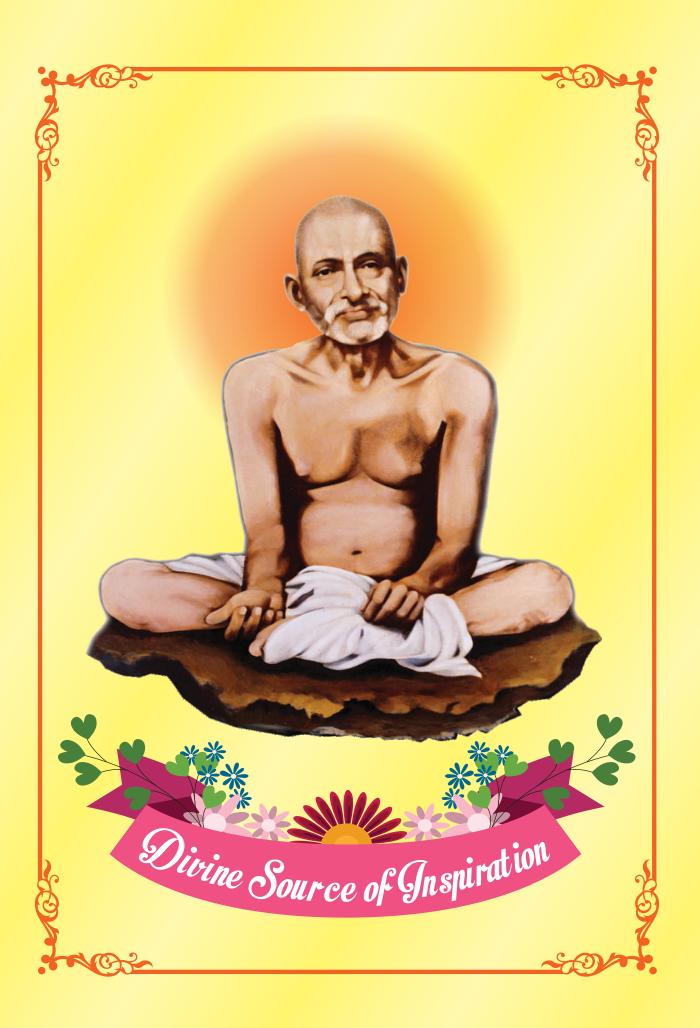
Shegokar **Member**

Shri Irbhan Shankar Shri Rameshwar Kamalkar Kathole **Member**

Shri Vijay Jayavantrao Deshmukh Member

SHRI SANT GAJANAN MAHARAJ COLLEGE OF ENGINEERING, SHEGAON

Constituted by All India Council for Technical Education (AICTE), New Delhi

1 Shri S. S. Patil : Chairman & Ex-officio Chairman

2 Shri. Shrikant S. Patil : Member (Sanstha)

3 Shri Kishor T. Tank : Member (Sanstha)

4 Shri. Narayanrao Y. Patil : Member (Sanstha)

5 Shri. Sharad M. Shinde : Member (Sanstha)

6 Dr. Amit Dutta : Member (Ex-officio) (Nominee of AICTE)

7 - : Member ((Nominated by WRC, AICTE)

8 Dr. S. G. Taranekar : Member ((Nominee of SGB Amravati

University, Amravati)

9 Dr. Abhay Wagh : Member (Ex-officio Director of Technical

Education) (Nominee of State Govt.)

10 Shri. Saurabh Vijay : Member (Nominated by State Govt.)

11 Dr. S. B. Somani : Member Secretary (Principal of the

Institute)

12 Dr. S. P. Trikal : Member (Faculty member nominated from

regular staff at the level of Professor)

13 Prof. R. S. Pote : Member (Faculty member nominated from

regular staff at the level of Associate

Professor)

शुभसंदेश

सर्वप्रथम ज्याच्या आशीर्वादाने हे सगळं झालं... अशा सदगुरु माऊली श्री गजानन महाराजांना मी वंदन क्ररतो.

संस्थे अंतर्गत सन १९८३ पासून स्थापन करण्यात आलेले श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालय हे विद्यार्थी वर्गासाठी ज्ञानार्जन केंद्र म्हणून सुरू करण्यात आले. येथे विद्यार्थ्याच्या शैक्षणिक तथा वैज्ञानिक दृष्टिकोनांना नवे आयाम तर मिळतच आहे तसेच आध्यात्मिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक मूल्ये देखील रूजवली जातात.

३० वर्षापूर्वी या महाविद्यालयात रोपट लावताना सर्वांच्या मनात अनेक प्रश्न होते. पण इथल्या प्राचार्यांनी, प्राध्यापकांनी आणि विद्यार्थ्यांनी दिवसरात्र परीश्रम घेवुन त्या सगळ्या प्रश्नांना उत्तर दिले आणि आमच्या स्वप्नातला 'कल्पवृक्ष' साकार केला. विविध विषय शाखेत शिकत असलेला आमचा विद्यार्थी चारित्र्यवान, सर्वगुणसंपन्न व मेहनती बनावा यासाठी संस्था सदैव प्रयत्नशील राहिली आहे. त्यामुळे या संस्थेची किर्ती सर्वदूर पसरली आहे. इथल्या विद्यार्थ्यांनी आपला वेगळेपण नेहमीच जपलं आहे.

दरवर्षीप्रमाणे यंदाही तत्त्वदर्शीचा हा वार्षिकांक प्रकाशित करण्यात येत आहे. या वर्षीचा विषय आहे ''सोशल नेटवर्किंग'' आजच्या पिढीमध्ये प्रचंड क्षमता आहे. विद्यार्थ्यांच्या मनात अनेक गोष्टी असतात, कल्पना असतात. त्या त्यांनी शब्दबध्द करून जगासमोर मांडल्या तरच त्याचा समाजासाठी उपयोग होईल. आपला हा वार्षिकांक ही संधी उपलब्ध करून देतो. मला खात्री आहे की आपण याचा उपयोग कराल. दरवर्षीप्रमाणे तत्त्वदर्शी वार्षिकाने यावर्षीही आपला वेगळा ठसा सगळ्यांच्या मनात उमटवलाय. विद्यार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव मिळाला आहे. नवनवीन विचारामुळे साहित्याकडे असलेली त्यांची ओढ वाढीस लागली आहे. हे सगळे पाहन मला विद्यार्थ्यांचे कौतुक करावेसे वाटते. हा वार्षिकांक विद्यार्थ्यांच्या जीवनात दीपस्तंभाचे कार्य नक्कीच करेल अशी मी श्री चरणी प्रार्थना करतो. या वार्षिकासाठी मी संपादकांना आणि प्राचार्यांना मनपुर्वक शुभेच्छा देतो. तसेच या वार्षिकाला उत्तरोत्तर असाच प्रतिसाद लाभो अशी कामना करतो.

🦠 श्री. शिवशंकरभाऊ सुकदेव पाटील

अध्यक्ष

श्री गजानन शिक्षण संस्था, शेगाव

DIRECTORATE OF TECHNICAL EDUCATION MAHARASHTRA STATE

3, MAHAPALIKA MARG, POST BOX NO. 1967, MUMBAI-400 001
Tel: 22641150, 22641151, 22620601, 22690602, FAX: 2692102/22690007
Internet: http://www.dternaharashtra.gov.in e-mail:director@dtemaharashtra.gov.in

Date: 26th February, 2019

MESSAGE

I am extremely glad to learn that Shri Sant Gajanan Maharaj College of Engineering, Shegaon is bringing out another issue of college magazine "Tattwadarshi" this year. The college magazine mirrors the different faces of the development of students in academics and co-curricular activities. It is the platform where we see the voices of the students through their writing.

This year's theme "Social Networking" would be addressing the issues people have been facing and can also be considered as a guideline for all of us while using it. We are living in the world of ever-growing which has captured the attention of technology of Therefore, this is the right time to educate the society individual. of the disadvantages social networking. about advantages and Magazine chronicles the vast spectrum of scholastic and non-scholastic college for the overall development of activities managed by the students.

I am sure that the thoughts shared by the students in this magazine would be valuable for all of us. I compliment the entire editorial board for bringing out the college magazine on the emerging topic.

I extend my best wishes to the editor of the magazine and the contributors.

(Dr. Abhay Wagh)
Director
Directorate of Technical Education M.S.
Mumbai - 400 001

DR. MURLIDHAR CHANDEKAR M.COM., M.Phil., Ph.D VICE-CHANCELLOR

SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY AMRAVATI - 444 602 MAHARASHTRA (INDIA)

NAAC Accredited at the 'A' level

Date: 8 MAR 2019

Message

I am delighted to know that Shri Sant Gajanan Maharaj College of Engineering, Shegaon, Maharashtra is bringing out the issue of their annual magazine "Tattwadarshi" for this academic year. I congratulate the team comprising of Principal, editorial board, etc. for choosing a very appropriate focal theme this year and it is none other than the wonderful and almost ubiquitous social networking.

Social networking is a form of social media, used for interactive, educational or informational purposes. Social media comes in many forms, but all of them are related: blogs, forums, podcasts, photo sharing, social bookmarking, widgets, and video, just to name a few. It does establish key professional relationships that can help advance career of the students, who today come to college well equipped with the knowledge of internet and social media. Webinars, online discussion forums and other such platforms can foster collaborations and discussions, create meaningful dialogue, help exchange ideas and boost the learning experience.

Websites like LinkedIn enable students to establish a professional web presence, post a resume, connect with job seekers and employers. A lot of employers have also taken to websites like Facebook and Twitter for posting job openings in their offices. Students can easily follow businesses and professional organizations on Facebook, Twitter, and LinkedIn to stay updated on news and important developments from the fields of their career choices.

The magazine is indeed a platform for the students to express their perception clearly and logically, which develops in them originality of thoughts. I am sure that students of this college will make the greatest use of this opportunity by contributing to the theme of the magazine and the readers will be benefitted from the knowledge content.

I wish this college a very big success in all their endeavours and the magazine a dazzle future.

(Dr.MurlidharChandekar)

Dr. S.B.Somani, Principal, Shri Sant Gajanan Maharaj College of Engineering, Shegaon-444203.

Phone : Office - 0721 - 2662373, Resi. 0721 - 2662108, 2662093, Fax No. 0721 - 2662135, Gram : sgbamuni E-mail : vc@sgbau.ac.in Website : www.sgbau.ac.in

From the desk of Managing Director...

It gives me an immense pleasure to pen down few words as a prologue to our college magazine "Tattwadarshi-2019".

The theme of this year "Social Networking" provides you the opportunity to express your views, opinions, creativity and imagination in a variety of ways. That also offers an opportunity to write on wide variety of topics related to social networking. One of the problems, however, is that anybody can share anything, including material that may not be correct. Sometimes people are deceived and abused because of the ignorance. It may also have a harmful impact on society as a whole.

Everybody has to admit that there are drawbacks of using social networking. Just think about all of the sensitive information that people post which can be used against them by a fraudster. In the current scenario there must be some efforts to guide the society about how to use social networks for benefits. This magazine provides has offered you the platform to become a part of this awareness initiative.

I congratulate all the contributors and the editorial board for bringing out such a beautiful magazine.

I am sure that this issue of our college magazine will be informative and resourceful.

All the best.

🖠 Shri. SHRIKANT S. PATIL

Managing Director Shri Gajanan Shikshan Sanstha, Shegaon

From the desk of Principal...

Dear Students,

It gives me an immense pleasure to interact with you all through this page of our magazine Tattwadarshi. The college communicates its values and ethics to the external world through this magazine. The theme of Tattwadarshi-2019 "Social Networking" rightly points out the objective behind this magazine. Social networking can be very influential in both positive and negative ways. It gives people a way to stay in touch and communicate. It lets people share interesting and informative content. When you see the outside world, you realize that it has been an urgent need to make the society aware of the pros and cons of social networking. Whatever you explore here will be the guideline for all of us. I am happy to see your thoughts here.

I personally believe that students find the platform for exposure through this medium. Also the most important thing about the college magazine is that it creates an opportunity for the students to enhance and improve their writing skills. The students must consider it as a matter of pride if their articles get published in the college magazine. They are a source of self-help and self-confidence for you all. It has rightly been observed that: "The college magazine is the cradle of future writers".

The college life is not only about academics. It is also about using the different platforms you get to explore and enhance your hidden potential. When you write something on a piece of paper, you learn to express yourself. That gives you the confidence and self-belief. You use this platform and explore your potential.

I appreciate the efforts taken by the editorial board of team Tattwadarshi-2018 to bring it in front of well in time. I am confident that you all will enjoy reading this magazine.

I wish you All the Best.

From The Desk OF Faculty Advisor...

It gives me an immense pleasure to present this issue of college magazine "Tattwadarshi-2019".

Coming up with this issue was easy to visualize but very difficult to draft. We wanted Tattwadarshi Magazine to be the food for thought. This is something all the contributors have tried to do.

It has been a wonderful journey from the collection of articles and bringing it in the form of a magazine. Our magazine "Tattwadarshi" offers an opportunity to the students to explore their creativity through writing. It has a great educative value and encourages students to think and write. So it develops their writing skills. This year we have come up with the theme "Social Networking".

Social Networking has become a part and parcel of our life. Both educated and uneducated from children to old people, everybody has been using social networking for variety of purposes. In doing so, many of them have been facing the cons of it. Through this magazine, it is our effort to create awareness amongst the students about the advantages and disadvantages of it. It has numerous benefits. Everything is just a click away. Therefore, it has become imperative to teach the younger generation how to use it and prevent them from misusing it.

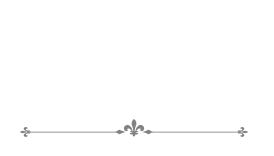
Many students contributed by writing articles on variety of issues related to social networking. It is noteworthy that the student community is enthusiastic to be a part of Tattwadarshi magazine. It is the efforts of students which have made the difference and we are able to bring this year's issue in front of you.

We are happy to present this issue for all the stakeholders of our college. I express my sincere thanks to the respected management and respected Principal Dr. S. B. Somani sir for continuous encouragement and support in the process.

I thank all the student coordinators who worked hard to complete this magazine well in time.

I am sure you will enjoy reading Tattwadarshi-2019. I wish you all a wonderful journey ahead.

EDITORIAL

Just a few hundred thousand years ago Homo sapiens were no smarter than a jelly fish, somehow they managed to survive mammoths and dinosaurs and surpass the intelligence of chimpanzees. Walked on two limbs, looked for directions, built society and developed a tool to communicate called language. With not just this, they built walls, then pyramids, then skyscrapers and currently looking for water on mars. They have high speed trains and supersonic jets, smart phones to connect and smart watch to check blood pressure.

Referring ourselves in third person does sound like a good story.

Communication technology has been evolving in this century at an incredible rate. From finding new friends on the internet to taking them on dates and even getting them married. Not just stopping at this, they put brains into developing artificial intelligence and gave birth to actually 'existing' virtual friends like Siri and Alexa. Technology is moving at a speed and in a direction never imagined before. They are making machines think like humans. Movies like Terminator and The Matrix soon may be soon classified into social films rather than sci-fi.

With time. Earth shrank. Horizons expanded.

It looks like we have been running too fast and didn't notice that we are hurting our own mother earth. Exploration for further exhaustion of resources will continue till they become a major threat for existence of our own livelihood. Which somehow, has already begun. Major cities like Delhi and Beijing are unbreathable, Mumbai and Hong Kong are inhospitable. By 2050, population is said to be crossing the mark of 10 billion. Over population and over pollution may fail to find any more space on the planet and just end up in explosion.

All these things aren't new to us, thanks to social media and our prime minister's twitter account that took 'Swaccha Bharat Abhiyan' by storm. Every other politician faced so called 'peer pressure' and began uploading photos with broom in their hands. Great initiative indeed. If we are still ignoring fake news, data theft, hacking, fraud marketing and social hatred on watsapp messages then social media is a boon.

Till we are moving ahead with technology or otherwise, there is always a chance to end up creating a world that even god would have hardly thought of. Yes, we are going fast and it is important to keep looking behind every now and then to keep reminding ourselves where we came from.

We've built roads to go almost anywhere but often find ourselves lost. With population exceeding seven billions and with over a million languages still it is difficult to find anyone to talk. We're certainly growing miserable due to our own habits.

There is a lot we can do in a very small way. We can make 'actual' friends and 'actually' hang out with them (tinder isn't helping much). We can try to travel places and have fun without posting about them on instagram. We can stop ordering food at home and have roadside samosas. These simple things may not bring a profound change but certainly affect us in making our days better.

I am very thankful to Honourable Principal Dr. S. B. Somani sir for his support and Faculty Advisor Prof. S.V. Bhagat sir for his time to time guidance and moral support. I would like to thank all my teammates, for their great coordination and hard work. I am also thankful to all students those who sent their articles, poem, sketches for magazine. Keep your brains thinking and hands writing.

And remember that, for some reason, a guy named King once said, 'Hope is a good thing. Probably the best of all things. And no good thing ever dies.'

Happy reading!!!

Final Year

Electrical (Electronics and Power) Engineering Chief Editor, Tattwadarshi - 2019

EDITORIAL

"In the digital era, we have an opportunity to transform lives of people in ways that was hard to imagine a couple of decades ago."

I feel proud to tell you all that we have completed another version of Tattwadarshi, and feeling lucky to be a part of Tattwadarshi team, as Assistant Chief Editor.

We welcome all the different articles, sketches, poems on every topic related to social media as the students are free to write on various aspects of social media. Engineering is totally a different stream, it is a technical education to keep the student attached to their creativities, and Tattwadarshi is providing a great platform for enhancing the student's skills. It gives the sea of opportunities for the students who are really passionate about their technical as well as non-technical hobbies.

All we know that no one is inborn talented, but "The true enlightenment of life is knowing yourself", so we have to practice always and always require a new start. Our magazine provides this chance to all the students. The response from the student is really very great while collecting the material. I appreciate the response and hope for the best. It is only because of our student's creative mind and hard work that our magazine has become so beautiful. In this magazine you will meet poets, writers, and different shades of talent of our students. I hope you will enjoy reading. Ultimately, this magazine caries a share in igniting even a small sparks in young minds which lead them to brightest sunshine of tomorrow.

I am very thankful to Honourable Principal Dr. S. B. Somani sir for his support and Faculty Advisor Prof. S.V. Bhagat sir for his time to time guidance and moral support. I would like to thank all my teammates, all distinguished section editors for their great coordination and hard work. I am also thankful to all students those who sent their articles, poem, sketches for magazine. Keep participating and reading. Best luck for our bright future.

Mr. Anand Kharat

Third Year (Electronics and Telecommunication Engineering) Assistant Chief Editor

CAMPUS

GLIMPSES

TEAM TATTWADARSHI

PROF. S. V. BHAGAT

ADITYA KHEDKAR

SHUBHANGI MADKE

ANAND KHARAT

SURAJ SHELKE

YASH GYANCHANDANI

AJAY THAKUR

ATMANAND GORE

VISHWANATH JAVANJAL

SADIYA KHAN

SHANTANU NASHINE

NATASHA BAHEL

SHRIYA WADATWAR

JANVI SARODE

SHREYAS POLE

SAUMYA AGRAWAL

SHRIRAM LOHAR

RUSHIKESH BALAPURE HIMANI ZANDANI

KIRAN KOLTE

AKASH CHANDERE

मशीनी युग में हस्त कौशल से दूर हो रहे युवा : इंदुमित काटदरे गजानन महाराज अभियांत्रिकीच्या २२

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी

सकाळ

गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालय, टाटा पॉवर कंपनीमध्ये सामंजस्य करार

सोवत सामंजस्य करार केला आहे. या करारामुळे विद्याध्यांना तसेच प्राच्यापकांना टाटा पॉवर तफें कीरणस्य विकास वाढीसाटी प्रशिक्षण दिले पाऊल, सामंजस्य करार कार्यक्रमात टाटा पॉवरचे जे. सी. मिरली म्हणाले की, या करारामे विद्यार्थ्यांना ऊर्जा क्षेत्रात काम करण्यासाठी आवश्यक जाईल तसेच जानाची आदान -प्रदान होईल, कर्जाक्षेत्रामध्ये असलेली सभी लक्षातचेता विद्यार्थ्यासाठी चा करारान संभी प्राप्त करून दिली आहे. विद्युत

SSGMCE, Shegaon

THEOutlook Drishti Survey 2017, conducted by the Outlook maginterpretation of the state o

दैनिक भास्कर

प्रथम वर्ष अभियात्रिकी में शत प्रतिशत प्रवेश

विद्यार्थ्यांची कॅम्पस मुलाखतीद्वारे निवड

of the first and

भागान प्रशासन अर्थनाविकने निवाद प्राणेण विधानों या प्रणासन्त.
भागान प्रभानं प्रमानं निवाद निवाद प्राणेण व्याप्त कर्मानं प्रमानं निवाद निवाद कर्मानं प्रमानं निवाद निवाद कर्मानं प्रमानं निवाद निवाद कर्मानं निवाद निवाद निवाद कर्मानं निवाद कर्

SSGMCE, Shegaon

rian addressing the gathering as omers look on.

The state of the communication Department of Shrish of the communication of the commu

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या प्रथम वर्षाच्या १०० टक्के जागा भरल्या

ब्रवामगांव शहर व तालुक्या कदिता वैमिक जन आधार साठी जाहीज्ञत प्रतिनीधी

तो संस गजानन महाराज वीचवाजिको महाविद्यालय शेगाव प्रति प्रदिश्य प्रवेश कोशल् विकास स्वा मुंद्र बीचवाज्य केशल् विकास स्वा मुंद्र बीचवाज्य केशल्या स्वा होंग कोशल्याची आदाम-अदान की सामंत्रस्य कराराच्या समान्यात स्वा मंत्रस्य अर्थान्य प्रमुख जे. सामंत्रस्य प्रति क्षा प्रमुख जे. सिस्ती, एस. के. महाजन सा महाविद्यालयात्राचीवालु अप्याणिको

महाविद्यालयात राष्ट्रीय चर्चा सत्राचे आयोजन

आहे. इतर डिकाणावकन आलेल्या विद्यारण्येसाठी निवास व भोजन व्यवस्था महाविद्याल्यामध्ये उपलब्ध आहे. वर्णास्त्राण्यक्त अधिक माहिती महाविद्याल्याम् शब्बीर हुसैन बादशाह, डेलापरेका सोपटवेअरचे डॉ. रिझवान अहम्द तसेच श्रीमती राहोबाई सोमा पीपे

SSGMCE, Shegaon rson addressing the gathering as others look on.

रिरोटी न्यूज सुपरफास्ट

इंडस्ट्री - इंस्टिट्युट - मिट चे आयोजन

NOTED IT giant Tata Consultancy Services (TCS), has selected 22 final year students of Shri Sant Gajanan Maharaj College of Grandy Services (TCS), has selected 22 final year students of Shri Sant Gajanan Maharaj College of Grandy Shri Sant Gajanan Maharaj Calaudhan Maharaj Maharaj Chandhan Maharaj Chan

'इंडस्ट्री-इंस्टिट्युट-मिट'चे आयोजन

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालचात माजी विद्यार्थी मेळावा

दे भी सेन स्वानन सहाध्या अधिवाधिको महाविद्यालयात १९ २० जोकाशिता देवही-विट्युट-सिट ये अप्रीवन नकी इस बेच अप्री-तार्थ्या स्वानी हेवही आध्यान स्वीन क्षेत्रमा कार्य अप्री-तार्थ्यालयात स्वानी होता आध्यान स्वीन क्षामा कार्य अप्रान्धीय करवार्था सार्थ्याची स्वान आध्यान स्वानी क्षेत्रमा आध्यान अप्रान्धीय क्षेत्रमा सार्थ्याची स्वान आध्यान स्वान क्षामी अप्रान्धीय क्षेत्रमा स्वान स्वान

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालय में 'इंडस्ट्री-इंस्टिट्यूट-मीट'

अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचा टाटा संस्थेसोबत करार

शेगावात इंडस्ट्री-इंस्टिट्यूट-मीट संपन्न

पूर्व छात्रों के सम्मेलन में यादें की ताजा

SSGMCE, Shegaon

लोकमत अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन

विषयावर चर्चासत्र

च महभागी होऊन जान

्च आर हेड रोखर कांबरे माजी अधियंता मधुकांत नास्कोमचे प्रस्तद देवरे, गहिड् क्रांजनाम सीमजंगी, या इतस्ट्रीचे श्रीकांत प्रामीलवम, अन्न एव चे डामरेकर

The Hitavada

SHRI Sant Gajanan Maharaj College of Engineering (SSGMCE) held its 5th alumni meet at its campus recently. Around 250 students from India and abroad attended the event. The guests on the dais included Secretary of Shri Gajanan Shishan Santha SharadShinde, alumni Kamal Rastogi, Prashant Karmalkar, Pramod Chopade, Pankaj Bajaj and Principal Dr S B Somani. Dr Somani velecomed aliguests and delivered selecome address. The newsletter of the college was also released by the guests. A batch of alumning the selection of students. They hand-over symbolic cheque to Managing ment of students. They hand-over symbolic cheque to Managing was also introduced. Prof Sachin Bhagat and Prof Harshall Patil conducted the programme while Dr Devesh Nawgaje and Prof Komal Thanvi worked for the support of the suppo

22 छात्रों का टाटा कन्सल्टन्सी सर्विसेस में चयन

अभियांत्रिकी महाविद्यालय के

क्षण पेंचान प्रशास १०६० - १९ व्यक्ति स्थाप के स्थाप स्याप स्थाप स्याप स्थाप स्याप स्थाप स्थाप स्याप स्याप स्थाप स्थाप स्थाप स्थाप स्थाप स्थाप स

दैनिक भास्कर

अभियांत्रिकी महाविद्यालयात माजी विद्यार्थी मेळावा

त्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालयात राष्ट्रीय चर्चासत्र संपन्न

जी विद्यार्थी मेळावा • प्राचार्य डॉ. एस. बी. सौमाणी यांचे प्रतिपादन

मेळाव्यामुळे महाविद्यालयाबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करण्याची संधी

अभियांत्रिकी महाविद्यालय के छात्रों

लोक्सत अभियांत्रिकी महाविद्यालयात

माजी विद्यार्थी मेळावा

2 2 2 2 2 2 2 2

को राष्ट्रीय स्तर का पुरस्कार

अही भावना महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. वि. सोमाणी यांनी व्यक्ती केली. मानी विद्यार्थी कक्षाचे डॉ. देवेश नवगने पानी मानीविद्यार्थी

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालयात 'इंडस्ट्री-इंस्टिट्यूट-मिट' संपन्न

श्री गजानन महाराज टी-२० क्रिकेट स्पर्धा व्यास व्याकारण आणं प्यास्थातम् । पति पतिकः वयः व्यापने पातः स्रोति पतिकः वयः व्यापने पातः स्रोतिकः स्रोतः स्रोतः स्रोतिकः स्रोतः स्रोतिकः स

श्री. संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालयात माजी विद्यार्थी मेळावा संपन्न

शेगावात पार पडले राष्ट्रीय चर्चासत्र

अभियांत्रिकी महाविद्यालय में दो दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासञ्ज को मिला प्रतिसाद

भगाव: अ संत गजानन सहाराज अभियांत्रिकी महाविद्याहरवाच्या तृतीय वर्ष परमाणु आणि दूससंबार त्राखेत हिक्कणाऱ्या विद्यार्थाना संगठोर येथे कंडेच्स हिंदया तरे आखोतक कंडेच्य डिवार्डन स्पर्धेत हितीच पुरस्कार मिळाता. कंडेन्स हिंदया तरे दरवार्थी प्रकेचर स्पर्धा आयोंतिक कंडो त्राता महाविद्याहार्याये दोन संस्थ यात सहसागी होजज एक संथ अतिम केरीत पोचला, तीन चरणांमध्ये पार पहाठेल्या या स्पर्धेत देशभरातन तीन हजार पायला. तान चरणामध्य पार पडल्ल्या या स्थवत दशमधातून तान हजार पेक्षा जास्त अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदक्ल. महाविद्यालयाच्या यशस्यी विद्यार्थ्यांमध्ये रोहित वाच, रितेश धामोडे, अजप ठाकूर व अभिजित जवंजाळकर योचा समावेश होतो. महाविद्यालयाचे ाहुर व अपन्यात त्यावाळके याचा स्वाचनस्त्रात्ता स्त्राव्यालयाच्या इति. कमलेश ध्वानचंदानी आणि ग्रा. स्विन्तिर वस्त्र यांच्या मार्गस्त्रीताखाली या विद्यार्थ्यानी 'विद्यार्डन और डिव्हेल्पमंट ऑफ ऐनालांग सर्किट यूड्सिंग अनकन्वेत्रनस्त्र सिमोस टेक्निक फरेंर वायोमेडिकल अस्लिकेशन' वर

🚉 मुंबई-दिल्ली के बीच आज अंतिम म

करणांत्र आता. विद्यांत्र स्थापित हिंदुस्थान व्यवस्थित हिंदुस्थान व्यवस्थित हिंदुस्थान व्यवस्थान हिंदुस्थान हिंदुस्थान व्यवस्थान हिंदुस्थान हिंदुस्थान

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकीत चर्चास विविध महाविद्यालयांमधील अभियांत्रिकी आणि व्यवस्थापनाचे विद्यार्थी सहभागी

विद्यार्थ्यांना पुरस्कार

आधारित प्रोजेक्ट सादर केला, नाविन्यता, कल्पकता आणि सादरीका उत्कृष्ट असल्याने या प्रोजेक्टला वितीय पुरस्कार प्राप्त झाला

श्रीसंत ग. म. अभियांत्रिकी महाविद्यालयात राष्ट्रीय चर्चासत्र

प्राथम कर किया है। जा स्थान कर किया है। जा स्था है। ज प्रश्निक का व्यवस्थित हुए हुए वस्तु अपनेत का व्यवस्था अपनेत का विश्वस्था अपनेत का विश्वस

लोक्समत

स्मार्ट हॅकेथॉनमध्ये विद्यार्थ्यांचे यश

रोगाव:स्मार्ट इंडिया हॅकश्रांनमध्ये संत गजानन महाराज अभिवांत्रिकीचे महाविद्यालाच्या विद्यार्थ्यांनी वश मिळवित्रों आहे.

भारत सरकारच्या मनुष्यचळ वकास मंत्रालय आणि एआयसीटीई शंच्या संयुक्त विद्यमाने घेण्यात रणाऱ्या स्मार्ट इंडिया हॅकेशॉन २०१९ मध्ये संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांना प्रथम पारितोषिक मिळाले. दखर्षी हो स्पर्धा आयोजित येते. जुन्या प्रश्नांकडे । पारंपरिक दृष्टिकोन यदलण्यासाठी आउट ऑफ द वॉक्स विचार करणाऱ्या तरुण अभियंत्यांना संधी देण्यात येते. केंद्र व राज्य

यादी मागविण्यात येते. वातील

अभिवयांसमार ठ्यांन जातात.
एमपर्रापर्वः सोननच्या
काउंटरिकटिंग ऑफ प्रोडक्ट या
प्रश्नासाठी विद्यार्थांनी प्रकल्प
सादरीकरण केलो. प्रशस्ती
विद्यार्थांभध्ये संदीप कुमार, तांतन्
गार्थेड सारुप आरुप प्रान्तवाले.

Helio Khamgaon Page No. 4 Mar 18, 2019 Powered by: erelego.com

विदिशा योस आणि अदिती मजमे

शताक्षीने केले अमरावती विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व

शेगाव, १९ मार्च

महाराज श्रीसंत गजानन अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या प्रथम वर्षाची विद्यार्थिनी शताक्षी देशमुख हिने देशभरात आयोजित केलेल्या सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये समूह गायन तसेच फोक ऑर्केस्ट्रा या कला प्रकारात संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व केले.

विद्यापीठाच्या श्री शिवाजी कला, वाणिज्य विज्ञान आणि महाविद्यालयात आयोजित केलेल्या युथ फेस्टिवल मध्ये सहभागी होऊन समूह गायनामध्ये तिला कलर कोट मिळाला. त्यामुळे तिची अमरावती विद्यापीठाच्या समूह गायनाच्या चम्मध्ये निवड झाली आहे. या चम्ने देशभरात झालेल्या विद्यापीठस्तरीय स्पर्धांमध्ये अमरावती विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व केले.

तिसरी आंतरविद्यापीठ कव्वाली

स्पर्धा शिवाजी विद्यापीठ. कोल्हापर आयोजित राष्ट्रीय कवाली स्पर्धा जश्न-ए-कव्वालीमध्ये

सहभागी होऊन तिसरा क्रमांक पटकावला. यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक, महाराष्ट्र येथे सोळावी महाराष्ट आयोजित आंतरविद्यापीठ स्पर्धा इंद्रधनुष्य-२०१८ मध्ये समूह गायन भारतीय आणि पाश्चिमात्य, तसेच फोक ऑर्केस्ट्रा या कला प्रकारात सहभागी झाली. संबळपूर विद्यापीठ, ओडिशा येथे आयोजित आंतर-विद्यापीठ प्रादेशिक स्पर्धेमध्ये फोक ओर्केस्ट्रा या कला प्रकारात प्रथम क्रमांक, समूह गायन पाश्चिमात्यमध्ये तिसरा क्रमांक, तर समूह गायन भारतीय मध्ये रनर-अप मिळवले. चंदिगढ विद्यापीठ, मोहाली येथे आयोजित आंतर-विद्यापीठ राष्ट्रीय स्पर्धेमध्ये सहभागी होऊन फोक ओर्केस्ट्रा या कला प्रकारात दुसरा क्रमांक, तर समृह गायन पाश्चिमात्य मध्ये रनर-अप ठरली. तसेच पंडित रविशंकर शुक्ला विद्यापीठ, रायपूर येथे आयोजित आंतरराष्ट्रीय सांस्कृतिक स्पर्धा साउथ एशियन युनिव्हर्सिटी फेस्टिवलमध्ये संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाचे प्रतिनिधीत्व केले. तसेच संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठातर्फे मराठी दिनानिमित्त आयोजित सांस्कृतिक घेतला. कार्यक्रमात सहभाग महाविद्यालयाचे संचालक श्रीकांत पाटील, प्राचार्य डॉ.एस.बी. सोमाणी, तसेच प्राध्यापक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी तिचे या यशाबद्दल कौतुक केले आहे. (तभा वृत्तसेवा)

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकीच्या विद्यार्थ्यांची निवड

सकाद

सेनाव, ता. २१ : वेप्रीत स्थानिक श्री गतानन शिक्षण संस्था संचरित श्री संत गतानन महाराज अभियांत्रिकी मताविद्यासाच्या आरं विद्यास्त्राची कॉन्सिझंट मा

वर्षात प्रोत्मारे ट्राइंग्स मध्य शंपर हन अधिक विद्याज्यांची निवह विदेश कंप्यांमध्ये झारेली अस्पूर, निवह इक्रिया सात मुख्य अस्प्यांची हा आकडा दिक्सीटेक्स सावताच आहे. आतास्पीत टी.सी.एस., जेंड स्प्रोक्स, जिलो सीर्पट, एड. और रो. कोरानोप, सर्हण्यू पोनेटम पा सारकार सामानोटिंग्स कंप्यांची विद्याज्यांची निवह केरोली आहे. सारतीत सामा विद्याज्यांची सावताच्यांची सावताच्यांची

व उस्त विद्याचिभूवित प्राप्यापक वर्ग ससेच पी.एच.डी धारक बोक्शांचाटील, प्राचार्य डॉ.एस. बि. सोमाणी, ट्रेनिंग अण्ड रहेससेट ऑफिसर प्रा. विनय युटे, अधिहाता, विभागमण

श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकीचे विद्यार्थी उच्च पदावर निवड आहेत. महाविद्यालयाचे संचालक

श्री संत

शेगाव, ता. १४ : श्री सत जानन महाराज अभियात्रिकी जानन महाराज इलेक्ट्रॉनिक्स गजानन महाराज्य महाविद्यालयातील नहात्रकालनाताल इलक्ट्रानवस आणि टेलिकम्युनिकेशन विभागाचे दैनिक भास्कर

२०१८ मध्ये उत्तीर्ण झालेले १० टक्के २०२८ मध्य जनाय आठार २० ८वक विद्यार्थी इन्योसिस, टीसीएस, कॉलिइंट, अक्सेनचर, विज्ञी या सारख्या बहुराष्ट्रीय कंपन्यांमध्ये न सारवना बहुताहुन्य कारणामण्य ने नियस्त झाले अस्त, संघ विद्यार्थी बेकामान्ये प्रोवेशनरी प्रोबेशनरी

ग्यून नियुक्त झालेत. मा नोकरोच्या संघी उपलब्ध

रुजविण्यासाठी प्रशिक्षण, कार्यशाळा, तसेच अजून काय करायला हवं याची जाणीय विद्यार्थीना होते. त्यापुळे महाविद्यालयाचे विद्यार्थी सातत्यान सेमिनार इत्यादीचे आयोजन केले जाते. तासनार इत्याच्या जानाना करू आसीते तसेच उद्योग जगतात सुरू असलेले बदल अंगोकारण्यासाठी, आधुनिक महामधाराजाच मधार्च क्यान्यां कंपन्यांमध्ये उच्च पदावर नियुक्त होत नपण जनामार्ज्यासाठी, तंत्रज्ञानाची प्रात्यक्षिक

तत्रशासाया आत्यायक नगरण होण्यासाठी तसेच उद्योग जगताची Akola, Buldhana-Today 15/03/2019 Page No. 5

श्रीकातदादा पार्टाल, प्राचार्य डॉ. एस. वि. सोमाणी, इलेक्ट्रानिक्स आणि रेलिकम्युनिकेशन विभागाचे प्रमुख डॉ. जि. एस. गावंडे, ट्रेनिंग आणि प्लेसमेंट ऑफिसर प्रा. विनय थुंट तसेच प्राध्यापक व शिक्षकेता कर्मवारी यांनी यशस्यो विद्याच्याचे अभिनंदन केले

शेगांव के छात्र का सिंगापुर में कॉन्फरेन्स के लिए चयन

शहर संवाददाता । शेगांव

भावेश शर्मा 9561000010 श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालय के ऋषिकेश अम्बस्कर इस छात्र की सिंगापर यहां के ब्लैक हैट एशिया कॉन्फरेन्स २०१९ के लिए चयन हुआ हैं। तंत्रज्ञान का बढता इस्तेमाल ध्यान में रखते सेक्युरिटी संदर्भ में यह संस्था काम करती हैं। दिए टास्क पूरा किए अभियंताओं का चयन कर उन्हें इस कॉन्फरेन्स में शामील होने का मौका दिया जाता है। महाविद्यालय में जानकारी तंत्रज्ञान विभाग में व्दितीय साल में पढऩे वाले ऋषिकेश अम्बुस्कर इस छात्र ने ब्लैक हैड एशिया ने दिए टास्क पूरा किया। जिसके लिए उसे ब्लैक हैंड एशिया व्दारा ९०० डालर की छात्रवृत्ति प्रदान की गई। २७ मार्च से २९ मार्च २०१९ के बीच यह कॉन्फरेन्स सिंगापुर यहां मरीना बे सैण्ड होटेल में आयोजित किया हैं। युनायटेड बिजनेस मेडिया एल. एल. सि. सैन फ्रांसिस्को,

बि. एम. टेक व्दारा ब्लैक हैड एशिया कॉन्फरैन्स प्रतिवर्ष आयोजित किया जाता। दूनियाभर में कई अभियंता कॉन्फरेन्स को उपस्थित रहेते हैं। तिन दिवसीय चलने वाले इस कॉन्फरेन्स

उद्योग जगत के मान्यवर, तन

अभियंता शामील होकर अद्ययावत जानकारी

की आदान-प्रदान होनेवाली हैं। उसी तरह शामील छात्रों को तज्ञों व्दारा प्रशिक्षण भी दिया जाएगा। ऋषिकेश अम्बस्कर का चयन यह महाविद्यालय के लिए सन्मान की बात हैं। महाविद्यालय के संचालक श्रीकांतदादा पाटिल, प्राचार्य डा. एस. बि. सोमाणी, माहिती तंत्रज्ञान विभाग के प्रमुख पा. अमित मानेकर, प्राध्यापक एवं शिक्षकेत्तर कर्मचारियों ने उसका

लोकामत

राष्ट्रीय प्रकल्प स्पर्धेत मिळविले यश

लोकमत न्यूज नेटवर्क

शेगाव : श्री संत गजानन महाराज महाविद्यालयाच्या अभियांत्रिकी जानवाजका विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय प्रकल्प स्पर्धेत यश विधारपाता व स्तुत्र संत गाडगे याया मिळविले आहे. संत गाडगे याया अमरावती विद्यापीठातफें दरवर्षी 'अन्युअल नेशनल स्टार्टअप फेस्ट' अंतर्गत प्रकल्प स्पर्धा आयोजित

पात यत. यायषी हो स्पर्धा विद्यापीठात करण्यात येते. प्रायोजित केली होती. या वर्षीचा आयानत कला हाता. या वयाचा विषय 'स्टूडेंट इंतोब्सेशन, स्टार्ट अपन आणि 'इको सिस्टम' हा होता. या मध्ये विद्यापीठाला संलीचत महाविद्यालयाचे विद्यार्थी सहभागी होऊन प्रकल्प सादरीकरण केले.

महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी यात सहभागी होऊन प्रकल्प सादर कले. त्यापेकी परमाणु व दूरसंचार विभागाचे अंतिम वर्षांचे विद्यार्थी गौरव युरेवार य हार्दिक संगनेरिया यांना दुसरे

संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील

पारितोषिक, यश श्रीवस व चैतन्य जैन यांना तृतिय पारितोषिक मिळाले. बाता वृताव बातिताच्या हितीय माहिती-तंत्रज्ञान विभागाचे हितीय वर्षाचे विद्यार्थी शेलेश खोटे, सागर ववाच विद्याचा रात्यर खाट, तार्य भोवा व सीरभ युराडे यांच्या गुपला तृतिव पारितोचिक तर यांत्रिकी, अभियांत्रिकीचे अंतिम वर्षाचे विद्यार्थी वेभव नाकर, सागर गवळे व निकिता भगत यांच्या ग्रुपला तृतिय पारितोषिक मिळाले. संत गाडगे बाबा अमरावती

विद्यापीठाचे कुलगुरु डॉ. मुरलीह चारेकर यांच्या हस्ते विद्यार्थाना रक प्रदान करण्यात आले. मंचालव

पारितोषि महाविद्यालयाचे श्रीकांत पाटील, प्राचार्य डॉ. एस. ची. सोमाणी, डॉ. जी.एस. गावंडे, प्रा. अमित मानेकर, डॉ. एस. पी. त्रिकाल यांच्यासह कर्मचाऱ्यांनी विद्यार्थ्यांचे कोतुक केले. (तालुका प्रतिनिधी)

Helio Khamgaon Page No. 4 Mar 30, 2019 Powered by: erelego.com

कॉल भांडणंनात संकल्प आनंद पुस्तक स्टेटस आजची-पिढं तंत्र व्हाट्स्अप्प ग्रेमळ ्रेत्पादन क्षणिक प्रोत्साहन् हॅकिंग पैसे देवाण-घेवाण संवाद मार्केटिंग पुरु गाहक अभास पुरु वेबसाइट शांत इन्स्टाग्राम् ऑनलाइन् धार्मिक ً -स्मार्टफोन ब्लॉग व्यवहार संबंध चॅटिंग संबंधाचे-जाळ टेक्नॉलॉज कुटुबरोख एक व्हाट्सएपवर मनोरंजन हुशार बाब मोबाईल आजचं-युग माणुसक मित्र मूड एकट डिजिटल कॅशलेस जागतिक चपळ महत्व बुद्ध माहित क्रविआ समाज फॉल

मराठी विभाग

0

चिंता वास्तव चिंता व्यवसाय स्वतः मन प्रगत नेटवर्क घाम सामाजिक करियर फेसबुक भयाण फेसबुक भयाण खेळ बिझनेस तंत्र वॉलेट प्रश्न बाब वाद मेडिय द्विटर विडिओ हॅकिंग आपल

संपादकीय

⁶⁶ पंक्वात गकडा साक्क्वे बळ घेऊन नभ चिक्त जाते, भाव शब्दक्पपी वाक्य, पंक्तीत, शहाक्कन येते, कागद आपले काळे होऊन मन प्रफुक्तित होते, काव्य, लेक्व यांच्या मेजवानी चा अक्वाद घेता, वार्षिकांक सहजच कलागुणांचे दर्शन देते

अशाच निरनिराळ्या सुप्त कालागुणाचे महाविद्यालयाच्या युवा लेखकाकरिता तत्वदर्शी हे एक मोठे मचच म्हणावे.

हया वर्षाचा वार्षिकांक चा विषय आपण खास आपल्या तरुण मंडळींचा जीवनातील अविभाज्य भाग असाच आहे, त्यालाच आपण सामाजिक महाजाल (Social Networking) असेच म्हणूया, यामध्ये आपले सध्याचे जग खूपच गुंतलेले वाटते अशाच एक मोठ्या विषयावर आपले विचार, पंक्ती व लेखरूपी वाक्यात मांडण्याचे काम आपल्या युवा लेखकांनी वार्षिकांकात केलेले नक्कीच दिसून येते.

आज चा आपला महाविद्यालयीन लेखक नक्कीच उद्याचा दुनियेत आपले वेगळे असे वर्चस्व तयार करू शकतो. हा लेखक उद्या अभियंता, वैज्ञानिक, व्यापारी, औद्योजक, असेच अनेक क्षेत्रामध्ये मध्ये आपले कार्य पार पाडून आपल्या सामाजाची पाठ मजबूत करणार आहे आमचे महाविद्यालय विधार्थांमध्ये, आध्यात्मिक, सांस्कृतिक, त्याच बरोबर मुख्य म्हणजे तंत्रज्ञानिक संकल्पना सुदृढ पने मांडत आले आहे, विध्यार्थी दशेमध्ये संधी मिळवण्यासाठी व कौशल विकसित करण्यासाठी महाविद्यालायकडून खूप उच्च दरजेचे व्यसपीट उपलब्ध करून दिले जाते.

हा अंक तुमच्या हातात ठेवताना आम्हाला खूप नयनरम्य आनंद होत आहे. प्रामुख्याने तत्वदर्शी सारख्या मुख्य वासपीठावर मला काम करण्याची संधी मिळाली त्याबद्दल मी नेहमी महाविद्यालयाचा ऋणी राहील. सदस्यांच्या सहकार्याने मी हे काम पूर्णत्वास नेऊ शकलो. तत्वदर्शीच्या या अंकाला माझा शुभेच्छा व तत्वदर्शी अशीच मोठ्या शिखरावर पोहोचावी हीच ईश्वर चरणी प्रार्थना.....

सुरज शेळके तृतीय वर्ष (यांत्रिकी अभियांत्रिकी)

अनुक्रमणिका

- गद्य विभाग -

अनु क्र.	शिर्षक	लेखकाचे नाव
۹.	चला बाबा आले	मकरंद पांडव
૨.	या डिजिटल युगात आपले मन	राधा बन
3.	आजचं युग. आजची पिढी.	तेजश्री कुकडे
8.	सामाजिक संबंधाचे जाळे।	सुरज शेळके
y .	काय आहे मीडिया	नमिता डहाके
દ્યુ.	रोख विरहीत व्यवहार म्हणजे काय ?	अथर्व वाकोडीकर
<i>ড.</i>	वास्तव.	राजेंद्र कुबडे
۷.	समाजमाध्यमातून व्यवसाय	ऋषीकेश बाळापुरे
٧.	तुम्हाला सोशल सोसले का ?	सागर गवळे
90.	एकटे आहात	राजेंद्र कुबडे
99.	अभासी देवाण घेवाण तंत्र	सत्यालक्ष जवाडे
92.	सोशल मेडिया मुळे माणुसकी हरवली आहे का ?	जाई मनोरकर
93.	सोशल मीडिया आणि बराच काही	चिरायू शेवडे

अनुक्रमणिका

- पद्य विभाग -

अनु क्र.	काव्य शिर्षक	काव्य लेखक/ लेखिका
٩.	सोशल मीडिया चा खेळ	सुरज शेळके
૨.	सोशल मीडिया	करण माळी
3.	व्हाट्सअप्प फेसबुक इन्सटाग्राम	अंकुश भारंबे
8.	माणसं सोशल झाली	आकाश ग. चंदेरे
પ ્ર.	आला आला सोशल नेटवर्किंग वर्षा आला	वेदिका जळमकर
દ્યુ.	भयाण मीडिया	सृष्टी वडस्कर

चला बाबा आले....

वरचे हे वाक्य वाचल्यावर तुम्हाला वाटेल कि जुन्या काळची एक गोष्ट सांगत आहे, पण अस काही नाही. पहिले काम करून बाबा घरी येत तेव्हा घरी येई पर्यंत मुलांना काळजी असायची आणि आल्यावर हे वाक्य अलगद तोंडातून निघायचे पण आता काळ बदलला आहे. परिस्तिथी तीच आहे पण मुलगा आणि बाबा किंवा मुलगी आणि बाबा यांच्या मध्ये मोबाईल आला आहे.

हि आशा घराची गोष्ट आहे जेथे एकाच android मोबाईल आला आहे. आणि तो हि बाबा कडे जेव्हा बाबा कष्ट करून घरी येतात तेव्हा मुलाना पहिला प्रश्न असतो की ''आले बाबा तुम्ही ?'' दुसरा प्रश्न असतो कि, आज उशीर झाला तुम्हाला ? अशेच दोन तीन प्रश्न किवा वाक्य बोलाल्यानंतर मुख्य मुद्यावर मुले येतात आणि म्हणतात ''बाबा मोबाईल द्या तुमचा'' बाबा मुलाला किवा मुलीला मोबाईल देतात.

जर मुलगा किवा मुलगी लहान असले तर गेम खेळतात, नाहीतर मोठे असतील तर गेम, Whatsapp, facebook इत्यादी वापरतात, हा बदल काळानुसार आला आहे. हा बदल बरोबर कि चूक माहित नाही, पण घाम गळून पैसे गोळा करणाऱ्या बाबांबद्दल तुम्हाला थोडी हि कृतज्ञता नाही. आज काल मुले या गोष्टींच्या आहारी गेले आहेत, म्हणून त्यांच्याशी संवाद संपला आहे किंवा या गोष्टी वेगवान जीवनातील त्यांना संवादाची गरज उरली नाही.

मुलाना आळा घालणे किंवा संवाद साधणाऱ्याचे महत्व पालकांचे जितके आहे तीतके मुलांचे पण आहे म्हणून जर तो प्रेमळ शब्दांनी माणसांच्या मनात स्थान निर्माण करता येणार असेल तर मग मेसेजेस ची गरज नाही. आपण एवढे हि मतलबी नाही झालो पाहिजे कि आपले बोलणे फक्त आपल्या स्वार्थासाठी असावे.

काहीतरी चुकत आहे, हि चूक तुम्हीपण शोधा मी पण शोधात आहे आणि मिळाली तर तर ती सुधारा जर तुम्हाला ठीक वाटत असेल तर...

या डिजिटल युगात आपले मन

कधी कधी आपले मन उगाच बेचैन होते. काहीतरी हरवल्यासारखे किंवा सुटल्यासारखे वाटते अर्थातच अशा वेळी आपले मन अस्थिर असते आणि आपल्या आनंदासाठी, स्वतःला सावरण्यासाठी मन गुंतवण्यासाठी आपण इंटरनेट किंवा सोशल मिडियाचा आधार घेतो आणि हाळू – हळू आपण सोशल मीडिया चा इतक्या आहारी जातो कि आपल्याला आपल्या जीवनात काय चालले आहे हेच कळत नाही. व नंतर आपण म्हणतो लाईफ खूप बोरिंग झाली आहे, माझा मूड ऑफ आहे, आणि हे सर्व कोण्या एका मित्र मैत्रिणी सोबत, आपल्या कुटुंबीयांसोबत शेयर न करता, आपली हि फिलिंग आपण सोशल मीडिया वर शेअर करतो, असे करून आपण मानसिक रित्या किती खचलेलो असतो हेच सांगत असतो. आजकाल कुठलीही गोष्ट आपण स्वत:साठी स्वत:च्या आनंदा साठी कमीच पण सोशल मेडिया वर शेअर करण्यासाठी करतो , म्हणूनच आपण आपल्या फिलिंग, स्थळ सोशल मिडिया वर टाकतो यामुळेच गुन्हेगारीचे प्रमाण खूप वाढत चालले आहे. कारण सोशल मिडिया मुळे आपली माहिती गुन्हेगारांना सहज रित्या मिळते. पण याचा अर्थ कधीच असा नाही कि इंटरनेट किंवा सोशल मिडिया आपल्या साठी खराब आहे. सोशल मिडिया चा वापर आपण कसा करतो आहे या वर सगळे अवलंबून आहे.

आपण सोशल मिडिया चा वापर कशासाठी किंवा किती वेळ करावा ? हे लक्षात घेणे फार महत्वाचे आहे. आणि हे तेव्हाच शक्य होईल जेव्हा आपण आपले मन स्थिर ठेऊ, आपले छंद जोपासू, काहीतरी पुस्तक वाचू, काहीतरी कविता किंवा लिखाण करू सोशल मेडिया किंवा इंटरनेट चा वापर ज्ञानार्जनासाठी करू, व आपल्यायला अडचणीत आणणाऱ्या गोष्टी टाळू.

सोशल मिडिया वरील आपल्या मित्र मैत्रिणी कडचा स्टेटस् कडे जास्त लक्ष न देता स्वतःच्या मनस्थिती कडे लक्ष देणे जास्त गरजेचे आहे. माहिती तंत्रज्ञान आपल्या साठी खूप महत्वाचे आहे पण आजचा या डिजिटल युगात स्वताःचे भान असणे हि तेवढेच महत्वाचे आहे. इंटरनेट मुळे माणसे आपल्या जवळ आली म्हणून आपण आपला आनंद एका शांत त्यांचाशी शेअर करू शकतो हि चांगलीच गोष्ट आहे. पण दुखात असताना निराशेची पोस्त करून आपल्या भावनांचा भडीमार करणे फारच चुकीचे वाटते. इंटरनेट चा वापर ज्ञाना साठी करूया, त्याचा वापर 'सुजलाम सुफलाम' होण्यासाठी करूया. आणि स्वतःला, स्वतःची ताकद दाखवून देऊया शेवटी या डिजिटल युगात आपले मन सुखी असणे फार गरजेचे आहे.

Lets like our scences of life

Not online but inside happiness increases.

राधा देवेंद्र बन तृतीय वर्ष संगणक विज्ञान अभियांत्रिकी

आजचं युग, आजची पिढी

आजच्या पिढीबद्दल बोलायचे झाले तर ती खुप वेगवान, चपळ आणि हुशार आहे .ह्या सर्व गोष्टींबरोबर काही वावगं असं बोलायचं झालं तर मीच काय आपण सर्वच एक वाक्य नक्की वापरु आणि ते म्हणजे "आजची पोरं नेहमी मोबाईल वरच असतात!

प्रत्येक व्यक्तीला मोबाईल हा हवा असतोच .त्याचे मुळ कारण असे की केव्हाही कुठल्याही व्यक्तीशी संपर्क साधता यावा .आता मोबाईल आला तर सोशल मीडिया पण आलच .ह्या सोशल मिडिया ची सुद्धा मजेशीर अशी गंमत आहे .याचा उपयोग करून तुम्ही जगातील कुठल्याही व्यक्तीशी संपर्क साधू शकता .आता हा फायदाच म्हणायला हवा .परंतु न जाणे का ज्या ठिकाणी फायदा येतो त्या ठिकाणी तोटा ही येतोच.

प्रत्येक व्यक्तीच्या आयुष्यात सगळ्यात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे "नातं !नातं घडवणं जितकं सोपं तितकंच कठीण ते टिकवणं व्हाट्स अँप प्रत्येकाचा आयुष्यात एक फार मोठी भूमिका निभावते .नाते घडण्यामध्ये तसेच ते संपन्यांमागचे मुळ कारण ही व्हाट्स अँप च मुळात व्हाट्स अँप ही आपल्या भारतीयांची कल्पना नव्हें .तरीही जागतिक स्तरावरील तरुण पिढीला याचे अत्यंत वेड लागले आहे . मनाला वाटेल तेंव्हा आवडेल त्या व्यक्तीशी बोलणे हे तर सगळ्यात मोठे धन च म्हणायला हवे .पण त्याच बोलण्यातून मार्ग फुटतो तो वादाला .आणि ह्या वादाचे आजच्या तरुण मनावर सखोल असे परिणाम होतात .त्यासोबतच वाईट सवयी लागतात .रात्रीला उशिरा पर्यंत जागी राहणे, त्यामुळे सकाळी उशिरा उठणे! व्हाट्सएप वरती असलेली अभासी लोक आपल्या समोर असलेल्या लोकांपेक्षा महत्वाची होऊन जातात .आपले आई वडील आपल्या सोबत बोलत असताना त्याच्याशी न बोलता मित्र मैत्रिणी शी चॅटिंग करणे आवश्यक होते .एवढच नव्हे तर आपल्या पुढे वाढलेले अन्न ग्रहण करण्यापेक्षा त्याचा फोटो काढून व्हाट्सएपवर टाकन्याला प्राधान्य दिले जाते.

आपल्या प्रिय व्यक्तीचा प्रत्यक्ष सहवास अनुभवण्यापेक्षा त्यांच्याशी विडिओ कॉल वर बोलणे ह्यात आजच्या तरूणांना रुची आहे .जो संवाद क्षणांच्या दोन घटकेत संपवला जाऊ शकतो त्यासाठी व्हाट्सएपवर दिवसातील २४ तास गमावले जातात .नको त्या इमोजीस चा वापर करून अर्थांचा अनर्थ केल्या जातो .भावनांना शब्दांनी नाही तर चित्रकलेने व्यक्त केल्या जाते .वास्तविक ज्या भावना व्यक्त करायच्या असतात, त्या बोलून व्यक्त न केल्यामुळे त्यांचा भाव बदलून जातो .वाक्यांचे गांभीर्य उलगंडत नाही .परिणामी सामाजिक स्तरावर चर्चांना वाव मिळतो.

दुसरी बाजू सांगता समान विचारांच्या लोकांना एकत्र आणण्याचे चमत्कारिक कसब व्हाट्स एप मध्ये आहे .विविध स्तरावरील ठरावांचा निषेध व्हाट्स एपच्या मार्गाने दर्शविला जातो .मार्ग जरी अनोखा असला तरीही लहान मोठे सणवार, वाढिवयस आवर्जून लक्षात आणून दिल्या जातात .माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगातील हे संशोधन अबोलांना वाणी, कलाबहाद्दरांना प्रोत्साहन, रिसकांना मनोरंजन उपलब्ध करून देणारे एक वरदान आहे .या विज्ञानाच्या वरदानाला शापित करण्यामागे फक्त लोकांची विकृती, विचारांची नकारात्मकता हेच कारण ठरु शकते .मोबाईल हाताळणाऱ्या प्रत्येक तरुणाने स्वतःची एक जबाबदारी म्हणून योग्य त्याच बाबींना वाव द्यायला हवा .मूळ नसलेल्या कथानकथांना वेळीच नष्ट करणे हा एकमेव उपाय आहे.

र्वे तेजश्री कुकडे तृतीय वर्ष संगणक विज्ञान अभियांत्रिकी

सामाजिक संबंधाचे जाळे

समाज

समाज म्हणजे काय?

समाज म्हणजे 'सामाजिक संबंधांचे जाळे' अशी समाज या संकल्पनेची व्याख्या केली जाते. समाजच काय अखिल विश्वच संबंधांचे विराट जाळे आहे. आणि हेच विशाल संबंधांचे जाळे आपण एक माध्यमातून जवळ आणत आहोत. आणि ते मध्यम म्हणजेच महाजाल (INTERNET) होय. आजकाल आपण असंख्य कामासाठी महाजाल वापरत आहोत.आणि आपले खूप जास्त कामे सोयीस्कर बनवत आहोत.

पण नेमके महाजाल बनले करो?

महाजाल हे संगणकांच्या जगभर पसरलेल्या कित्येक लाख अशा छोट्या नेटवर्कचे चे मिळून बनलेले एक प्रचंड मोठे नेटवर्क आहे.

आपण आता नेटवर्किंग या शब्दा बद्दल बोलूया.

नेटवर्क

नेटवर्क म्हणजे आपण असे जाळे प्रस्थापित करणे ज्या मध्ये फक्त आपल्या ओळखीचेच लोक असतील. जणू काही हा एक आपले छोटासे कुटुंबच होय.

नेटवर्किंग

नेटवर्किंग म्हणजे आपण असे जाळे प्रस्थापित करणे ज्या मध्ये आपल्या ओळखीचे आणि अनोळखीचे लाखो, कोटी लोक असतील. जसे राजनेता किंवा ख्यातनाम व्यक्ती (celebrity) यांचा विशाल समूह करतात आकदी तसेच.

पण आपण लाखो लोकाशी एकाच वेळेला, एकाच ठिकाणी थेट संपर्क साधू शकतो का ?

नाही ना ! पण आपण हे आभासी (virtual) पानानी नकीच करू शकतो. महाजाल (internet) च्या मदतीने आणि दूरध्वनी (मोबाईल) किंवा संगणक च्या सोबतीने नेटवर्किंग आजच्या युगात शक्य आहे. याच बरोबर आपण दूरचित्रवाणी (TV) चा ही उपयोग करू शकतो.आपल्या मौलिक, नैतिक विचारांची देवाण, घेवाण जगाचा एका कोपऱ्यातून दुसऱ्या कोपऱ्यात सहजच करू शकतो. त्यासाठी आपण काही सामाजिक संबंधांचे माध्यम (ीलळरश्र शावळर) वापरून अगदी सोप्या पद्धतीने समाजाला जवळ आणण्यांचे काम करत आहोत.

पण आजच्या घडीला खरच हे काम होत आहे का ?

सोशल मिडिया.

फेसबुक, व्हाट्सआप, इन्स्टाग्राम, ट्विटर,

प्रामुख्याने सर्वात जास्त जगात वापरल्या जाणाऱ्या सोशल नेटवर्किंग साईट्स ह्या आज आहेत.

आजच्या घडीला २.५ अब्ज लोक फेसबुक, १.२ अब्ज लोक व्हाट्सअप्प, ८०० दशलक्ष लोक इन्स्टाग्राम, ३३० दशलक्ष लोक ट्विटर वापरतात.

आज ह्या सोशल साईट वापरून अब्जावधी लोकांशी संवाद जगातील कुठल्याही काना कोपऱ्यातून सहज रित्या साधू शकतो. ह्या सोशल मीडिया चे आपल्या जीवनावर होणारे परिणाम आपण आज सहजच बघू शकतो आहे. आपण कितीही नाकारले तरी आपण आज ह्या सोशल साईट्स चे गुलाम बनलेलो आहोत, आपण ही सत्य परिस्थिती नाकारू शकत नाही!

सोशल मीडिया चे काही प्रमुख फायदे आणि तोटेही आज आपल्या डोळ्या समोर पाहत आहे.

प्रामुख्याने आपण आपल्या कलागुणांना वाढ, नवीन तंत्रज्ञानाची माहिती, नवीन मित्र, मैत्रिणी, नवीन परंपरा, मुख्य म्हणजे अन्यायाला वाचा फोडण्यासाठी हा एक मोठा मंचच आपल्याला लाभला आहे.पण खरच आपण सोशल मीडिया चा वापर सामाजिक संबंध वाढवण्यासाठी, जागतिक शांतता, आणि अन्यायाला वाचा फोडण्यासाठी करत आहोत का?

पण आज चा तरुण आणि तरुणी सोशल मीडियाचा जास्तीच जास्त वापर आपली सुंदरता दाखवणे आणि त्याचावर काही, आवड (likes), टीका टिपणी (comments) मिळवण्यासाठीच करत आहे.पण खरच सोशल मीडिया चा हाच उद्देश असू शकतो का ?

आणि आमची स्पर्धा कशी असते माहीत आहे का, माझ्या अमुक छायाचित्राला (photo) इतके आवड तमुक छायाचित्राला तीतकी आवड, खरच हीच स्पर्धा आजकालच्या तरुण वर्गात उरली आहे का? आणि तरुणाईचे मुख्य काम तर राहिलेच ना मुलगा आणि मुलींचे संवाद आणि सोनू, बचा, बाबू वाले संदेश. हे संदेश ही खरे की खोटे हे ही कळायला मार्ग नाही कारण आपण बोलके असून ही मुक्याचे सोंग जे घेतले आहे! आणि आजचा भारतीयांची परिस्थिती अशी आहे की ते आपला स्मार्टफोन वापरणातील ७०% वेळ सोशल साईट वर घालवता.

आणि फक्त जास्तीत जास्त काय बघण्यासाठी आज कोण कोठे गेले, आज कोण काय खाले, आज कोण काय कपडे घातले, असल्या बिनकामाचा गोष्टी साठी खरच आपण आपला वेळ योग्य कामासाठी वापरत आहोत का ? जेथे आपण सामाजिक संबंध सुदृढ करण्यासाठी सोशल मीडिया वापरत आहोत का ? आणि ह्याच सोशल साईट चा वापर करून आज आपण जाती जातीय वाद, धार्मिक भाडण करत आहोत कलागुण वाढवणे, कोणाच्या अन्याया विरुद्ध सहभागी होऊन त्याची साथ देणे, समाज कार्यासाठी मदत करणे, नवीन तंत्रज्ञान शिकणे, जागाचा स्पर्धेमध्ये टिकून राहणे छान वैचारिक मूल्यांची देवाणघेवाण करणे.

नवीन एक सारखे विचाराचे समूह बनवणे, असे असंख्य चांगले कामे ही सोशल मीडिया नक्कीच करत आहे. त्या साठी अश्या लोकाना खूप सर्व धन्यवाद

असे अजून असंख्य फायदे आणि तोटे सोशल मीडिया चे आहे पण आजचा जगाचा शर्यतीत राहण्यासाठी सोशल मीडिया वर राहणे ही आवश्यक आहे. पण खरच आपण जगाचा स्पर्धेसाठी सोशल साईट्स वर असतो का? आपले कलागुण वाढवण्यासाठी सोशल साईट वापरत असतो का ?

आपण आपला खूप वेळ सोशल साईट वर वाया घालवत आहे का ?

मुख्य प्रश्न म्हणजेच सोशल मीडिया वापरून आपण खरच सामाजिक संबंध वाढवत आहोत का ?

खरच आपण आपल्या विकासासाठी सोशल मीडिया वापरत आहोत का ?

असे असंख्य असे प्रश्न आणि उत्तर आपण स्वतःला देऊन आपण सोशल मीडिया चा वापर आपण कसा करायचा आहे ते आपणच ठरवायचे आहे.

शेवटी एकच, सोशल मीडिया ला आपण वरदान बनवायचे की शाप ते आपणच ठरावायचे आहे.

> र् सूरज शेळके तृतीय वर्ष यांत्रिकी अभियांत्रिकी

काय आहे मीडिया?

SOCIAL MEDIA हि एक अशी टर्म आहे जी वेब बेरूड अँप्लिकेशन चा आधार घेऊन काम करते. ज्यामुळे यझर्सना एकमेकाशी सवाद साधता, येतो. SOCIAL MEDIA युझर्सना प्रोत्साहन देते कि त्यामुळे युझर्स त्याचे opinion, knowledge, share কন্ধ शकतात. Social media मुळे अगदी दोन टोकावरचे हि लोक जवळ येतात. SOCIAL MEDIA वर Email address पेक्षा जास्त कधी काहीच लागत नाही. वय वितरणाचे महत्त्वाचे मुद्दे वय वितरण प्रत्येक साईट नुसार बदलते. Social sites जसे कि FACEBOOK, वापरणारे जास्तीत जास्त लोक ३८ व त्यापेक्ष्या अधिक वयाचे सापडतील. साधरणतः TWITTER वापरणारे ३८ वय वर्षाचे दिसून येतात. Business oriented linkdin वावर करणारे साधारणतः ४४ वर्षाचे सापडतील आणि my space जास्तीत जास्त वर्षापर्यंत आहे.. पडताळणी नुसार असे सिद्ध झाले आहे कि, SOCIAL MEDIA जास्तीत जास्त वापरणारांमध्ये महिला (५३%) येतात..आणि पुषांची संख्या हि ४७%आहे. Twitter वर महिला (५९%) तर FB ५७% अशी त्याची टक्केवारी आहे.

SOCIAL MEDIA चे फायदे :

या २१ व्या शतकात माणसाला UPDATE ची माहिती, प्रत्येक नवीन गोष्ट एका सेकंदात माहिती होण्यास SOCIAL MEDIA चा खूप मोठा हात आहे. SOCIAL MEDIA चा वापर करून कोणतीही संघटना महत्वाची करू शकते त्यामुळे व्यक्तीगतपणे ती कोणीही वाचू शकते, करू शकते आणि त्यावर आपले मत मांडू शकते.

वापरण्यात येणारे SOCIAL MEDIA PLATFORM खालीलप्रमाणे :

1)WHATSAPP 2)INSTAGRAM

3)HIKE 4)PINTEREST

- 5) GOOGLE+ 6) SNAPCHAT
- 7) TWITTER 8)YU-TOOBE
- 9) MYSPACE 10) GOV LOOP
- 11) BLOF 12)LINKDIN
- 13)FACEBOOK 14)QUORA
- 15)TOMBLR 16)TELEGRAM

काहीं SOCIAL SITES ह्या PROFESSIONALLY वापरण्यात येतात.

SOCIAL MEDIA चे नुकसान

सोशल मीडियाचे खूप फायदे आहेत पण त्यापेक्षाही अधिक त्याचे तोटे आहेत.

- 9) जर FB आणि instagram असेल तर जास्तीत जास्त teenager ह्या साईट्स वापरतात. त्यामुळे ते एकमेकाशी connect राहू शकतात., पण ह्या sites मुले त्यांचा जो काम करण्याचा वेळ असतो तो व्यर्थ वाया जातो.. कारण काही कालावधी नंतर ह्याला मुले addict होऊन जातात.
- २) social media चा जास्तीत जास्त वापर केल्यामुळे लोक सामोरसमोर बोलण्या याऐवजी संवादाला जास्त मी, महत्त्व देतात. त्यामुळे नातेसंबध क्षीण होत जाते.
- 3) social media वर झालेल्या अनेक पोस्ट मुळे काही लोक स्वतःची लिफी दुसऱ्याशी लोरिश करतात त्यामुळे ट्युणचा आनंद आणि स्व – आदरभाव डगमगतो

- ४) ज्या व्यक्तीसोबत आपण सवाद साधत असतो कधी कधी त्या व्यक्तीचा वय व लिंग पण ती व्यक्ती चुकीचा टाकू शकते, , म्हणून त्यामुळे कोणीही फसवू पण शकते...
- ५) कधी कधी एखादी व्यक्ती social media वर्री शिश्रश्रहोत राहते. त्यामुळे व्यक्ती depression मध्ये जाऊ शकते.
- ६) social media चा अति वापर केल्याने आरोग्याला पण काहीं समस्या उद्भव शकतात..
- ७) आजकाल social media चा वापर लहान मुलापासून मोठ्यापर्यंत कोणीही करत आहे...

... आणि म्हणूनच अशिक्षित अशिक्षित लोक पण कोणत्याची ळींश वर काही बंधन नसल्यामुळे post करू शकतात... आणि त्यामुळेच त्याचा परिणाम आध्यत्मयावरही होत आहे दिवसें दिवस आध्यत्म (spirituality) कमी होत चालले आहे. पण ह्या सगळ्या प्रत्येकावर लागू होईल असा नाही.

social media वर खूप काही माहिती, मनोरजन, सधी आहे. आणि जर तुम्ही कमीत कमी वेळ social media ला दिला आणि जास्तीत जास्त वेळ खऱ्या जगाला दिला तर सधीच सोण्यात रूपांतर व्हायला वेळ लागणार नाही.

• निमता उहाके

तृतीय वर्ष

(यांत्रिकी अभियांत्रिकी)

रोख विरहीत व्यवहार म्हणजे काय ?

अभासी व्यवहारात करताना कुठल्याहि स्वरूपात रोख रकमेची देवाण-घेवाण आपण नक्कीच करत नाही. त्या व्यवहारांना कॅशलेस व्यवहार म्हणतात. समजा तुम्हाला कोठे दूर पैसे पाठवायचे आहे ते हि नोटा न देता. जर तुम्ही तेथे चेक दिलात किंवा पैसे ऑनलाईन ट्रान्सफर केलेत तर हा व्यवहार कॅशलेस असेल.सगळ्या प्रकारची बिले, कर, विद्यार्थ्यांची फी, सिनेमाची तिकिटे, मॉल्स मधील किंवा दुकानातील खरीदी, हॉटेल मधले बिले अश्या तन्हे-तन्हेची व्यवहारे ऑनलाईन वा मोबाइलला पायमेन्ट चा पर्याय उपलब्ध आहे.त्यामुळे चेकच्या माध्यमातून बँकच्या वेबसाइटवरून ऑनलाईन ॲप्सच्या माध्यमातून घेतलेल्या वस्तू व सेवांचा परतावा केला तर त्या सगळ्यांना कॅशलेस व्यवहार असे मानतात. त्यांचा सगळ्यांत मोठा फायदा असा कि, प्रत्येक व्यवहार ची फ्रुटप्रिंट किंवा पाऊलखुणा राहत असल्यामुळे काळ्या पैश्याची निर्मिती होत नाही.काळा पैसा खपवता येत नाही.तसेच रोख रकमेच्या हस्तांतरणासाठी विविध टप्यांवर लागणारे प्रचंड मनुष्यबळिह वाचते

रोख विरहित अर्थव्यवस्था असलेले जगातले देश कोणते?

सध्यातरी जगातला एकही देश असा नाही आहे. परंतु त्या दिशेने भरपूर वाटचाल केलेले देश यात आहेत. यामध्ये मुख्यतः स्कॅंडिनेव्हियन देशाचा म्हणजे डेन्मार्क, नॉर्वे आणि स्वीडनचा समावेष होतो.त्यातही डेन्मार्क हि जगातली पिहली रोख विरहीत अर्थव्यवस्था होईल असा अंदाज आहे. डेन्मार्कमधले ४०% लोग मोबाईलने या प्लॅटफॉर्मचा वापर दुसऱ्यांना पैसे देण्यासाठी, दुकानंमधून अथवा ऑनलाईन खरेदीसाठी करतात. थोड्याफार फरकाने नॉर्वे आणि स्वीडनमध्येहि अशीच स्थिती आहे. या तिन्ही देशांमध्ये रोखीतील उलाढालीचे प्रमाण एकूण उलाढालीमध्ये अवधे ६% आहे. अगदी अमेरिकेमधील रोखीतला व्यवहारीचे प्रमाण ४७% इतके मोठे आहे.त्यामुले स्वीडन.नॉर्वे, डेन्मार्क यांनी कॅशलेस इकॉनॉमीच्या दिशेने मोठी मजल मारली आहे असे म्हणता येईल, यातला गमतीचा भाग म्हणजे १६६१ मध्ये बँक नोट चलनात आणणारा स्वीडन हा पिहला देश होता, आणि आज ३५० वर्षानंतर स्वीडनमधल्या बहुतेक शहरांमध्ये नोट स्वीकारणाऱ्या काचकूच केली जाते आणि डिजिटल पेमेंटचा आग्रह धरला जातो. या देशामध्ये सार्वजिनक वाहतूक व्यवस्था, लहान मोठे उद्योगधंदे, म्युझियम, इतकेच काय चर्चदेखील अभासी देवाण घेवाण स्वीकारतात.रोख विरहीत अर्थव्यवस्था दृष्टीने कॅश म्हणजे चलनात असलेल्या नोटांचे जीडीपीशी प्रमाण व एक मुख्य घटक मानला जातो. स्कॅडिनेव्हियन देशामध्ये जीडीपीच्या तुलनेत चलनात असलेयल्या नोटांचे प्रमाणातील टक्क्यांचा आसपास आहे. अमेरिकेत ७% 'युरोझोन मध्ये ९%तर हेच प्रमाण भारतात १२% आहे. भारतात किरकोळ खरेदी विक्रीचे तब्बल ३७% व्यवहार रोखीत होतात. देशातले अवघे ६% किरकोळ विक्री करणारे व्यापारी डिजिटल पेमेंट स्वीकारतात भारतात दर एक लाख लोकसंख्येमागे कमी रोख विरहीत सुविधा आहे.

अथर्व र. वाकोडीकर प्रथम वर्ष(यांत्रिकी अभियांत्रिकी)

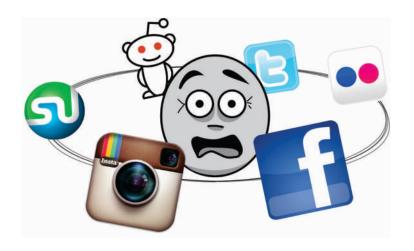

वास्तव

वास्तव्याशी सामना न करता संधीसाधु बनायला सगळेच बघतात. मिळालेले आवड, त्यावरची कमेंट प्रोत्साहन वाहून जाते एखाद्या सिनेमातला फेमस डायलॉग त्यावरील मेम्स (mems) १०मि. साठी हास्यांची बाब ठरते आणि मग काय जर लोकांना काही वेगळ वाटल की होतं मग viral. नुकताच आपण याच उदाहरण बघीतल. एका साधारणश्या घरातील मुलगी 'प्रिया प्रकाश वॉरियर' एका दिवसात स्टार झाली. तिच्या अभिनयांने तरुणांना भुरळ पडली.

नाण्याला दोन बाजु असतातच. सोशल मिडियावर अडकलेले एडिमन. लाईक, कमेंट, share िकती मिळतील त्यातच followers िकती वाढवता येतील यातच उंदिरांची स्पर्धा बघायला मिळते. कधी कधी तर यांचीच कीव येते. यांना मी चौकटीत अडकलेले लोक असे संबोधुन ओळखतो. यांना आपल्या चौकटीच्या जिवनातच अडकुन रहाव का बर वाटत असेल? देवच जाने. होणारी trolling मिळणारे पारितोषिक trophys बस यातच त्यांचा आनंद. थोड्या वेळेच्या क्षणिक आनंदाच्या उपभोगात मिळालेली trophy धुळखात TV टेबलवर पडलेली राहते. नुकताच उदाहरण, दोन-तीन महीण्यां आधीची गोष्ट 'पद्मावत' सिनेमा प्रकाशित झाल. त्याला खुप अडथळ्यांचा सामना करावा लागला त्यानंतर त्यातच सोशल मीडिया ने झेप घेतली 'राणी पद्मावती वर विनोद तयार करु लागले सुरुवातीला तर खुप भयंकर राग आला द्यावी मुस्काटात एक, फोडूण काढावा, कोथळा बाहेर काढावा. अरे ज्या माणसांना इतिहासाची ४ पाने सुद्धा वाचली नाहीत आज तो त्यावर विनोद करण्याची शिरजोरी करतो. भूगोल ही परमेश्वरांची देणगी असेल तर इतिहास हे मानवाने मनगटाच्या जोरावर लिहिलेली गाथा आहे. पण या चौकटीत अडकलेल्या लोकांना काय कळणार यातल. कळुन येतील पण त्यावेळी वेळ गेलेली असेल. कारण विनोद म्हणजे एक क्षणिक सुखाचा आनंदच ना. पण विनोद हा एकाच वेळी समजला तरच विनोद नाहीतर विनोद हा विनोद राहत नाही ना.

या सोशल मीडिया ने लोकांच्या जिवनात खुप भर घातली. एक जिवनाचा अविभाज्य घटक म्हणुन वावरतांना दिसून येते. सकाळी पडणारा पेपर, गाडींचे आवाज आज कमी झाले. पेपरच्या थापा आता कमी ऐकू येतात. सकाळी चहाचा आनंद घेतांना बातमीचा आवाज सगळ्यांनाच आवडतो. त्यात झालेले अपघात, दंगली, भांडण, कोर्ट-कचेरी चे तेल-तुपात मिरवलेल्या गोष्टी. तडका लावुन तयार केलेल्या Documentary films मन ओढून घेते मग होते तेच जे आपण नेहमी बघतो. TRP च्या नावाखाली चाललेली anchor लोकांची तगमग. एखाद्या छोट्याश्या मुद्दयावर होणार्या चर्चा कधीकधी तर सभ्यतेच्या वर्तणाखाली हाणामार्यात रूपांतरित होतात.

६ राजेन्द्र कुबडे तृतीय वर्षी (यांत्रिकी अभियांत्रिकी)

समाजमाध्यमातून व्यवसाय

आजच्या व्यग्र जीवनात बरीचशी कामं ही दूरध्वनीवरून किंवा समाजमाध्यमांद्वारे केली जातात. या सोशल मीडियाच्या माध्यमातून लहानातल्या लहान व्यावसायिकांपासून ते अगदी मोठ्या उद्योजकांपर्यंत कुणीही उत्तम प्रकारे व्यवसाय करू शकतो. जाहिरात करण्यापासून आपल्या उत्पादनाची खरेदी–विक्रीसुद्धा सहजपणे एकाच जागी बसून करणं आता शक्य झाल आहे. त्यामुळे खरं तर प्रत्येक उद्योजकाने या माध्यमाचा जास्तीत जास्त उपयोग करून घेतला पाहिजे. त्यासाठी ही समाजमाध्यमं कोणती, त्याचं काम कसं चालतं याचा जाणीवपूर्वक अभ्यास करणं आवश्यक आहे.

आताचं तंत्रज्ञान इतकं विकिसत झालं आहे की समाज माध्यमांचा वापर करण्यासाठी संगणकाचीसुद्धा गरज पडत नाही. व्यक्तिगत मोबाइलवरूनही त्याचा चांगला वापर करता येतो. आपल्या ओळखीच्या व्यक्तीपर्यंतच नव्हे तर अगदी अनोळखी लोकांपर्यंत पोहचण्यासाठी हा एक उत्तम पर्याय आहे. व्यावसायिक फायद्यासाठी या माध्यमाचा उपयोग करताना तुमच्या व्यवसायासंदर्भात सतत पोस्ट टाकणं, नवीन ट्रेण्ड जाणून घेणं, मार्केटचा अंदाज घेणं हे सर्व अत्यंत आवश्यक असतं.

समाजमाध्यमांचा सगळ्यात चांगला फायदा म्हणजे जगाच्या कानाकोपऱ्यातील कोणत्याही व्यक्तीशी होणारा थेट संपर्क वा संवाद. थेट संवादाचा फायदा आपल्याला वेगवेगळ्या क्षेत्रांतील ज्ञान वाढवण्यापासून व्यवसायवृद्धीपर्यंत होऊ शकतो. उत्तम दर्जाचे उत्पादन असूनही अनेक स्थानिक व्यावसायिकांना ठरावीक कक्षेपलीकडे आपला व्यवसाय वाढवता येत नाही. विक्री, जनसंपर्क आणि जाहिरात करण्यात यश मिळत नाही, याचं कारण डिजिटल मार्केटिंगसाठी समाजमाध्यमांचा वापर कसा करायचा याचं अपुरे ज्ञान. त्यासाठी फार काही करायची गरज नसते. तुम्ही एकदा ही सगळी प्रक्रिया नीट समजून घेतली. कशा पद्धतीने समाजमाध्यम काम करतं हे जाणून घेतलं आणि सतत ॲक्टिव्ह राहिलात तर तुम्ही लवकरच यात पारंगत होऊ शकता संशोधनातून असं सिद्ध झालं आहे की, ८१ टक्के ग्राहक एखादं उत्पादन खरेदी करण्यापूर्वी इंटरनेटवर त्याची विस्तृत माहिती बघतात. जगातील ६० टक्के लोक थेट त्यांच्या वेबसाइटवर न जाता सर्च इंजिनचा वापर करतात. तुलना करतात. जगातील ७९ टक्के ग्राहकांना विश्वास आहे की, यामुळे माहिती अचूक मिळते व फसवणूक टळते. तसंही सध्या समाजमाध्यमाचा वापर करणाऱ्या व्यक्ती शहरात तरी बहुसंख्य आहेत. सध्या आबालवृद्धांमध्ये प्रसिद्ध असलेले व्हॉट्सॲप हे व्यवसायासाठी प्रभावी माध्यम आहे. व्हॉट्सॲपचे एक अब्ज ग्राहक असल्याचं सांगितलं जातं. या माध्यमातून केलेल्या प्रमोशनचे फायदे खूप आहेत. त्यावर आपल्या व्यवसायाचं माहितीपत्रक किंवा छोटे व्हिडीओ टाकता येतात. ते तत्काळ लोकांकडे, ग्राहकांकडे पाठवता येतात. पाठवण्याचा कोणताही खर्च येत नाही. ग्राहकाला उत्पादन पसंत पडल्यास, प्रॉडक्ट सव्हिंस किंवा कंपनीविषयी अधिक माहिती हवी असल्यास आपण फोन करू शकतो. आपल्या उत्पादनाची ऑनलाइन तत्काळ विक्रीही होऊ शकते.

फेसबुक – याचं नेटवर्क वापरताना लोकांच्या आवडीचा भाग ओळखून तुमच्या पेजच्या माध्यमातून जास्तीत जास्त लाइक्स, शेअर मिळतील अशी दर्जेदार माहिती पोस्ट करा. यात आपण आपल्या व्यवसाय नावाचं वॉटरमार्क टाकून आपल्या कंपनीचा प्रचार–प्रसार करू शकता. कॉल नाऊ या बटणाचा वापर करता येतो. त्याचा थेट उपयोग तुमच्या व्यवसायाला होऊ शकतो. फेसबुक जाहिराती स्थानिकांपर्यंत पोहचविण्यासाठी हा एक चांगला उपाय आहे.

लिंक्डिन – जगातलं सगळ्यात मोठे प्रोफेशनल सोशल नेटवर्क म्हणजे लिंक्डिन. दर सेकंदाला दोन नवीन प्रोफाइल या सोशल नेटवर्कमध्ये समाविष्ट होत असतात. कोणत्याही व्यवसायाचं मुख्य काम असतं ते नवीन ग्राहक मिळवणं. त्यासाठी वर्षांनुवर्षे वापरात असलेल्याला फोन करणं, ईमेल करणं ही माध्यमं आता फारशी परिणामकारक राहिलेली नाही, म्हणून लिंक्डिन'वर आपली माहिती पोस्ट करून जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत जाण्यासाठी याचा वापर करणं गरजेचं आहे. इन्स्टाग्राम –नवीन पिढीला आपल्या व्यवसायाकडे जास्तीत जास्त आकर्षित करायचं असेल किंवा आपलं प्रॉडक्ट त्याच्यापर्यंत पोहचवायचं असेल तर इन्स्टाग्राम हा आणखी एक पर्याय आहे. फेसबुक इतकाच हा प्रभावी द्वा आहे.

द्विटर – या माध्यमाचा वापर व्यवसायासाठी कसा करता येतो हे समजून घ्या. आपली वेबसाइट जर प्रोफाइलमध्ये सहभागी केलीत तर तुमच्या उपयोगी गोष्टी ट्वीट करा. ग्राहकांना ऐका अशी व्यवसायातील एक म्हण आहे. तुम्हाला ग्राहकांच्या अपेक्षा द्विटरच्या माध्यमातून कळतील. समाजमाध्यमावर व्यवसाय नोंद करताना योग्य कीवर्डचा वापर करा. कारण ग्राहकांना / व्यावसायिकांना, व्यवसाय शोधणाऱ्यांना याचा फायदा होतो. तुमचे ग्राहक निश्चित करून त्याच्या दृष्टीने जाहिरात करा. ईमेल, जाहिरातीचे फायदे, कमी खर्च, ग्राहकांला शोधण सोप, इतरांना सहभागी करण यातून सोप पडतं.

ब्लॉक लिहिणं हे आणखी एक प्रभावी माध्यम आहे. ब्लॉगच्या माध्यमातून तुम्ही तुमच्या सेवेविषयी किंवा वस्तूविषयी माहिती देऊ शकता. अगदी विस्तृत माहिती लिहू शकता. ई-कॉमर्ससारख्या वेबसाइटवर तुम्ही तुमच्या उद्योगाची जाहिरात करू शकता. ग्राहक कोणत्याही व्यवसायाचा शोध हा सर्चइंजिन- गुगल, याहू, ब्रिंगच्या माध्यमातून घेतात. तुम्ही योग्य प्रकारे माहिती व व्यावसायिक शब्दांचा वापर केल्यास तुमच्या वेबसाइट किंवा वेबपेजचा फक्त शोधच घेण सोप होणार नाही तर याचा वापरही वाढेल. तुमच्या व्यवसायाच ऑनलाइन अस्तित्व वाढविण्यासाठी आणि व्यवसायाचा प्रचार करण्यासाठी तुम्ही ऑनलाइन बिझनेस डिरेक्टिरीमध्ये तुमच्या व्यवसायासंबंधी नोंद करू शकता. जेवढ्या जास्त ठिकाणी तुमच्या व्यवसायाची नोंद असेल तेवढा जास्त तुमचा व्यवसाय लोकांच्या दृष्टिक्षेपात येणार आहे. समाजमाध्यमे ही व्यवसाय वृद्धीचे महत्त्वाचे साधन ठरत आहे. त्याचा जास्तीत जास्त वापर कसा करून घेता येईल, यावर तुमच्या व्यवसायाचे यशही ठरू शकते.

ऋषिकेश बाळापुरे
द्वितीय वर्ष
(परमाणु व दरसंचार अभियांत्रिकी)

तुम्हांला सोशल... सोसलं का?

आजी–आजोबाना अजिबात न उमजणारा, आई–बाबासाठी नवीन असल्यामुळे त्यांची उत्सुकता वाढवणारा आणि नीट शोधले तर आम्हा तरुणांच्या डीएनए'त हमखास सापडणारा एक अवलिया शब्द !सोशल या शब्दाचा अर्थ 'समाज संबंधित असा असला, तरी बऱ्याचदा नेहमीच्या वापरात आत्मकेंद्री असलेली ही संज्ञा वाऱ्याच्या आवेगाने घराघरात, मनामनात केव्हा, कशी अलगद विसावली हे कळलच नाही

याच्या पहिल्याविहल्या दिवसांत आपण डोकावले तर दिसून येते, की हजारो दुरावलेली नाती या माध्यमातून एकत्र आली शाळेतले मित्र, मित्रांचे मित्र यानिमित्ताने पुन्हा एकदा रोजच्या सारखे भेटू लागले यामुळे माणसे जवळ आली, कालांतराने ती अधिक जवळ आली आणि आता याच जवळ पणाचं बंधन घालून एकमेकांच्या आयुष्याला बांधील झाली या सोशल मीडियावर नियमाने निरर्थक पोस्ट टाकणाऱ्या काही सज्जन जनांची, आणि त्या पोस्ट नियमाने फॉलो करणाऱ्या अति सज्जनांची कधी कीव आल्याशिवाय राहत नाही समोर निसर्गांचा अवाढव्य अविष्कार, नायगारा धबधब्याच्या रूपाने धबधबा कोसळत असतो, आणि तो संपूर्ण सोहळा स्वतःच्या अस्तित्वावर न झेलता त्या अजुब्या समोरचा इसम(हॅशटॅग)च्या नामावलीत शेकडो भावभावनांचे सोशल प्रदर्शन करून, काही हजारांच्या टोळक्यांमध्ये काही शंभराच्या प्रमाणात लाइक्स आणि दहा पंधरा 'उदो उदोच्या' कमेंट्स मिळवून जातो या सोशल नादा पायी, प्रत्यक्ष अनुभवायचे अब्जावधी क्षण, कानात न मावणारी ती गर्जना मनाच्या कुठल्यातरी कोपऱ्यात गाडून टाकली जाते आणि दुर्दैव हे, की याची त्याला तमा नसते.

प्रेमासारख्या अतिशय खासगी असलेल्या नात्याचा या सोशल मीडियावर बाजार झाला .यामुळे अनेक 'शुभमंगल' झाली हे खरंय, परंतु एका संशोधनाच्या आधारे ही नाती केवळ फॅमिली कोर्टाचे काम वाढवायलाच फक्त निर्माण झाली असे म्हटले गेले .'आपण आयुष्यात किती आनंदी आहोत', याचे मार्केटिंग हेच या नात्याचं मुख्य ध्येय बनत गेलं .एकमेकांसोबत असताना फेसबुकवर इतरांशी संवाद आणि इतरांसोबत असताना व्हॉट्सअपवर एकमेकांशी संवाद असा ट्रेण्ड हळूहळू रुजू होतोय .झालाय! या एकंदर बाबींमुळे नात्यांमध्ये 'संशय कलोळ' नाटकाचे शेकडो प्रयोग न चुकता होत जातात, आणि एके दिवशी दोघे जण एकमेकांना 'चलो इक बार फिरसे अजनबी बन जाये हम दोनो!' म्हणतात आणि टिंडरवर (टिंडर ॲप या प्रकारावर परिसरातील प्रेमवीर आपल्या हद्दीत येतात) राइट स्वॅपिंगचा वर्षांव होतो, व्हॉट्सॲपवर स्टेटस बदललं जातं, त्याची समूहात चर्चा होते, काहींनी ती व्हावी म्हणून खास प्रयत्नही केलेले असतात .फेसबुकवर एकमेकांना अन्फ्रेंड केलं जातं, रिलेशनशिप स्टेटस आवर्जून बदललं जातं .मनामधली जागा अगदी स्वच्छ, रिकामी करण्यात येते, जणू कधी काही झालंच नाही .स्टेशनच्या बाकडयांवर जसे प्रवासी गाडी आली की उठून जातात, इतक्या सहजतेने नात्याचा बाक रिकामाही केला जातो आणि तितक्याच सहजतेने नवीन प्रवासी पुन:श्व स्थानापन्नही होतो.

सेलेब्रिटींच्या घटरफोटांची आणि त्यांच्यातल्या दुराव्याची चिंता सोशल मीडियावर जणू काही 'आपलं कर्तव्य' असल्यासारखी दर्शविली जाते .काही असंवेदनशील मनं त्याचीही चेष्टा करतात. (चेष्टा सहन करण्या इतकी सहनशक्ती नसल्यामुळे), हे सेलेब्रिटीदेखील त्यांना चोख उत्तर द्यायच्या नादात काहीतरी भलतच बोलून बसतात आणि हे चार विषयाचा चोथा होईपर्यंत चालूच राहते

सोशल मीडियाच्या भाषेत 'फॉलो करण हा अतिशय मजेशीर शब्द निघालाय बुवा! एक काळ असा होता, जेव्हा देशासाठी आहुती देणाऱ्या क्रांतिकारकांना न बोलता फॉलो केलं जायचं, आणि तेही अगदी सहज. कुठेही १४० शब्दांची टीव टीव न करता, हजारोच्या संख्येने लोक (स्वत:हून) सभांना जमायचे. आज कुठल्याही मुळ चित्रपट सृष्टीचे भान नसलेल्या नट-नटीला, काल आलेल्या खेळाडूला आजचे फोलोअर्स फॉलो करतात, आणि हे (ज्यांना फॉलो केलं जातं ते) स्वत:ला युथ आयडॉल मानून बसतात. पण त्यांना हे माहीत नसतं, तो यायच्या आधी दोन दिवस कोणी दुसराच यांचा आयडॉल होता, आता दोन दिवस तू यांचा असशील आणि परवापासून कुणी तिसराच यांच्या 'सर का ताज' होणार आहे.

जेव्हा आम्हा तरुणांच्या बरोबरीने, आमच्या आईची पिढीदेखील या सोशल जाळ्यात गुरफटताना दिसते, तेव्हा हसावं की रडावं असा बिचारा प्रश्न पडतो. एखादे उत्तम नाटक बघताना, किंवा सुंदर मैफिल ऐकताना पुढल्या रांगेत बसलेल्या काकू सतत व्हॉट्सॲपवर फोटो शेअर करत असताना दिसतात. यामुळे त्यांचा वेळ त्यांना हवा तसाच जातो, परंतु मागे बसलेल्या खऱ्या रिसकाला त्या समग्र काळोखात येणाऱ्या फोनच्या उजेडाचा जो भयंकर त्रास होतो तो, त्यांच्या वयामुळे व्यक्तही करता येत नाही आणि केला तरी जास्तीत जास्त त्या फोनचा ब्राइटनेस कमी करून उर्वरित फोटो शेअर होतात.

हल्ली, शाळेत निबंधासाठी, सोशल मीडिया: शाप की वरदान असा विषय देतात म्हणे. तेव्हा हे लोग शाळेच्याही गणवेशात घुसले आहे, असे म्हणायला हरकत नाही. परंतु हे सारे घडत असताना विस्मित करणाऱ्या घटना घडत आहेत, अशा घटनांना 'सोशल स्युसाइड ही टर्म वापरली जाते. याचा अर्थ आपले सोशल मीडियावरील अस्तित्वच संपूर्णपणे मिटवून टाकायचे. अशी अनेक उदाहरण आपल्याही आसपास असतील यात शंका नाही.

तेव्हा, माणूस हा जरी सामाजिक प्राणी असला तरी सोशल मीडिया हा काही आपले समाज अस्तित्व सिद्ध करण्याचा मुख्य दुवा नव्हे. झटकन मिळणारी प्रसिद्धी, सहज जनामनात पोहोचणारे आपले काम, हे या माध्यमाचे फायदे नाकारता येणार नाहीत. शेवटी काडेपेटीचा उपयोग हा मानवालाच योग्य करता येईल, माकडाच्या हातात काडी गेली तर घर जळतील. म्हणून सोशल मीडिया माणूस वापरतोय की माणसात दडलेला माकड वापरतोय यावर विचार व्हायला हवा. तेव्हा बँकेत अकाऊंट उघडण्या अगोदर, सोशल मीडियावर अकाउंट उघडणाऱ्या येत्या पिढीला न राहून विचारावस वाटतं, तुम्हाला सोशल, सोसंल का?

(क्रागर गवळे) चतुर्थ वर्ष यांत्रिकी अभियांत्रिकी

एकटे आहात

ह्या मोबाईलच्या काळात आपण सगळे एकटे आहोत. आपल्या मोबाईलमध्ये हजारो, खूप जवळच्या लोकांचे नंबर असतील तरी ते एकदम व्यर्थ आहे. ते कितीही संपर्कात असतील तरी काही फायदा नाही. आपण त्यांच्याशी रोज ५ तास सलग चॅटिंग केली तरी त्याचा काही उपयोग नाही. आपण एकटे पडत जातो. कधी कधी मलाच प्रश्न पडूंन येतो हे जे काहि फेसबुक, instagram वर जे काहि दिस्तय धूसर पडत चाललय चित्र त्यामागील अस्तित्व तर वेगळच असाव । आजकाल तर whatsapp तर फक्त लोकांचे किति कॉन्टेक्ट आहे आणि त्यांचे status birthday पुरत मर्यादित झालाय.

रोज सकाळी good morning सोबत एक गुलाबाच कृतिम फूल। रात्रीपर्यंत त्याच गुलाबाच्या पाकल्या होतात. सकाली केलेला gm चा mgs आणि जर पुढच्या कडून न आलेला rply misunderstanding करुन जातो. त्यावेळी ति विक्त available असली तर ठीक नाहि तर तो busy असेल एवढ़ा तर समजुतदारपना असावा.

खर सौंदर्य, हे लोकांच्या सहवासात आणि संवादात असतं. असा संवाद हवा ज्यात आपल्याला समोरच्या माणसाचा आवाज ऐकता येईल, त्यातले बदल मनात उतरवता येईल. चांगला सहवास आणि संवाद माणसाच्या सगळ्या जखमा भरून काढतो. जखमा बददल थोड़ी तरी विचरपुस केली तर पुढच्याला साहानभूति मुळे बर वाटत. आपली खरी संवेदनशीलता टिकून राहते. मग सहवास आणि संवादासाठी ओळख आहे का?, वय काय?, जागा काय? हे काही महत्वाचे नाही. एखाद्या दवाखान्यात आपल्या बेडच्या बाजूला पडलेला दुसरा पेशंट सुद्धा आपल्याला आधार वाटतो. बसमध्ये शेजारी बसलेला, आपल्या आधीच्या स्टॉपला उतरला तरी त्याचे थोडे वाईट आपल्याला वाटते. सरकारी ऑफीसातले लोक काम किती हळू करतात हो! येथून चालू झालेला अनोळखी व्यक्तीचा आपल्याशी संवाद सुद्धा जादुई असतो.

प्रत्यक्ष सहवास आणि संवाद माणसाला भेटला नाही तरच तो एकटा पडतो. एकदम एकटा. माणसांना माणसांची गरज आहे.

> **१** राजेंद्र कुबडे तृतीय वर्ष (यांत्रिकी अभियांत्रिकी)

अभासी देवाण घेवाण तंत्र

आपल्या भारतातील सढयाच्या पंतप्रधानांनी घेतलेल्या सर्वोच्च निर्णय म्हणजे नोट बंदी ५०० व १००० च्या जुन्या नोटा बंद करून त्या बदलात नवीन ५०० व २००० च्या नोटा उपलबद्धात आणले. नोट बंदीनंतर आता सर्वात चर्चेचा विषय म्हणजे कॅशलेस इंडिया कॅशलेस इंडिया म्हणजे तंत्रज्ञानाचा वापर करून रोख पैसे ना देता केलेला व्यवहार हि संकल्पना सध्या खूप चर्चेत आहे. विनोदाचा भाग म्हणून बघता आपण याला जुने काळातील उधार हि म्हणू शकतो. जग विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रात खूप पुढे चालला आहे. तंत्रज्ञानाच्या वापर करून पैशांची लेण देण, पैशांची गुंतवणूक करणे फार सोपे झाले आहे.

कॅशलेस चे अनेक फायदे आणि फायदे असल्यामुळे काही तोटे नक्कीच असतात, पण त्यावर अनेक उपायांनी आपण मत करू शकतो. कॅशलेस मुळे आता आपल्याला पैसे , प्रवास करतांना पैशांचा व्यवहार सोपा होईल. दवाखान्याच्या तात्काळ सेवेसाठी हि योजना खूप उपयोगी पडेल. कॅशलेस मुळे पैशांचा व्यवहार कधीही आणि कुठे हि होऊ शकतो.पण त्यसाठी मुलतंत्र आपल्या कडे असणे नक्कीच गरजेचे आहे. आपण किती खर्च केला, कधी खर्च केला, खर्चांचा आळा कसा घालण्यात येईल याचा पुरावा ठेवण्यात येईल. कशी लेस मुले आपण बचत सुद्धा करू शकतो.

पंतप्रधान यांचा नोटबंदीच्या निर्णयावर उलटसूलट प्रतिक्रिया उमटत असतांना पंत्रधान मात्र आपल्या निर्णयावर ठाम आहेत. कारण प्रधान माणूस प्रधान म्हणून नक्कीच काम करत असतो. मेरा मोबाइलला मेरा बटूवा मेरा बँक असा संदेश देत पंतप्रधांनी कॅशलेस व्यवहारासाठी पाच सोपे मार्ग हि सांगितले आहेत.

- 9) कार्ड्स, म्हणजे पॉईंट ऑफ सेल म्हणजे विक्रीचे ठिकाण आपले डेबिट कार्ड, किवा क्रेडिट कार्ड वापरून पायमेन्टस करण्याची सुविधा आहे.
- २) यूनिफाईड पायमेन्ट इंटरफेस म्हणजेच (UPI) प्रत्यके बँकचे स्वतःचे अँप आहेत त्यामुळे आता आपल्याला स्मार्टफोन वरून व्यवहार करणे श्यक्य झाले आहे.
- ई-वॉलेट तुमच्या मोबाइलला मधून फोटो पाठवणे जितके सोपे तितकेच ते देखील सोपे.
- ४) आधार सक्षम पायमेन्ट सिस्टिम (एझड) आधार कार्ड बँकेशी जोडावे लागते. म्हणजेच आधार कार्डाच्या मदतीने आपण शकतो..
- ५) अविस्कृत पूरक सेवा माहिती (USSD) या प्रणाली द्वारे कोणत्याही मोबाइलला फोनच्या इंटरफेस मधून तुम्ही पैसे पाठवू शकता. यांचे फायदे असे कि, स्मार्टफोनची गरज नाही व मोबाइल आंतर नेट कनेक्टशन ची गरज नाही.

१ सत्यालक्ष जवाडे तृतीय वर्ष यांत्रिकी अभियांत्रिकी

सोशल मेडिया मुळे माणुसकी हरवली आहे का ?

अगदी कालचीच गोष्ट आहे... दुपारची वेळ होती... सगळीकडे शांतता होती... वातावरणातिह थोडा गारवा होता... अंगणातला मोगराचा सुवासिह छान दरवळत होता... वाऱ्याची झुलूक आली कि मन एकदम प्रसन्न होऊन जाई... तेवढ्यात अचानक फोन वाजला आणि मन एकदम जाग झालं... त्यावेळी मला खरंच फार राग आला ह्या फोन चा आणि फोन च्या संबंधित असणाऱ्या सगळ्याच गोष्टींचा...

पूर्वी कस सगळे लोक एकमेकांसोबत प्रेमाने बोलायचे... काय चाललंय, कस चाललय ते आपुलकीने विचारायचे, पण आज ह्या मोबाईल मुळे आणि सोशल मीडिया मुळे सगळे लोक दूर जात आहेत एकमेकांपासून.... हे सगळ कितपत योग्य आहे ??

पूर्वीच्या काळात बरेच व्यवहार हे पत्राने चालायचे, अगदी सगळ्यात म्हणत्वाचे सुद्धा. पण आज ह्या सगळ्याची जागा सोशल मीडिया ने घेतलीय.

मला असं अजिबात म्हणायचं नाही कि इंटरनेट किंवा मोबाईल वाईट आहेत, त्यांचे हि बरेच फायदे आहेत. मुख्य म्हणजे आपला वेळ वाचतो... आणि काम पटापट होतात हे मात्र तेवढंच खरं आहे. पण माणसांची माणुसकी बदलत जातेय, एकमेकांना सोबत घेऊन पुढे जाण्याची वृत्ती बदलत जातेय, आणि माणसाच माणुसपण बदलत जातंय.

पूर्वी लोक सनासुदिला एकमेकांच्या घरी जायचे एकमेकांना शुभेच्छा द्यायचे, मनसोक्त गप्पा मारायचे आणि जीवनाचा आनंद लुटायचे... पण आता हे दृश्य दिसत नाही लोक दिवाळीला फराळ पाठवतात तोही फोटो च्या स्वरूपात, दसऱ्याला सोण सुद्धा पाठवतात पण तेसुद्धा फोटो पुरतं मर्यादित असतं असे कितीतरी उदाहरण आहेत जे हे सिद्ध करतील कि ह्या सोशल मीडिया चे तोटे सुद्धा भरपूर प्रमाणात आहेत.

लहानपणी अंकलिपी हा एक प्रकार असायचा... त्यावरून चिमणी, कावळा आणि अशा कितीतरी गोष्टी आपल्याला शिकवल्या जायच्या, पण आज तीच गोष्ट मोबाईल मधून लहान मुलांना शिकवली जाते, म्हणजेच काय तर मुल तीन वर्षांची होताच त्यांच्या हातात मोबाईल दिला जातो आणि मग पुढ काय होत त्याचा उल्लेख न केलेलाच बरा. आजकाल लोक प्रवासात आपल्या बाजूला कोण बसलाय हे बघन्याचे कष्ट सुद्धा घेत नाहीत, हे पण एक चांगल उदाहरण आहे.

अचानक वाऱ्याची मंद झुळूक मला स्पर्श करून गेली आणि मी भानावर आले... मला एवढंच वाटत कि, माणुस जेवढा ह्या तत्रद्यानाच्या जवळ जातोय तेवढंचं तो स्वतःला विसरत चाललाय असं मला वाटत. ह्या सगळ्याचा उपयोग करावा पण तोही मर्यादित असावा. त्याने पुढे जावं पण मागचा विसर पडू न देता. माझं मत असं अजिबात नाहीये कि आपण इंटरनेट वापरायला नको पण आपण ते कस वापरायला हवं हे मात्र आपल्याला आपलं ठरवायला हवं. कारण माझ्या मते तरी माणुसकी हि सोशल मीडिया पेक्षा जास्त महत्वाची आहे.

्र जाई मनोरकर तृतीय वर्ष (माहिती तंत्रज्ञान)

सोशल मीडिया चा खेळ

सोशल मीडिया चा बघा बवेळ कसा ओ बंगलाय, दिवसेन दिवस ब्वूप साऱ्या लोकांना घेऊन तो स्वतःच भंगलाय.

काधिकाळचा तो पाव आज व्हाट्सअप्प, इन्स्टाग्राम, फेसबुक वव येऊन बबालाय, तो माणुसकीत क्रमलाय व आज कोठेतवी फसलाय

पनकी झाले माणबे एकमेकांगपासून जबे लेक जाते बाब्यनला, ओठातील शब्दांचा गोडवाही पनका झाला कागतील पडद्यांला.

शब्द झाले बवोटे आणि फल्मवे बांदेश ही येतात बवूप मोठे, भावगांचे गाते जुडवायला हे व्यावमपीठही पडतेओ बवूप छोटे.

न्याय, अन्यायाच्या बाबतीत हे न्यायलायच बनले नामबाण शब्स, कोट्यवधी लोकांना सोबत घेऊन हे दाब्ववते आपली शक्ती सर्वक्त्र.

सर्व पक्षांच्या सोबतीने आपण जण् येथे थवाच कलागुणांचा भनला या, आकाशात झेपावण्याची उंचीने पंनवात बळ दाटून आल या.

जिथे सूर्य नसे तेथेही सोशल मीडिया ने धुमाक्ळ घातला या, जण् काही हा लोकांचा जीवनातील नाजाच नम्न नसला या.

लोक होतील एकजुट क्षणिक न्यायाबाठी, पुलवामा, बॉम्बे, उबी वब बांदेश ही कबतील ब्रव्प मोठी, मोठी.

> हेच सर्व आहे सोशल मीडिया चे सत्यत्व, तेथेच पाव पाडतील सर्वच आपले कर्तव्य.

> > र्पुरज शेळके तृतीय वर्ष (यांत्रिकी अभियांत्रिकी)

सोशल मीडिया

माहितीची देवाणघेवाण कवण्यामाठी त्याचा आविष्काव झाला, माहिती बाहीली एकीकडे त्याचा अतिबेकच झाला,

पाच मिनिटे सुद्धा बिना मोबाइलचे वर्षा एवढे वाटु लागले, जीवनाचा एक अविभाज्य घटक म्हणून सगळे त्याला पाहु लागले,

पुर्वी मोबाईल शिवाय जेवनहीं चांगल जायच पोटामध्ये, आता मोबाइल चेक केल्याशिवाय घासच उतरत नाही गळ्यामध्ये,

फायदे त्याचे तोट्या पेक्षाही जान्त आहेत, फक्त वापनच जमत नाही आपल्याला म्हणून मोबाइल नाने वाईट आहेत,

लहान मुलांनाही मोबाइलने आपल्या कवेत जब्ने घेतले आहे, मोठेही त्याच्या कवेत जाण्याबाठी तहान भूक हबवले आहे,

जम बाब जोडण्याच काम मात्र त्यान चोबवपणे बजावल, जवळचेच बाबे दुब कबायचे हे मात्र त्यान ठबवल,

प्रगत होत असलेल्या युगामध्ये मोठ योगदान दिल त्यान, मन मोकळ कनण्याजीग्या मित्रांना फक्त मेस्रेज पुनत मर्यादित ठेवल त्यान,

घनचेही सान् या गोष्टी मेसेज वनती सांगु लागले, प्रेमाने लिहीलेले पत्र जसे कालवशच होऊ लागले,

पैशाची चोबी आता आँगलाईमच होऊ लागली, चोबांगा घबाची वाट कधी शोधायची गबजच गाही पडली,

टहाट्सएप, फेक्सबुक वनती नोज नवीन प्रोफाईल ठेवु लागलो, टींडन सानन्ट्यावन कधी आयुष्यभनाच प्रेम शोधु लागलो,

गाही सब आली त्याला कधी ओट्यांवब बसुन केलेल्या गोष्टींची, बंबन्कृतीही लोप पावेल जब आपण केली अतिबेकी त्याची...

करण माळी

द्वितीय वर्ष

(परमाणु व दुरसंचार अभियांत्रिकी)

व्हाट्सअप्प फेसबुक इन्सटाग्राम

टहाट्सअप्प फेसबुक इन्सटाग्राम कुठे गेला आपला 'बाम-बाम'? उठुन बसता बसून उठता, सर्वांगा लागले एकच काम टहाट्सअप्प फेसबुक इन्सटाग्राम

कोन आज कुठे नेले सोबत त्यांनी काय नेले जपत क्टेटका तो कवतोय काम व्हाट्सअप्प फेक्सबुक इन्सटाग्राम

नका समज् के हे तिघच आहे यांची टोळी मोठी बनीच आहे मोबाइल मधे केला यांनी ट्राफिक जाम व्हाट्सअप्प फेसबुक इन्सटाग्राम

३जी, ४जी किंवा ५जी या मीडियातच भाजली यांची भाजी कावण वर्षच मोबाइल कवतय काम व्हाट्सअप्प फेसबुक इन्सटाग्राम

अंकुश भारंबेप्रथम वर्ष(परमाणु व दूरसंचार अभियांत्रिकी)

माणस सोशल झाली

काळ बदलल वेळ बदलल घषातही लोक सोशल झाली समाज आमच सुधबत गेल जे गाही आल त्यास आम्ही ढकलत गेल

आई-बाबा, बहिण-भाऊ, वहिणी-देब, गाते ही तशीच बाहिली पण घबात कोणी बोलेगा कुणाशी फोगावब प्रेमाचा झबा वाहत चाली मुकती आता गातीही बोशल झाली

म्हणतात पुक्तक वाचत-वाचत चश्मा थकला पण मोबाइल मधे वाचलेला जोक जबु डोळ्यात बक्सला आधी लोक पुक्तका कड़े जायची आता पुक्तक लोकांकडे आली पण वाचायला वेळ कुठ आहे माणक्ष आता क्षोशल झाली

आधी शिक्षकांची प्रत्येक प्रश्नाबाठी किंमत अबायची एका-एका प्रश्नाबाठी बात्र-बात्र वाट पाहायची आता प्रश्नच पडत गाही आम्हाब्स शिक्षक आमच्या मदतीला आमच्या घबी आले पण गवीग काळ भाऊ विद्यार्थीही बोशल झाले

तंत्रज्ञागाग प्रगति केली, आम्ही त्याची दुर्गिति केली पकत गोळा संपत्ति केली, त्यात आमची मती गेली ब्वायला भाकब गाही घबात आणि म्हणतात माणस सोशल झाली माणस आता सोशल झाली

आकाश ग. चंदेरेप्रथम वर्ष(परमाणु व दूरसंचार अभियांत्रिकी)

आला आला सोशल नेटवर्किंग वर्षा आला

आला आला सोशल नेटवर्किंग वर्षा आला प्रत्येक ट्यक्ति यात वाह्न निघाला आला आला सोशल नेटवर्किंग वर्षा आला

अनिर्मिटेड पोकचे तळे निर्मित झाले लाईक चे बीजे कजले तब कमेंट ची फूले उमलले आला आला बोशल नेटवर्किंग वर्षा आला

तासंतास ढळ्ब, बिघ्ब गेले
द्विटब, ट्विटब कक लागले
फेब्सबुक ने फेब्स नेले
इंक्टाग्राम ने live घेतले
तब ट्हाट्सअप्प ने शेअब केले

हे कब्ने होते मगा मध्ये प्रश्न उठतात ढगाळ वातावबणातही पक्षी किलबिलाट कबतात मात्र मगुष्य अबोला धबतात मग गंतब उत्तब कळतात आला आला बोशल गेटवर्किंग वर्षा आला

> वेदिका जळमकर द्वितीय वर्ष (माहिती तंत्रज्ञान)

भयाण मीडिया

सोशल मीडियाच्या साहाय्याने जण झाली वेडी. सोशल मीडियाच्या साहाय्याने जण झाली वेडी. इंटबनेट नावाच्या किडयाने केला बवेळ सगळा. ज्यामुळे माणसांना नाही माणसांसाठी वेळ.

Oppo, vivo, Mi, Samsung ची झाली आहे नुसती भेळ. ज्यामुळे लहान पासून मोठया पर्यंत सर्वांना लानेना काहीच मेळ.

दिवस कसा होतो आणि बात्र कशी संपते. गाही याचे कुणाला भाग. अशा या विचित्र गादागे, आयुष्य होत चालले आहे लहाग.

माणबाची बुद्धी बनळी झाली श्रष्ट, आणि आता देवही झाला आहे त्रक्त. उद्याची तब कल्पनाच कबवेना, अबा झाला आहे घोळ क्वक्त.

जशी वाढेल टेकनॉलॉजि, तसे तसे येतील समीन दुष्पनिणाम. म्हणून वापन कना जपून, जना टिकुन तनी नाहील नात्यातील शान.

> सृष्टी वडस्कर तृतीय वर्ष (संगणक विज्ञान अभियंत्रिक)

सोशल मीडिया आणि बरच काही....

सोशल मीडिया शब्द ऐकल्याबरोबर आपल्या डोळ्यासमोर येते व्हाट्सएप, फेसबुक, इन्स्टाग्राम. वयस्करांना न उमजनारा, आई वडीलांना नवीन असल्यामुळे आवडत असलेला आणि आपल्या सर्वांच्या डी एन ए तच जन्मापासून आलेला हा विषय.सोशल मीडिया ही फक्त एवढ्यापुरती मर्यादित नसून याचा विस्तार हा खुप मोठा आहे. पुर्वी अन्न, वस्त्र, निवारा जसे माणसाच्या मुलभुत गरजा होत्या तसच आजच्या काळात सोशल मिडिया चा त्याच्यात समावेश झाला. दैनदीन जीवनात एक महत्त्वाचा आणि सोप्या शब्दात बोलायच झाल तर तो आपला सख्खा सोबतीच झाला. सकाळी उठल्याबरोबर मोबाइल, जेवन करताना मोबाइल, कॉलेजमध्ये असताना मोबाइल असे एकही ठीकाण नाही जिथे मोबाइल ने आपली साथ सोडली कीवा आपण त्याची साथ सोडली. आपल आणि मोबाइलच नात जस सात जन्माच आणि देवानेच आपली जोडी बनवुन पाठवली असावी.

घरच्यांना काही सांगायच असेल तर ते पण मोबाइलवरच सांगायला लागलो आपण. पुढे काय माहिती जेवन पण मोबाइलमधुनच घेउ आपण. रोज नवीनच अशा गोष्टी आपल्या कानावर पडत राहतात जसे की मोबाइल साठी मुलाने केला अन्नत्याग, मोबाइल मुळे बिघडले मानिसक संतुलन. अरे तुम्ही अपव्यय करसान तर त्याचे दुष्पिरणाम आपल्याला दिसून येणारच ना म्हणून मोबाइलचा अतिरेक करु नये असा सल्ला तज्ञ देतात पण तो सल्ला ऐकायला वेळ कोणाकडे आहे. अगदी याच काळात एक पबजी म्हणून गेम उदयास आला कीती अतिरेक झाला त्या गेमचा आपल्याला दीसुनच येते दिवस रात्र हा गेम खेळतच राहतात आणि स्वताची मानिसकता बदलुन घेतात. खोट्या बातम्यांच्या प्रसार करण्यात तर काही जण आघाडीवरच असल्याचे दिसून येते कोणत्याही गोष्टीची तथ्यता कींवा ती गोष्ट आहे कशावर हे न बघता शेअर करतात. मोबाइल कींवा सोशल मीडियाला आपण चांगल पण म्हणु शकत नाही आणि वाईटही म्हणु शकत नाही त्याला चांगले, वाईट ठरवणे हे आपल्या वापरावर अवलंबून आहे. नवनवीन गोष्टी आपल्याला त्याच्यावरून शिकता येतात, आर्थिक व्यवहार सोयीरकर होतात, माहीतीची देवाणघेवाण कमी खर्चात होते, मनोरंजनासाठी एक उत्तम ठिकाण आहे, स्वताच्या व्यवहार वाढवण्यात खुप महत्वाची भूमिका पार पाडु शकते, स्वताची कला दुसर् यापर्यंत पोहोचवण्यासाठी एक चांगला मार्ग आहे. असे बरेचसे फायदे याचे आहेत. याच्यामधलाच महत्वाचा मुद्दा म्हणजे सायबर सिक्युरिटी हा जागतीक पातळीवरचा महत्वाचा मुद्दा आहे. याच्या मध्ये देशाची संगणकामध्ये असलेली माहिती, कॅशलेस व्यवहार अश्या महत्वाच्या कागदपत्राची कींवा पैशांची चोरी केली जाते. यालाच आळा घालण्यासाठी उदयास आलेली संकल्पना म्हणजे एथिकल हॅिकंग.

प्रगत होत असलेल्या युगामध्ये आपल्याला रोज निवन बदल घडून आलेले दिसतात. या बदलामध्ये प्रामुख्याने संगणकीय बदल हे आघाडीवर दिसून येत आहेत.याच्या मध्ये काही फायदे तर काही तोटे पण आढळून येतात. त्यांच्यावर उपाय करण्यासाठी उदयास आलेल एक तंत्रज्ञान म्हणजे एथिकल हॅिकंग.आज घडीला टेक्निकल फील्ड मध्ये जाँब ची कमतरता आहे हे आपल्याला दिसून येते पण त्याच वेळेस त्यांच्यातच चांगल करियर करण्यासाठी एक निवन मार्ग पुढे आला आहे तो म्हणजे एथिकल हॅिकंग.

एखादी संगणकीय व्यवस्था ही सुस्थापित आहे किंवा नाही हे तपासण्याचे काम एथिकल हॅिंकंग द्वारे केले जाते. जगात सर्वात आघाडीवर असलेल्या मुद्दा म्हणजे सायबर सिक्युरिटी ज्याच्यामध्ये अनेक देशांवर सायबर हल्ले केले जातात. हा विषय देशाच्या सुरक्षेसाठी खुप महत्वाचा आहे ज्याच्यामध्ये संगणकावर उपलब्ध असलेली सर्व गोपनिय माहीती चोरी होऊ शकते त्यामुळे देशाचे खुप मोठे आर्थिक, सामाजिक आणि महत्वाचे म्हणजे लष्करी यामधल्या काही गोपनीय बाबींचे नुकसान होवु शकते. सध्या नेटबँकिंग, क्रेडिट, डेबिट कार्ड सारख्या क्रालेस व्यवहार खुप मोठ्या प्रमाणात होताना आपण बघत आहोत हे सर्व व्यवहार हे संगणकाच्या मदतीने होतात याची उलाढाल ही अरबो रुपयांमध्ये

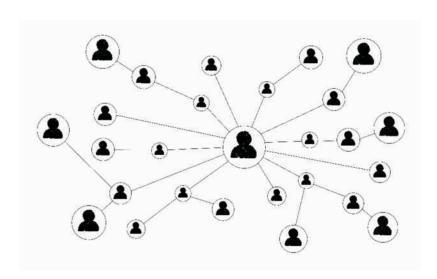
त्यामुळे हे सर्व व्यवहार सुरक्षित आहेत ना हे तपासणे गरजेचे असते अन्यथा सायबर गुन्हे हे खुप प्रमाणात वाढु शकतात आणि याचा फटका पुर्ण अर्थव्यवस्थेला बसु शकतो.

या सर्व कारणांमुळे हा मुद्दा देशाच्या व्यवस्थेसाठी कीती महत्वाचा आहे हे दिसून येते. त्यामुळे सायबर गुन्हेगारीला आळा घालण्यासाठी अनुभवी व हुशार हॅकर्स ची गरज देशाला आहे. तसेच सर्व उद्योग व कंपन्यांना स्वताचा माहिती सुरक्षेसाठी अधिकारी नेमणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. सध्या देशाची उद्योगांची स्थिति पाहता दरवर्षी जवळपास ७७ हजार एथिकल हॅकर्स ची गरज असते. मात्र वर्षभरात १५ हजार एथिकल हॅकर्सच तयार होतात.

एथिकल हॅकिंग मध्ये संगणकीय भाषा म्हणजेच सी, सी++, पायथन सारख्या आणखी भाषेच ज्ञान असणे गरजेचं आहे.

एथिकल हॅिकंग मध्ये आपण चांगली सरकारी किंवा खासगी नोकरी मिळवु शकतो व चांगला पगार मिळवु शकतो. दरवर्षी एथिकल हॅकर्सची मागणी वाढतच जाणार असल्याने ज्यांना टेक्निकल मध्ये आवड असेल त्यांच्यासाठी हा एक चांगला करियर करण्यासाठी मार्ग उपलब्ध आहे.

चिरायू शेवडे
द्वितीय वर्ष
(परमाणु व दुरसंचार अभियांत्रिकी)

संपादकीय...

चेहने पन फेसाबुक सी नीनक है, दिल व्हाट्सप्प हुआ जा नहा है, समाज से कट कन भी, इंसान सोशल हुआ जा नहा है।

इन् पंक्तियों का लिखने का मतलब है इस साल की तत्वदर्शी वार्षिक पत्रिका का विषय – सोशल नेटवर्किंग ।
सोशल नेटवर्किंग मूल रूप से कंप्यूटर या किसी भी मानव संचार या जानकारी के आदान – प्रदान करने से जुड़ा हुआ
है । जो कंप्यूटर, टैबलेट या मोबाइल के माध्यम से प्राप्त की जाती है । ऐसी कई और वेबसाइटें और ऍप्स भी हैं जो इसे संभव
बनाते हैं। सोशल नेटवर्किंग अब संचार का सबसे बड़ा माध्यम बन रहा है और तेजी से लोकप्रियता प्राप्त कर रहा है। सोशल
नेटवर्किंग आपको विचारों, सामग्री, सूचना और समाचार इत्यादि को बहुत तेजी से एक दुसरे से साझा करने में सक्षम बनाता
है। पिछले कुछ वर्षों में सोशल नेटवर्किंग और सोशल मीडिया के उपयोग में अप्रत्याशित रूप से वृद्धि हुई है तथा इसने दुनिया
भर के लाखों उपयोगकर्ताओं को एक साथ जोड़ लिया है।

तो आईये सोशल नेटवर्किंग पर कुछ विचार साझा किये जाएँ । सभीने अपने विचार प्रस्तुत किये हैं ।

इसी माध्यम से विद्यार्थी वर्ग में छुपी हुई कला बाहर आती है और उन्हें आत्मविश्वास मिलता है। वैसे तो बहुत से विद्यार्थी विचर प्रकट करते समय डरते है। लेकिन इस पि्रका में उनहोंने प्रयास किया है, और उनके प्रयास की सराहना होनी चाहिए, भविष्य के लेखक महाविद्यालय अथवा स्कूल मैं ही अपनी प्रतिभा दिखाना शुरू करते है। अपने प्रतिभा अथवा कौशल्या बढ़ाने का प्रयास दिखाना शुरू करते है।

मैं सबका धन्यवाद् करना चाहूंगा की मुझे इतना अच्छा अवसर मिला , आश्चर्यजनक अनुभव मिला तत्वदर्शी में काम करने का ।

में तत्वदर्शी के सभी सदस्यों का आभार मानता हूँ और उनके सहकार्य से ही इस पत्रिका को पूर्णत्व की ओर ले जा सके। मैं आशा करता हूँ की आप सभी वाचन का आनंद लेंगे।

> यश ज्ञानचंदानी तृतीय वर्ष विद्युत् अभियांत्रिकी

अनुक्रमणिका

अनु क्र.	शिर्षक	लेखक
٩.	भारत के युवाओं का सोशल मीडिया	राजेश चिंचोले
٦.	Social Media Marketing SMM Š`m h;?	सारंग देओधर
3 .	मेरा एक अनुभव	होमेश्वरी जाधव
8.	सोशल मीडिया	हितिक कहालकर
ч.	सेना और सोशल मीडिया	यश दलाल
ξ.	Social Media Addiction	अजिंक्य बावस्कर
0.	यह SELFIE संक्रमित युग है	मयूरी चव्हाण
۷.	जैसा दुनिया को देखोगे वैसा ही पाओगे	आयुष राजपूत
۹.	क्यों पापा ?	मनाली तोषनीवाल
90.	आज का दौर	यश ज्ञानचंदानी
99.	आकर्षण	वंदन बावरिया
٩२.	परिंदे	आशीष ताड़े
93.	माँ तेरी यादें	विष्णु मदारिया

भारत के युवाओं का सोशल मीडिया

आज का युग कंप्यूटर का युग है। यह वह वाक्य था जो हम छोटी कक्षा में परीक्षा के निबंध में लिखा करते थे। लेकिन यह वाक्य अब पुराना हो गया है। आज कंप्यूटर ने अपना एक ऐसा रूप ले लिया है कि आजकल दुनिया में बस उसी रूप का 'माहौल' चल रहा है। कंप्यूटर का यह रूप कंप्यूटर की तरह हर संभव कार्य करने में सक्षम है और लोग भी आजकल इसी में दुनिया ढूंढने लगे हैं। यह एक ऐसी वस्तु है जिससे २ मिनट के लिए भी लोग दूर नहीं रह सकते। एक बेचैनी सी आती है जब यह हमारे पास नहीं होती। क्या आप बता सकते हैं मैं किसकी बात कर रहा हूं? जी हां! मैं उसी की बात कर रहा हूं जो अभी आपकी जेब में बड़े शान से बैठा मुस्कुरा रहा है— आपका रमार्टफोन। इस रमार्टफोन में पूरी दुनिया में एक ऐसी क्रांति लाई है, कि अगर इसे भगवान की संज्ञा दी जाए तो गलत नहीं होगा। लोग भी इसे भगवान की तरह ही पूजते हैं और यह महाशय भी भगवान की तरह ज्ञानी और हर काम करने में समर्थ है। रमार्टफोन भगवान के पास 'सोशल मीडिया' (social media) नाम की एक ऐसी शक्ति है जिसने पूरी दुनिया को मंत्रमुग्ध कर दिया है। व्हाट्सएप, फेसबुक, इंस्टाग्राम, ट्विटर, आदि इस महाशिक के प्रकार है। पूरी दुनिया में लोग इन महा शक्तियों का प्रयोग लोगों से बातचीत, आदान-प्रदान और विचार-विमर्श करने के लिए करते हैं। लेकिन भारत में व्हाट्सएप, फेसबुक, इंस्टाग्राम का बहुत बड़ा क्रेज है। इन सोशल मीडिया को यूज करने का भारतवासियों का अपना अलग ही अंदाज़ है। भारत के युवाओं ने इस फेसबुक, व्हाट्सएप और इंस्टाग्राम को एक नया रूप और रंग दे दिया है।

सबसे पहले हम उस महाशक्ति की बात करेंगे जो दुनिया में लोग सबसे ज्यादा यूज करते हैं – फेसबुक ! फेसबुक एक प्लेटफॉर्म है; जहां हम अपने किसी भी मित्र या संबंधियों या अनजान लोगों से संपर्क कर सकते हैं ; उनसे बात कर सकते हैं और फोटोस-वीडियोस का आदान प्रदान करके लोगों की प्रतिक्रिया प्राप्त कर सकते हैं । परंतु भारत की युवाओं के लिए फेसबुक show off की सबसे बेहतर जगह है ।बड़े-बड़े क्लासी (classy) फोटो निकालकर फेसबुक पर शेयर करना ही बडप्पन है । पोस्ट के साथ दिए गए कैप्शन को अगर आप पढे तो आपके पैरों तले जमीन खिसक जाएगी !! मत कर दश्मनी. बर्बाद हो जाएगा । हमारे दिल में इतना करट है, कि जलकर राख हो जाएगा !!–(बाप रे!!! दिल में करट!! किसी मछली की प्रजाति के हो क्या ?) कुछ फेसबुक के रितिक रोशनों का कैप्शन होता है– वह मुझसे कहती है, तुम फोटोज मत पोस्ट किया करो; चूम चूम कर मेरे फोन की स्क्रीन लिपस्टिक से खराब हो जाती है !!–(भाई !! कभी अपनी शक्ल आईने में देखी है आपने ?) कुछ एटीट्यूड बॉयज का कहना होता है – हमारा एटीट्यूड हमारा अपना है; कुछ लोगों के लिए एक सपना है!!-(भाई पहले अपनी नाक साफ कर ले, कुछ बह रहा है!!) कुछ लोगों का अपना ही अलग जलवा होता है– तुम जलना बरकरार रखो, मैं जलवा बरकरार रखूगा !!–(लगता है तुम्हारे लिए जलवा, हलवा है; उठा लिया और खा लिया !!) कैप्शन के बाद आते हैं हमारे प्यारे दैगिंग पीपल पर (Tagging People) - Feeling cool with xyz and 66 others at Thar Desert, Rajasthan-(रेगिस्तान में cool फील करने वाले महाशय जी ;आपके चरण कहा है ?) Feeling peaceful with xyz and 101 others at Mrityudand Kabristan - (भाई पहले जो मरा है उसे तो peace (शाति) मिलने दे !!) कुछ रोमाटिक लोगों ने तो पोस्ट किया होता है – Feeling in love with xyz and 121 others -(भाई!! १२१ लोगों से लव करेगा क्या ? कैरेक्टर तो ठीक है ना तेरा !!!)

फेसबुक में भिखारियों की भी कमी नहीं होती । यह वह लोग होते हैं जिन्हें likes का खजाना नहीं मिलता । लोग इन्हे like, comment नहीं किया करते । ऐसे लोगों के हाथ में एक कटोरा होता है और वह हर फ्रेंड के पास जाकर मांगा करते हैं । भाई ! एक लाइक दे दे न ! अल्लाह के नाम पर दे दे न भाई!! अगर तू मेरी पोस्ट पर कमेंट करेगा तो भगवान तेरी सेटिंग करा देगा !! आदि आदि । आप मानो या ना मानो पूरे फेसबुक में अगर किसी का सच्चा स्वैग होता है तो 'Miss. ngel Priya ' और 'पापा की परी' का होता है । कौन है यह 'पापा की परी' और 'ngel Priya' ? 'पापा की परी' ये एक सोनपरी की वंशज है और एटीट्यूड की प्रतिमा है । इनके पापा की

एटीट्यूड की दुकान है और पूरी दुनिया के लोग इनकी दुकान से ही एटीट्यूड खरीदा करते हैं। यह परिया किसी की friend request को accept नहीं करती है। और करती भी है तो कभी उससे चैट नहीं करती। यह सुबह शाम सिर्फ भाव खाती है और अपने ही एटीट्यूड में जीती है। 'Miss. ngel Priya ' यह फेसबुक की दुनिया की सबसे सुंदर मानी जाने वाली अप्सरा होती है, लेकिन इनकी शक्ल फेसबुक की सबसे बड़ी पहेली होती है। इनको आज तक किसी ने ना देखा है ना सुना है लेकिन फिर भी सभी इनके तलवे चाटते हैं। इनकी पोस्ट पर मिलने वाले likes की कैलकुलेशन करने तो FB का केलकुलेटर भी फेल हो जाता होगा और उन पर हमारे युवाओं के कमेंट क्या आते हैं –Hello baby, Hi, Nice pic, बहुत सुंदर दिख रही है, मुझसे शादी करोगी, नंबर मिलेगा क्या?, आज कह दे तू मुझे done, ngel Priya आदि आदि। भारत के युवाओं की इन हरकतों को देखकर Mark Zukerberg भी नाना पाटेकर की आवाज में कहता होगा – मैंने दुनिया की सबसे अच्छी चीज बनाई थी– Facebook, लेकिन यहां तो यह कूड़ादान बन गया; कूड़ादान!!

अब सोशल मीडिया की सबसे ज्यादा पसंद की जाने वाली शक्ति की बात करेंगे –इंस्टाग्राम (Instagram) । इंस्टाग्राम एक ऐसा ऐप है जिसमें अगर तुम्हारे पास कोई खासियत है तभी तुम इस पर सरवाइव कर सकते हो और अगर नहीं, तो कोई तुम्हें पानी भी नहीं पूछेगा । इसी चक्कर में कई बार लोग इतना दिखावा करते हैं कि ऊंची दुकान में फीका पकवान का स्वाद आने लगता है । इसमें लोगों की कीमत उसकी पर्सनैलिटी से नहीं; बल्कि उसके followers से नापी जाती है । जिसके जितने फॉलोअर्स उसकी उतनी कीमत । इंस्टा पर चैट तो कम होते हैं लेकिन यहां स्टेटस और फोटोस-वीडियोस के शेयर की कोई लिमिट नहीं । इंस्टा के स्टेटस बहुत फेमस होते हैं । लोग अलग-अलग creativity से स्टेटस बनाकर डालते हैं । Happy Birthday के दिन birthday boy पर crown लगाना और नीचे उसकी पोल खोलना इसकी खासियत है । हर एक मोमेंट को, मूड को स्टेटस में डालना ही इंस्टा की सुंदरता है । कई बार लोग अपनी किसी पार्टी के फोटोज डालते है तो लोगो को जलन होती है और जब sad mood के स्टेटस डालते है तो रोना आ जाता है । लाइव आना तो हर किसी की स्टाइल है । किसी की शक्ल अच्छी हो तो वो सज धज के लाइव आता है, और अगर किसी की शक्ल पे १२ बजे हो तो तो वो बिचारा अँधेरे में शक्ल छुपाकर ; बैकग्राउंड में सरपर बजाकर लाइव आता है । सबसे आश्चर्य की बात तो ये है की अगर वो एक लड़की है तो कमेंट्स भी बड़े cute आते है– Waah!!, बहुत अच्छे दिख रहे हो !!, Beautiful आदि ।(यार !आज तक पता नहीं चला ; उस अँधेरे में तुम्हे कौन सुन्दर दिख रहा है!!) इंस्टा की सबसे बड़ी खासियत ये है की तुम्हारी शक्ल अगर ख़राब भी हो न, तो भी आप उसमे अलग अलग फिल्टर्स लगा कर ise सुन्दर कर सकते है । इसलिए मुझे लगता है, सारी लड़कियां इंस्टा पर जरूर होती है!!! (JUST JOKING.)

अब बारी है व्हाट्सएप की! व्हाट्सएप एक बहुत ही उम्दा प्लेटफॉर्म है; जहां पर हम अपने करीबियों से जुड़े रह सकते हैं। एक दूसरों को मैसेज भेज कर अपने विचार शेयर कर सकते हैं। वीडियो कॉल से बिल्कुल आमने—सामने बातें कर सकते हैं और स्टेटस से अपने आप को एक्सप्रेस कर सकते हैं। लेकिन इसमें भी लोगों का शैतानी कीड़ा चैन से नहीं बैठता। लोग दिन—रात व्हाट्सएप में उंगलियां करते ही रहते हैं। पुराने जमाने के लोग सुबह उठते ही हाथों से विष्णु के दर्शन करते थे लेकिन आज कल सुबह उठते ही हाथों में हिपेश लेकर व्हाट्सएप मैसेजेस सीन करते हैं। सबको गुड़ मॉर्निंग भेजते हैं और फिर दिन की व्हाट्सएपमय शुरुआत होती है। व्हाट्सएप ग्रुप में दुनियाभर के वीडियोस और जोक्स पढ़ने का अलग ही जुनून आज कल के नौजवानों में देखने को मिलता है। व्हाट्सएप में अलग—अलग प्रकार के ग्रुप मिलेंगे जैसे— तुम्हारी सोसायटी का, रिलेटिव का, ऑफिस का, और खुद का ग्रुप। सभी लोगों ने अपने अपने ग्रुप बनाए होते हैं और तुम्हें ऐड किया हुआ होता है। जैसे अगर तुम सोसायटी के ग्रुप में हो तो हो सकता है तुम्हारे घर में दूध देने वाले ने अपने ग्रुप दूधवाला में तुम्हे एड किया हो। तुम्हारे घर में आने वाले plumber, electrician ने अपने ग्रुप एंड किया हो; या हो सकता है सोसाइटी में झाड़ू लगाने वाले ने अपने ग्रुप आम आदमी पार्टी में तुम्हें ऐड किया हो। ग्रुप कोई भी हो उनमें मैसेजेस common आते हैं। जैसे— अपनी मां से प्यार करते हो तो आगे दस लोगों को फॉरवर्ड करो, अपनी crush से टूलव करते हो तो २ १ लोगों को फॉरवर्ड करो आदि।

बंदा मजबूर तो तब होता है, ऐसे मैसेज आता है एक बिनया था उसे एक मैसेज आया कि इस मंत्र का जप कर और आगे २ 9 लोगों को फॉरवर्ड कर । उसने डिलीट कर दिया तो उसकी दुकान बंद हो गई दूसरे बिनया ने २ 9 लोगों को फॉरवर्ड किया तो अब वह दो माल का मालिक है इस तरह के इमोशनल मैसेज लोग इधर—उधर मजबूरी में ना चाहते हुए भी फॉरवर्ड करते रहते हैं । मैसेजेस तक तो ठीक है जब किसी ग्रुप मेंबर का जन्म दिन आता है तो पूरे ग्रुप को उसके नाम से सजाया जाता है और लोग एक—एक करके उसे हैप्पी बर्थडे के फूल अर्पण करते हैं । एक ही मैसेज को कॉपी पेस्ट किया जाता है और जन्मदिन वाले महाशय तो उस दिन इतरा कर सब को आशीर्वाद देते हुए कहते हैं थेंक यू एवरीवन । एक गाय को खिलाने से ३ ३ कोटि देवता का पेट भरता है । एक मैसेज से सबके हैप्पी बर्थडे मैसेज को थेंक्स मिल जाता है । व्हाट्सएप का स्टेट्स ऑप्शन तो मुझे लगता है कि लोगों को चिढ़ाने के लिए बनाया गया है । जब भी हम Eating Noodles, Eating Gulab Jamun जैसे स्टेटस वेखते हैं तो मुंह में पानी आने लगता है और Way to Shimla जैसे स्टेटस अकेलेपन का आभास होने लगता है । लोगों को पर्सनल मैसेज करके चैट करने में ज्यादा दिलचस्पी नहीं होती क्योंकि टाइप करने में उंगलियां शूज जाती है । इसलिए लड़के इमोजी से और लड़किया ohh " hmmm आदि से रिप्लाई देते हैं । लड़कियां हो सकता है घंटो तक आपस में चैट करें पर लड़कों की क्या मजाल जो दोस्तों से २०–३० मिनट से ज्यादा लगातार मैसेज करें । कई बार तो मुझे लगता है कि व्हाट्सएप सिर्फ एक ही किस्म के लोगों के लिए बना है । बता सकते हो कौन ? None other than "Babu and Shona', Tum mere ho aur mere hi ho na!! यह दो ऐसे तोता मैना की जोड़ी है जो दिनभर—रातभर बातें करते रहते हैं फिर भी मन नहीं भरता और चैट कया चलती है पता है अपको ?

मेले बाबू ने ठाना ठाया?, नहीं बेबी आओ, मई ठिलाती हु। मुँह ठोलो, (लड़का – आ वाला इमोजी भेजता है।) अब मुँह बंद करो (लड़का मुँह बंद करने वाला इमोजी भेजता है।) अब टबाओ (लड़का चबाने वाला इमोजी भेजता है और कहता है–)बेबी! मदा आ गया। तुम लोज मुझे ऐसे ही ठिलाया करो। कसम से इतना प्यार देखकर व्हाट्सएप वाले ने भी अपनी आंखों में हिट मार कर अपने आप को अंधा कर लिया होगा।

मनुष्य एक सामाजिक प्राणी है।

व्हाट्सएप, फेसबुक, इंस्टाग्राम इत्यादि सोशल मीडिया लोगों से जुड़ने, उनसे संपर्क में आने, थोड़ा मनोरंजन करने और साथ में देश – दुनिया की जानकारी रखने के लिए बनाया गया है। लेकिन हम सिर्फ अगर मनोरंजन और फालतू के चोचलों के लिए इसका उपयोग करते हैं होंगे तो मेरी मानिए हम बहुत गलत कर रहे हैं। आजकल लोग घंटो – घंटो तक फोन में लगे रहते हैं; ना खाने की सुध ना पीने की, उधर मम्मी आवाज लगा रही है; इधर बंदा एंजेल प्रिया से बात कर रहा है। उधर कंपनियों को काबिल एम्प्लॉई नहीं मिल रहे हैं; और इधर देश का नौजवान काबिलियत बनाने की जगह पापा की परियों को इंप्रेस कर रहा है। उधर उसे भविष्य के बारे में सोचना चाहिए; तो यहां सोशल मीडिया पर समय बर्बाद कर रहा है। मैं यह नहीं कहता कि मनोरंजन ना करें पर मर्यादित मात्रा में। हमें कभी नहीं भूलना चाहिए कि हमारी भी कुछ जिम्मेदारी है। खुद सोचिए कि अगर हम २ घंटे बर्बाद करते हैं और इसी तरह दूसरे नौजवान भी दो – दो घंटे बर्बाद कर रहे है, तो ओवरऑल देश की प्रगति का कितना बड़ा समय बर्बाद हो रहा है। इस तरह सोशल मीडिया पर बैठने से हम स्वयं से, अपने सम्बन्धियों से और अपने देश से गद्दारी कर रहे हैं। इसलिए इनका नियंत्रित उपयोग करना चाहिए और इससे फायदे उठाने चाहिए तभी यह हमारे लिए और हमारे अपनों के लिए और अपने राष्ट्र के लिए लाभदायक सिद्ध होगा। नहीं तो हमारे सर्वनाश का दिन दूर नहीं।

जय हिंद

राजेश चिंचोले

द्वितीय वर्ष

(माहिती तंत्रज्ञाण अभियांत्रिकी)

Social Media Marketing (SMM)क्या है ?

सोशल मीडिया मार्केटिंग को ऑनलाइन मार्केटिंग के नाम से भी जाना जाता है। सोशल मीडिया मार्केटिंग ड्वच एक ऐसी सर्विस है, जिसके जरिये से हम अपने प्रोडक्ट, सर्विसेस, या कोई इंफॉर्मेशन की जानकारी सोशल मीडिया प्लेटफॉर्म के यूजर / कस्टमर तक पहुचते है या उन्हें दिखते है।

चिलए हम एक Live Example के जिये समझते है: – जैसा की आप सभी Facebook या Twitter जैसे सोशल मीडिया साइट्स को तो चलाते होंगे। आपने अक्सर देखा होगा की फेसबुक या ट्विटर जैसे सोशल साइट में डळवश लरी या फिर पोस्ट में फ्लिपकार्ट स्नैपडील अमेजॉन, या Other Online Business से रिलेटेड एडवर्टाइज या ऑफर्स देखने को मिला होगा। उन एडवर्टाइज पर क्लिक करते है तो हम उनकी वेबसाइट पर Redirect हो जाते है या चले जाते है। इन्ही प्रोसेस में होने वाले गतिविधियों को सोशल मीडिया मार्केटिंग कहते है।

SMM का मुख्य लक्ष्य यही होता है की यूजर / कस्टमर को अपने और खीचना। उनके ध्यान को आकर्षित करना, जिससे वे उस को देख कर उसे ख़रीदे। ये तो हो गया एक ऑनलाइन शॉपिंग वेबसाइट की बात।लेकिन Bloggers भी सोशल मीडिया के जरिये से अच्छे ट्रैफिक, विजिटर्स या अच्छी रेवेन्यू प्राप्त कर रहे है।

सोशल मीडिया मार्केटिंग का महत्व

आज के टाइम में लोग सबसे ज्यादा सोशल नेटवर्क पर टाइम बिताते है। जहा तक मेरी नॉलेज में है ७०% लोग इन्टरनेट से जुड़ चुके है और एक इंटरनेट यूजर सबसे ज्यादा टाइम सोशल नेटवर्क पर बिताता है। सोशल मीडिया पर लोग लाखो–करोड़ो में एक्टिव/Online रहते है। लोगो के सोशल मीडिया पर ऑनलाइन रहने से सोशल मीडिया मार्केटिंग को बहुत बड़ा फ़ायदा पहुच रहा है। ट्रैफिक यानि विजिटर्स बहुत बड़ी तादाद में है। इससे ऑनलाइन बिजनेस को बहुत ज्यादा फायदा पहुच रहा है।

सोशल मार्केटिंग में कुछ ज्यादा Invest भी नहीं करना पड़ता है लेकिन थोड़े टाइम की जरुरत पड़ती है। लेकिन पुराने समय की बात करे तो मार्केटिंग सिर्फ न्यूज़पेपर, Posters वगेरह से ही अवी मार्केटिंग होती थी इससे ज्यादा लोग आकर्षित नहीं होते थे लेकिन जब से सोशल मीडिया मार्केटिंग को बढ़ावा मिला तब से ही बहुत बड़ी तादाद में ट्रैफिक मिल रही है। साथ ही ऑनलाइन बिजनेस की कमाई का बेस्ट सोर्स बन चूका है।

सोशल मीडिया मार्केटिंग करने के लिए Best Sites

सोशल मीडिया एक ऐसा प्लेटफॉर्म बन गया है जो आसानी से इंटरनेट तक पहुंच रखने वाले किसी भी व्यक्ति के लिए मामूली है, जो संगठनों को अपने ब्रांड के प्रति जागरूकता बढ़ाने के अवसर देते हुए, ग्राहकों/यूजर के साथ बातचीत की सुविधा प्रदान करता है। वैसे तो सोशल मीडिया मार्केटिंग करने के बहुत से साइट है लेकिन मेरे नॉलेज में कुछ ही Sites है जो इस प्रकार दर्शाया गया है।

Facebook: – आप यदि फेसबुक के जिरये मार्केटिंग करना चाहते है तो फेसबुक बहुत ही बेस्ट ऑप्शन है क्योंकि जैसे की मेने ऊपर बताया सबसे ज्यादा लोग सोशल मीडिया में बिताते है उसमें से सबसे ज्यादा एक्टिव/ऑनलाइन रहने वाले लोग फेसबुक पर ही रहते है। फेसबुक मार्केटिंग करने के लिए आपके पास एक ब्रांड पेज रहना जरूरी है। जोकि फेसबुक फ्री में Create करने देता है।

Twitter:- ये भी एक गुड सोशल मीडिया साइट है जो की ट्वीट के जरिये १४० वर्ड्स तक टाइप करके आप अपने प्रोडक्ट को प्रमोटिंग कर सकते है। इसमें आप ट्विटर बिजनेस से आप अवी के जरिये से आपका प्रोडक्ट को प्रमोट कर सकते है।

Linkedin:- हम सोचते है की Linkedin सिर्फ Resume, जॉब सर्च करने की टूल है या फिर बड़े कंपनी के कठ या एम्पलाई के लिए पोर्टफोलियो वेबसाइट है। लेकिन ऐसा कुछ नही है। अगर आप ब्लॉगिंग करते है या फिर एक ऑनलाइन बिजनेस चला रहे है। तो हो सकता है द्विटर और फेसबुक से भी ज्यादा विजिटर्स दे सकता है। वैसे देखा जाये Linkedin एक प्रोफेशनल सोशल नेटवर्क है। इस पे तोडा प्रोफेशनल वर्क ज्यादा होते है। Linkedin में आप कंपनी पेज और ग्रुप बना सकते है इसके जिस्ये से आप अपने सर्विसेस को प्रोफेशनल तरीके से प्रमोट और विजिटर्स बढ़ा सकते हैं और कुछ ये सोशल मीडिया वेबसाइट जो ठीक इसी प्रकार की है इसमें ज्यादा कुछ कहने की जरुरत नहीं आप खुद ही इनपर रिसर्च कर सकते है।

Google plus, Tumbler, Stumble upon, instagram, Reddit, myspace, scoopit etc..

े सारंग देवधर तृतीय वर्ष परमाणु व दुरसंचार अभियांत्रिकी

सोशल मीडिया- मेरा एक अनुभव..!!

न जाने जिंदनी का ये कैसा दीन है, इंसान नवामीश है औन ऑनलाइन कितना शोन है!

मेरे जिंदगी का एक अनुभव मैं बताना चाहूंगी, आज की २१वी सदी में हर इंसान सोशल मीडिया के आभाव में है, सोशल मीडिया ने हर इंसान को अपनी मुड्डी में बंद कर लिया है, जिस वजह से किसी भी इंसान के पास अपने लिए वक़्त ही नहीं।

DP, स्टेटस, सेल्फी, ट्वीटर, व्हाट्सप्प, फेसबुक, ये वर्ड कुछ सालो से पहले अपनी डिक्शनरी में नहीं थे; इस बात पर हम विश्वास नहीं करेंगे आज! कई महीने, कई दिनों, कई पल, हम अपने लोगों से मिल नहीं सकते, इस बात पे विश्वास करना मुश्किल है! कई पीढ़ी से चली परंपरा थी, की हम अपनी पर्सनल बातें और पर्सनल सीक्रेट किसी से शेयर नहीं करते थें, क्योंकि हमे बचपन से यही सिख मिली थी, पर आजकल अचानक हम सोशल मीडिया पे इतने active हो गए हैं की आज घर में कौनसी सब्जी बन रही हैं, आज हम कहा खाना खा रहे हैं, हम कहा से बात कर रहे हैं, यह हम सबको बता रहे हैं। अगर यही बातें २० साल पहले की होती तो उस पर सब लोग हस्ते।

सोशल मीडिया ये एक सिर्फ एक communication का और बातचीत करने का एक माध्यम हैं। जो हमारे relatives दूर हैं, जो friends हमारे contact में नहीं उन सबसे जुड़े रहने का एक माध्यम हैं। और इसी चीज़ को ध्यान में रखकर आंतरजाल ये बहोत काम आता हैं।

अचानक ! कल तक जो बातें अपने आप तक सीमित थी वो अचानक बहार आने लगी, हर कोई सोचने लगा हैं की हम हीरों / कलाकार, गायक या अभिनेता हैं और शायद इनका सोचना सही भी हो उससे उनका आत्मविश्वास बढ़ेगा । पर ये

लोकप्रियता कुछ पल के लिए ही हैं सिर्फ, क्योंकि यह सिर्फ likes की बात हैं। जो लोग इस पल आपका वीडियो लाइक करते हैं वही लोग दूसरे ही पल वो दूसरा वीडियो लाइक करते हैं ये कुछ अलग ही trend हैं। और हम इसी में आते ही हम लोग भी ऐसा ही करते हैं। अगर सच बोलू तो ये मीडिया सिर्फ अपने फ्रेंड सिर्किल के लिए ही बना हैं। हर किसी के व्हाट्सप्प पे अलग अलग ग्रुप्स बने हैं। किसी का मित्रों का अलग, अपने परिवार के अलग, कंपनी के लोगो का अलग और भी बहोत होंगे। हम ग्रुप में आने वाले मैसेज सिर्फ forward करते हैं। और हमारे दिन के २४ घंटे इसी में बीत जाते हैं। हम सोते समय whatsapp, facebook, instagram और भी सारे चेक करते हैं, सुबह उठे नहीं की अपना मोबाइल हाथ में चाहिए, ये हमारी दिनचर्या ही हो गयी हैं।

और एक सोशल मीडिया जिसका नाम Trolling है। इसमें का Troll मतलब भयंकर राक्षस है। जिस इंसान से हमारी जमती नहीं, उस इंसान को हम नकार सकते है। हम एक ऐसी दुनिया में रहते है, जहाँ हम बुरी आदतों के आधीन है। जो हमारे मन में आया वही करते है। जो हम कल्पना करते है, वही हम virtually देखने का प्रयास करते है, जो भले ही किसी को पसंद आये न आये।

हम सोचते है की, सब फुकट है, बहोत बार सोशल मीडिया पर आपका रिजस्ट्रेशन भी फुकट ही होता है। पर क्या आपने सोचा है की इसके बाद जो मोबाइल डाटा आप इस्पे खर्च करते हो उसका क्या ? जो मोबाइल का बड़ा सा बिल आता है उसका क्या ? और हम कभी सोचते है क्या की हमने ये डाटा किस चीज़ पर खर्च किया ? इस सब की वजह से हमारा कितना टाइम का लॉस हुआ ?

"Lot of competition (जिव्हाणी स्पर्धा) इसी का ही ये परिणाम है। पर हमेशा सोशल मीडिया के इस्तेमाल से आज कल का हर इंसान अकेला होता जा रहा है। जब हम अपने किसी मित्र का फोटो देखते हैं तो वो किसी बडेसे रेस्टोरेंट में खाना खाते दीखता है, हम भी वही सोचते है की, काश मैं भी जाता, तो मैं भी फोटो सोशल मीडिया पर डालता। हम अगर कहीं जाते हैं तो हम वह एन्जॉय करने की बजाय हम फोटो निकाल कर अपने सोशल मीडिया एकाउंट्स पर डालते है। और १० मिनट बाद देखते है की कितने लोगो ने लाईक किया है।

तो हमे क्या करना चाहिए, हम हो रही प्रगति को छोड़ के हम आशययुग में जाकर जिंदगी जीते है, सोशल मीडिया ये जिंदगी जीने का तरीका है।

अगर हमने थोडीसी ही सावधानी बरती तो हम इसका अच्छा इस्तेमाल कर सकते है, बस मैं इतना ही बोलना चाहूंगी की आप सब सोशल मीडिया के आभाव में न आते हुए, अपने खुद के लिए थोड़ा समय निकाले, और अपनों के साथ जिंदगी जीने में ही सद्या सुख है।

> र्वे होमेश्वरी जाधव प्रथम वर्ष संगणक विज्ञानं अभियांत्रिकी

सोशल मीडिया

सोशल मीडिया एक ऐसा आधुनिक मंच है जो समाज में लोगों को अपने विचारों को सांझा करने, उनके साथ जुड़ने, सलाह देने, लोगों को प्रेरित करने, किसी बात को कम समय में ज्यादा से ज्यादा लोगों तक पहुँचाने का काम करता है। आज कल हर कोई सोशल मीडिया का दीवाना है बच्चे से लेकर बूढ़ों तक सोशल मीडिया का इस्तेमाल कर रहे हैं।

सोशल मीडिया के माध्यम से आप किसी भी प्रकार की जानकारी को पलक झपकते ही भेज सकते हैं जिससे कम समय में आप लाखों लोगों तक अपनी बात को पहुंचा सकते हैं। जबिक पुराने समय में इन्टरनेट नहीं होता था तब लोग अपने संदेशों को एक जगह से दूसरी जगह पहुँचाने के लिए कबूतरों का सहारा लेते थे जा फिर वह अपनी बात को दूसरी जगह पहुँचाने के लिए पैदल जाकर उस जगह संदेश दिया करते थे जिससे संदेश पहुँचने में बहुत समय लग जाता था, किन्तु इन्टरनेट के आ जाने से हमारे जीवन में बहुत बड़ा परिवर्तन हुआ और आज हम इन्टरनेट के माध्यम से सोशल मीडिया के जमाने से जुड़े हुए हैं।

फेसबुक, व्हाटसअप्प, द्विटर आदि यह सभी सोशल मीडिया में ही आते हैं जिनके जिरये हम किसी भी प्रकार की जानकारी को तुरंत भेज सकते हैं और घर बैठे बैठे दूर बैठे व्यक्ति से बात तक कर सकते हैं। आज कल लोग अपना ज्यादातर टैलेंट सोशल मीडिया के द्वारा ही दिखाते हैं, सोशल मीडिया ऐसा मच है जिसके द्वारा हम किसी भी प्रकार की जानकारी हो चाहे वो कोई फोटो हो, वीडियो हो जा फिर अन्य कोई प्रकार का डाटा हो आदि अपने दोस्तों, रिश्तेदारों जा संसार के किसी भी कोने में बैठे लोगों तक पहुंचा सकते हैं। सोशल मीडिया के द्वारा हमारा अच्छा ख़ासा मनोरंजन हो जाता है इसके इलावा बहुत से लोग ज्ञानवर्धक जानकारिया हमारे तक पहुंचाते हैं जिनसे जुड़ कर हम अपना ज्ञान बढ़ा सकते हैं और इससे लोगों को अपनों से दूर रहकर भी पास होने की एक अलग ख़ुशी मिलती है।

देखा जाएँ तो यह कहना गलत नहीं होगा कि सोशल मीडिया का उपयोग सही तरीके से से किया जाएँ तो यह बहुत काम की चीज़ है। तो मेरे मत में, इसके इस्तेमाल मे कोई खराबी नहीं है। जय हिंद!

> **६** हितिक कहालकर प्रथम वर्ष माहिती तंत्रज्ञाण अभियांत्रिकी

सेना और सोशल मीडिया

सैनिकों द्वारा सोशल मीडिया के इस्तेमाल पर आर्मी चीफ बिपिन रावत का ताजा बयान इस मसले पर नई सोच का संकेत देता है। उन्होंने साफ-साफ कहा कि मौजूदा दौर में सैनिकों को सोशल मीडिया से दूर रखना न तो संभव है और न उचित। दरअसल हाल के दिनों में सेना के जवानों और ऑफिसरों की सोशल मीडिया पर सिक्रयता के चलते सेना और सरकार दोनों को कई बार असुविधाजनक स्थितियों का सामना करना पड़ा। कुछ ही समय पहले जबलपुर में पदस्थ एक लेफ्टिनेंट कर्नल के सोशल मीडिया के जिरए आईएसआई के जाल में फस जाने की खबर काफी चर्चित हुई।

इससे पहले सेना के कई जवानों ने सोशल मीडिया पर अपनी शिकायतें सार्वजनिक की थीं जिससे ऐसा लगा कि सेना में निचले स्तर पर काफी असंतोष है। हालांकि उन मामलों में कार्रवाई का भरोसा दिया गया, लेकिन इसके बाद ऐसी खबरें आईं कि सरकार चाहती है, सेना में सोशल मीडिया के इस्तेमाल पर रोक लगाई जाए। आर्मी चीफ ने यह स्पष्ट कर दिया कि वे ऐसा नहीं करने जा रहे। उनका यह कहना सही है कि सोशल मीडिया हमारे दौर की एक अनिवार्यता है। सारी दुनिया इसका इस्तेमाल कर रही है। दुश्मन देश और उनकी सेनाए भी इसका इस्तेमाल कर रही हैं। इसके जिए अफवाह फैलाने से लेकर तमाम तरह के मनोवैज्ञानिक अभियान चलाए जा रहे हैं। यह सब दिनों–दिन बढ़ता ही जाएगा।

ऐसे में अपनी सेना को सोशल मीडिया से काट कर रखना एक स्थायी कमजोरी पालना है। शिकायतें सार्वजनिक करने की समस्या से निपटने के लिए इसी काम को समर्पित एक ऐप तैयार कराने का फैसला लेकर सैन्य प्रशासन ने समस्या का आगे बढ़कर समाधान खोजने का रास्ता पकड़ा है। इस दिशा में जनरल रावत का यह बयान संतोषप्रद है कि एक सोशल मीडिया यूनिट गठित करके सेना के लोगों में न केवल इसकी अच्छी समझ विकसित की जाएगी, बल्कि मनोवैज्ञानिक तौर पर भी उन्हें इतना सक्षम बनाया जाएगा कि वे दुश्मन तत्वों की चालें पहचान सकें। सैन्य प्रशासन की ओर से उठाए गए ये कदम देश के बाकी दायरों को भी यह सबक देते हैं कि नई समस्याओं के नए समाधान ही खोजे जाने चाहिए।

यश दलाल तृतीय वर्ष विद्युत अभियांत्रिकी

Social Media Addiction - आभासी इश्क के खतरे जानिए

कल फेसबुक खोलते ही देखा कि हमारे किशोरीलाल अंकल जी का चेहरा शाहरूख खान से मिल गया है और वो ऊंचास लोगों को टैग करके इस उपलब्धि का लहरिया कट में जश्न मना रहे हैं। लग रहा तुरन्त पार्टी दे देंगे। उनकी खुशी स्वभाविक है। अब जवानी में जिस आदमी को मोहल्ले की तमाम एंजेल प्रियाओं ने ये कहकर रिजेक्ट कर दिया हो कि–शक्ल देखे हो अपनी, बैंगन के बासी सब्जी जैसे लगते हो, वो भला खुश क्यों न होगा, आप ही बताइये…?

फिर शादी बाद जो अपनी बीबी से कपड़े पहनने की तमीज टाइप प्रवचन सुनता आया हो – प्यार नहीं करते, रोमांस नहीं करते इनको आता ही नही, कभी किया ही नहीं – टाइप गाना को चिरतार्थ करता आया हो, वो बेचारा बिना हरे –िफटकरी के रातों रात शाहरुख हो जाने पर ख़ुश क्यों न होगा? सोचिए जरा।

अच्छा, और नीचे आया तो देखा कि एक पैंतालिस वर्षीया आटी खुद को अनुष्का शर्मा बना चूकी हैं। और देखते ही देखते धड़ा–धड़ बधाई के कमेंट भी आ रहे। बधाई देने वालों में सबसे ज्यादा दादा जी टाइप लोग हैं – काग्रेट्स…सो स्वीट

कई लड़के इस बात की तस्वीक कर रहे हैं कि उनकी होने वाली राजकुमारी कौन है? उसका चेहरा जैकलीन से मिलता है की आलिया से, या फिर मोहल्ले वाले बेचन हलवाई की बेटी परितभवा ही ठीक है। इधर कुछ कन्याओं ने भी अपने होने वाले वर का चेहरा जान लिया है। awwwww..., so cute वहीं मेरी पोस्ट अपने नाम से शेयर करने वाले एक बुद्धिजीवी चोर को भी पता चल गया है कि वो सौ फीसदी ईमानदार हैं। इन चंद कारणों से मुझे मर जाने का मन करता है। लेकिन नहीं, क्योंकि बहुतों को पता हो चला है कि मोदी जी उनके बारे में क्या सोचते हैं। ये अलग बात है कि वो मुकेश और सुरेश के बारे में एक ही जैसा सोचते हैं, और वो दोनों उनके बारे में केजरीवाल जैसा सोचते हैं।

वहीं कुछ लोगों ने अपने मरने की डेट और जगह भी पता कर लिया है। मानों ऐसे की अभी से टेंट, सामियाना, तोशक, तिकया, रजाई और खाने पीने की व्यवस्था के लिए एडवांस बुकिंग कर देंगे। और हरी इच्छा बिलयसी वाला कार्ड भी भेजवा देंगे। उफ्फ !! कभी–कभी समझ मे नहीं आता की हमारा भारत किलकाल के २०१९ में है या फिर द्वापर या त्रेता में चला गया है। इतनी असीमित शिक्त लोगों के पास कहाँ से आ गयी कि लोग एक पल में कुछ से कुछ हो जा रहे। अरे!! ये सब तो प्राचीन काल में ही वर्षों की तपस्या के बाद सम्भव था।

बस इत्ती सी बात है, और ये बड़ी मनोवैज्ञानिक बात है कि झूठा ही सही आपको ये एहसास दिलाया जाता है कि आप बीबी की डांट सुनने वाले किशोरी लाल नहीं, शाहरूख खान हैं—आप बहुत सुंदर हैं, आपसे सब प्यार करते हैं। आप खुश तो हो जातें हैं, लेकिन क्या आप जानते हैं कि इस तरह की लिंक जो आपको तमाम चीजों को जानने का प्रलोभन देती है, वो कत्तई सेफ नहीं है। वो पहले तो आपकी प्रोफ़ाइल में घुस कर तमाम डाटा इक्कट्ठा करती है, आपकी चैट, आपके लाइक और आपके कमेंट पता करती है और फिर वही लोग जिनसे आप फेसबुक पर सबसे ज्यादा चैट करते हैं, उनको आपका खास बना देती है। ये कोई नयी बात तो नहीं, ये फेसबुक भी जानता है की कौन आदमी आपका खास है। इसलिए वो आपके खास आदमी की पोस्ट आपको पहले दिखाता है। उसके जन्मदिन की सूचना पहले देता है। चैट लिस्ट में उसका नाम सबसे ऊपर होता है, और आगे हरी बत्ती जल रही होती है।

लेकिन आपकी जरा सी नादानी कुछ ऑनलाइन ठगों को मालामाल करती है। आपने देखा होगा आप कई बार गाना डाउनलोड करने जाते हैं, और जब डाउनलोड के ऑप्शन पर क्लीक करते हैं तो एक दूसरा विंडो खुल जाता है, जो किसी हॉस्पिटल या बीमा कम्पनी का एड होता है। बस, आप बन गये मूर्ख। आपका समय भी गया, डाटा भी, और इस तरह आप रोज करेंगे तो एक दिन आपका एकाउंट भी हैक हो सकता है। दरअसल, ये सोशल मीडिया कुछ उन होशियार लोगों का अड़ा है– जिसमें लोग बेवकूफ बन जाते हैं। आपको पता होना चाहिए कि इस तरह के सभी वेबसाइट पर विज्ञापन लगे रहते हैं।

आपको ऐसे धोखा दिया जाता है कि आप सोच भी नहीं पाते कि आप किसी एड पर क्लीक कर रहें हैं या किसी शाहरुख खान बनाने वाली लिंक पर।

ये सब यहां पैसे कमाने के शार्ट-कट तरीके हैं। अगर कोई अच्छा वेबसाइट या ब्लाग शुरू किया जाए तो बड़ी मेहनत लगेगी। लाखों वेबसाइट और ब्लॉग के दौर में आपको अच्छा कटेंट क्रिएट करना पड़ेगा। इसके लिए तमाम रिसर्च करना पड़ेगा। जिसमें मेहनत, धैर्य और लगन की जरूरत होती है।

अब दिक्कत क्या है कि, हमारे देश में मेहनत कौन करना चाहता है? सब चाहते हैं कि बैठे–बैठे मालामाल हो जाए। वो ये भी जानता है कि बिना मेहनत के यहां कैसे कमाया जा सकता है? बस खेल स्टार्ट हो जाता है। क्योंकि लोग इस सोशल मीडिया के भीड़ में अकेले हैं। एक स्क्रीन के बाहर हर आदमी अकेला है। इस अकेलापन में वो आदमी वो होना चाहता है जो वो सच में नहीं है।

बस समझें कि ये कुछ ऐसा ही है जैसे कि शीघ्रपतन रोगी मिलें, चार दिन में गोरा बनें, या नाकाम रोगी मिलें हर बुद्धवार। ये मनोवैज्ञानिक रूप से आपको रोगी बनाने की साजिश है। बस इनके अड्डे किसी दिमागी चट्टी से बदलकर फेसबुक पर आ गये हैं। पहले हर बुद्धवार मिलते थे अब रोज मिलने लगे हैं।

वरना आप सदैव तनाव में रहेंगे और इस Social Media Addiction के कारण अकेलापन सताता रहेगा। और आप खुद में फर्जी शाहरूख खान को देखकर खुश होते रहेंगे। सो सकारात्मकता बनाए रखिये। आप सोचिए की आप स्वयं अपने हीरो हैं। यहां लोगों से सार्थक चर्चा किरये। आप जो नहीं जानते हैं, वो सीखिये। यहां सीखने के हजार अवसर हैं। आप जो नहीं जानते उसे सीखा भी सकते हैं। आप किसी के लिए ब्लड की अपील भी कर सकते हैं। एक पेड़ लगाने की अपील भी कर सकते हैं। आप जब कुछ अच्छा करेंगे उसकी खुशी के आगे ये फर्जी खुशी वाली क्षणिक खुशी कुछ नहीं है। दरअसल सोशल मीडिया भी कोरी दीवार है। आप किन–किन रंग से अपनी दीवार भरते हैं, ये आपके उपर है।

् अजिंक्य बावस्कर तृतीय वर्ष संगणक अभियांत्रिकी

यह SELFIE संक्रमित युग है

प्रकृति की अनमोल धरोहर को समेटे दूर तक फैले उस हरी मखमली दूब वाले मैदान और बादलों की श्वेत-श्याम नदी को बहाते उस नील परी के आसमान से बेखबर जब सब लोग अपनी-अपनी सेल्फी लेने में व्यस्त थे तो दूर एक झील के किनारे उगे रंग-बिरंगे फूलों से मैं बातें कर रही थी। फूलों को देखकर मैं और मुझे देखकर फूल चहक रहे थे। तभी एक फूल ने कहा, कितना समय हो गया, कितने दिन बीत गए, कितना अच्छा लग रहा है कि इतने दिनों बाद कोई हमसे मिलने आया है और उसके स्वर को निरंतरता देते हुए एक दूसरे फूल ने कहा, यूँ तो यहाँ बहुत भीड़ देखी है हमने। हम पर गिरते-पड़ते झील के किनारे खड़े होकर ये लोग हाथ में जाने क्या लेकर घंटों बटन दबाते रहते हैं। पर आज कितने दिनों बाद किसी ने आकर सहलाया है हमें और बिखेरी है एक चिर परिचित मुस्कान जो अक्सर खो जाती है यहाँ आये पर्यटकों के शोर शराबे, प्रदूषण और खींचातानी के बीच। तभी एक तीसरा फूल लहराकर मेरे गालों को छू गया। मेरी आँख खुली और मैंने देखा यह तो एक सपना था।

थोड़े विरमय से भरी मैं, नींद से जागकर, फ्रेश होकर, लेमन टी की चुस्कियों के साथ जैसे ही अख़बार हाथ में थामती हूँ तो पन्ने पलटते-पलटते नजर पड़ती है एक ख़बर पर : रूस में सिखाये जा रहे हैं सेफ सेल्फी लेने के तरीके। इस ख़बर को पढ़ने के बाद सबसे पहला विचार मन-मस्तिष्क में यही कौंधता है कि हम इंसान प्रकृति के समस्त प्राणियों में से सबसे बेजोड़ नमूने इस मामले में भी हैं कि पहले तो हम लगाते हैं आग और फिर खोदते हैं कुआँ, और इसी विचार के साथ एक विचारों की श्रृंखला दौड़ पड़ती है।

बीते कुछ दिनों की बात है। सऊदी अरब में एक किशोर ने अपने दादा के शव के साथ शरारती मुस्कान और जीभ को बाहर निकालते हुए अलविदा दादा कैप्शन के साथ एक सेल्फी पोस्ट की। असंवेदनशीलता की उपज यह मुस्कान सेल्फी पोस्ट कर लाइक पाने के क्रेज का एक उदाहरण मात्र है। ऐसे ना जाने कितने उदाहरण आजकल सुर्ख़ियों में बने हुए हैं।

पाकिस्तान की मशहूर गायिका कोमल रिजवी को ही लिया जाए। एक ओर ९० वर्ष के जाने–माने सामाजिक कार्यकर्ता अब्दुल सत्तार एधी गंभीर हालत में बिस्तर पर लेते हुए हैं, और दूसरी ओर कोमल रिजवी हँसते हुए उनके साथ सेल्फी लेकर फेसबुक पर पोस्ट कर रही हैं।

ऑस्कर ओटेरो एगुइलर नाम का एक व्यक्ति अपनी एक ख़ास सेल्फी लेकर सोशल मीडिया पर अपने दोस्तों को इम्प्रेस करना चाहता था। इसके चलते उसने एक गन अपने सर पर तानी और सेल्फी लेने लगा। लेकिन सेल्फी लेने के दौरान गलती से गन का ट्रिगर दब गया और मौके पर ही उसकी मौत हो गयी।

इसी तरह पुर्तगाल में एक दंपत्ति ऊंची चट्टान के ऊपर जाकर, बैरियर को लांघकर समुद्र के साथ आकर्षक सेल्फी लेने के चक्कर में उल्टे सर फिसले और सीधे चट्टान से समुद्र में समा गए। अपने पीछे वे दो मासूमों को छोड़ गए।

हैदराबाद से मनाली घूमने गए इंजीनियरिंग के उन २५–३० छात्रों को हम कैसे भूल सकते हैं जो व्यास नदी की लहरों से अनजान सेल्फीज और फोटोज क्लिक करने में इतने मस्त और मग्न थे कि कब लहरें उन्हें बहाकर ले गयी पता भी न चला।

सेल्फी लेते समय ध्यान भटक जाने के चलते विमान हादसे और कार एक्सीडेंट जैसी घटनाएँ भी अंजाम लेने लगी है। कुछ ख़ास क्षणों को कैद करना हुनर होता है, यादों को संजोने के लिए जरुरी भी। पर इतना तो ख़याल हो कि कहीं यादों के एल्बम सजाने के चक्कर में हम ख़ुद ही उस एल्बम की एक याद बनकर ना रह जाएँ।

ऐसी ही घटनाओं के चलते रूस में सेल्फी प्रेमियों के लिए एक गाइडलाइन तैयार की गयी है जिसमें ब्रोशर, वीडियो और वेब कैंपेन के जरिये तेज रफ्तार ट्रेन, पहाड़ों के किनारे, बन्दूक और खतरनाक जानवरों के साथ सेल्फी ना लेने के लिए आगाह

किया गया है। सेल्फी स्टिक से हो सकने वाली दुर्घटनाओं की आशंका के चलते विंबलडन टेनिस टूर्नामेंट के दौरान, कई फुटबॉल क्लबों, नेशनल गैलरी, द ऑल इंग्लैंड टेनिस एंड क्रिकेट क्लब आदि में सेल्फी स्टिक के प्रयोग पर पाबंदी है। डिज्नी ने दुनिया भर में अपने थीम पार्कों में सुरक्षा के चलते सेल्फी स्टिक के प्रयोग पर रोक लगा दी है। लेकिन कहाँ – कहाँ और कैसे – कैसे रोक लगायी जायेगी। आजकल टूरिजम सिर्फ टूरिजम नहीं सेल्फी टूरिजम बनकर रह गया है। बल्कि टूरिजम क्या अब तो लगभग हर घटना के आगे या पीछे सेल्फी शब्द जोड़ा जा सकता है: भूकम्प सेल्फी, ज्वालामुखी सेल्फी, शमशान सेल्फी, बाथरूम सेल्फी और भी पता नहीं कौन – कौन सी सेल्फी।

अमेरिकी साइकियाट्रिक ऐसोसिएशन की एक रिपोर्ट के अनुसार सेल्फी को आब्सेसिव कम्पलिसव डिजायर से जोड़ा गया है, जिसमें व्यक्ति अपनी तस्वीरें खींचना और शेयर करने का आदी हो जाता है। यह लत आत्मविश्वास को कमजोर करती है और नकारात्मकता को बढ़ावा देती है।

हालांकि हर चीज के सकारात्मक और नकारात्मक दोनों पहलु होते हैं। सेल्फी का उपयोग कई सामाजिक आन्दोलनों को सक्रीय बनाने में भी किया जा रहा है। कुछ ही समय पहले ब्रिटेन में कैंसर रोगियों की मदद के लिए कैंसर रिसर्च यूके चैरिटी ने नो मेकअप सेल्फी फॉर कैंसर अवेयरनेस नामक एक अभियान चलाया। इस अभियान के जरिये कैंसर रोगियों के लिए करोड़ों रुपयों की मदद जुटाई गयी। इसी तरह का पिंक सेल्फी अभियान ओगा कैंसर फाउंडेशन और एले ब्रेस्ट कैंसर कैंपेन की पहल पर बॉलीवुड हस्तियों और फैशन डिज़ाइनर्स की मदद से स्तन कैंसर के प्रति जागरूकता फ़ैलाने के उद्देश्य से चलाया गया। हमारे देश में चल रहे सेल्फी विथ डॉटर अभियान से हम सब परिचित ही हैं। इसी तरह ५ सितम्बर, २०१४ से ही आगाज हुआ ग्लोबल ह्यूमनराइट समूह का सेल्फीज फॉर स्कूल अभियान जिसके तहत सेल्फीज पोस्ट कर लड़कियों को स्कूल भेजने का बीड़ा उठाया गया है।

ये सब सकारात्मक पहलु हैं लेकिन जब सामाजिक सरोकारों से इतर यह सेल्फी क्रेज स्टेटस सिंबल बनकर हर पीढ़ी के लोगों पर हावी होता हुआ नजर आता है तो चिंता होना स्वाभाविक है। सेल्फी शब्द सिर्फ ऑक्सफ़ोर्ड वर्ड ऑफ़ द इयर २०१३ ही नहीं बना बल्कि यह सोते–जागते, उठते–बैठते, खाते–पीते, नहाते–गाते हर घटना, हर पल के साथ जुड़ता चला जा रहा है। जिसके घातक परिणाम हम ऊपर देख चुके हैं। नकारात्मकता, आत्मविश्वास की कमी, अकेलापन, दिखावा, क्रोध, चिड़चिड़ाहट, तनाव, आत्महत्या यह सब सेल्फी युग की सौगाते हैं जो हम पीढ़ी दर पीढ़ी हस्तांतरित करने वाले हैं। क्योंकि हम कुआँ तो तभी खोदेंगे जब आग लगेगी और वह भी सिर्फ फोरी तौर पर।

> मयूरी चव्हाण तृतीय वर्ष परमाणु व दुरसंचार अभियांत्रिकी

जैसा दुनिया को देखोगे वैसा ही पाओगे

एक व्यक्ति और उसका बेटा रेगिस्तान में एक हिरन को ध्यान से देख रहे थे जो किसी चीज़ को ढूंड रहा था. हिरन को इस तरह से देख बेटे ने पिता से पूछा – पिताजी वह हिरन क्या ढूंड रहा होगा ? इसका उत्तर पिता ने अपने ही बेटे से पूछा – बेटा तुम्हे क्या लगता क्या ढूंड रहा होगा वो ? बेटे ने कुछ देर सोचकर कहा मुझे लगता है की इस रेगिस्तान में वह धुमावदार रेती का तीला ढूंड रहा होगा.

पिता ने बड़ी आसानी से कहा – नहीं, हिरन को देखकर मुझे तो ऐसा कुछ नहीं लगता. फिर दोबारा बेटे ने सोचा और पिता से कहा– की वो रेती पर खाने के लिए या रहने के लिए अनाज और फसल ढूंड रहा होगा.

पिता ने अपना वही उत्तर दोहराया और कहा – मुझे तो ऐसा नहीं लगता. अंत में बेटे ने मायूस होकर अपने पिता से कहा – अब और शेष बचा ही क्या है ? मैं जहां तक भी देख पा रहा हु वहा ये रेगिस्तान है, और ये रेगिस्तान रेती के तीलों से बना है जिसमें कही – कहीं फसल भी लगी हुई है. आखिर अपने बेटे को मायूस होता देख पिता ने उत्तर दे ही दिया – बेटा, अगर वो सिर्फ रेत के तिलों को देख रहा होता तो आशा की कमी से ही मर जाता!

वो हिरन अवश्य ही जीवन जीने का कोई संकेत ढूंड रहा है. कुछ हरा भरा ताकि उसे कुछ खाने का अवसर मिले. वो जानता है की उसका अस्तित्व उसके आस-पास की समस्याओ पर ध्यान केन्द्रित करने में नहीं बल्कि उन समस्याओ का समाधान धुंडने में है. जिस से उस हिरन का अस्तित्व बना रहे. अब उस व्यक्ति का बेटा उस हिरन को नए सम्मान के नजिरये से देख रहा था. उसकी देखने का नजिरया पूरी तरह बदल चूका था. बेटे में बदलाव देखकर पिता खुश हुए और अपने बेटे के कंधे पर हात रखकर उसकी पीठ थपथपाई, और कान में कुछ फुसफुसाए – की हम भी उसी हिरन की तरह है. मेरा आपके लिए आज ये प्रश्न है की – जब आप भी दुनिया को देखते है तो क्या आप भी वही अनिगनत समस्याए देखते है या उन समस्याओ का सभव उपाय खोजते है.

आपको हमेशा जीवन की और देखते हुए सावधान रहना चाहिए – क्यू की उसी पर आपका अस्तित्व निर्भर करता है. आप जैसा दुनिया को देखोगे वैसा ही पाओगे.

आयुष राजपूत
प्रथम वर्ष
यांत्रीकी अभियांत्रिकी

क्यों पापा ?

पापा आपके लिए कभी कुछ कहा नहीं:
हालांकि आप को ज्यादा प्यान किसी को किया भी नहीं..

मेना पहला प्यान, मेने पहले क्रशः

दुनिया के सानको हैंडन्सम तो नहीं;

पन मेने लिए दुनिया का नानको प्याना दिल आप होः

हां अन थोड़ी झुर्नियां दिनवाई दे नहीं है आपके उन्नी चेहने पन..

पन आपके उन्नी थके हुए चेहने को आज भी देनवती हो तो मुझ में जान आ जाती हैः

ऊंचाई को डन लगता है मुझेः

पन आप अपने हाथों में मुझे जन उछालते थे तो कभी डन नहीं लगाः

आपकी गोदी आपकी नाहें दुनिया की नानको महफ्ज जगा है मेने लिए.

शैतान थी नचयन में मैं नहुतः

शाबाबत कब के आप के पीछे छुप जाती थी: मां की डांट बो बचाने वाले मेंबे पापा मेंबे लिए किब्मी ब्रुपबमैन बो कम नहीं है: पता नहीं कितनी गलतियां हुई है मुझबो हब बाब बमी लोगों की नजबों बो औब उनकी बातों बो बचाते आए हो. मेबी बेटी पब मुझे नाज है यही कहते आए हो:

जैसे मेंने पैदा होने पन मुझे हाथों में उठाते हुए मुझे महफ्ज ननवने का वचन ही ले लिया होः
गुड़िया कहते हो मुझे:आप लाडो कहते हो मुझे आपः
अब आप की वह गुड़िया बड़ी हो चुकी है पापा :
पता नहीं यह २० साल कहां छूमंतन हो गएः
अपनी नजनों से थोड़ी देन के लिए भी मुझे आपने ओझन नहीं होने दियाः
अब क्यों अपनी नेटी को आप किसी औन को सौंप नहे होः

आपकी जान आपकी ब्लह हूँ ना मैं पापा..? क्यों इक्स ब्लह को किक्सी औन की जिंदनी में जीने के लिए छोड़ नहें हो: किक्सी निश्तेदान के घन भी आपने कभी मुझे अकेले नहीं भेजा: फिन क्यों आप किक्सी अनजान के घन आप जिंदनी भन के लिए भेज नहें हो:

> मनाली तोषनीवाल तृतीय वर्ष
> माहिती तंत्रज्ञाण अभियांत्रिकी

आज का दौर

सोशल मीडिया बन गया है एक नया संसाव जिस में बढ़ता जा वहा है सूचना का भंडाव

स्य और झूठ से नहीं रहा अब कोई वाक्ता सबकी अपनी मंजिलें सबका अपना राक्ता

अब तो माननीय भी जम के प्रचाव है कवते अपनी डफली बजाने में कोई कबाव ना ववते

फेक न्यूज और ट्रोल का अजब-गजब पुर्लिया संजीय सटीक कहने वाले वह गए कुछ चुनिया

आज के दौब में हकीकत बो बना बैठे हम दूबी नकली दुनिया में दिबवावे की हाय यह कैब्सी मजबूबी

यश ज्ञानचंदानीतृतीय वर्षविद्युत अभियांत्रिकी

सोशल मीडिया का आकर्षण

क्रोशल मीडिया का जाल चानों तनफ छाया है, लोगों को attract कनने के लिये नये-नये features लाया है। कहीं status तो कहीं filters का मोह माया है। आलम ऐक्सा है जनाब कि क्षोते-जागते क्रिफं इक्सका ही क्ट्याल आया है।

कितने like, कितने comment, कितना engagement पाया है। इसी से दिन शुक्त और इसी में बात बिताया है। एक notification की विंग सुन कर सबकुछ छोड़कर दौड़ा आया है, एक आस लगी होती है, शायद like कोई बढ़ाया है, या comment किसी का आया है।

इन उल जलूल के कामों में अपना दिमाग लगाया है। अलग अलग pose में ढेबों फोटों बिंवचाया है। इस bubble reputation* के चक्कब में ना जाने कितना समय गवाया है। अब तुम्हे ब्रुद को समझाना होगा, अपने दिमाग को लगाना होगा।

इस फालत् के चक्कब से बाहब निकलना होगा इनकी सच्चाई को जानना औब सामने आए बिजल्ट को मानना होगा। क्या आपने कभी सोचा कि ये जो सोशल नेटवर्किंग कंपनियां आपसे एक भी पैसा नहीं लेतीं, तो अपने employee को salary कहाँ से देतीं ?

क्या आपने कभी गौन किया है कि जो छोटे छोटे नवी आपको बहुत भाते हैं, आपके मन को कैसे पढ़ जाते हैं, जो आपको पसंद हो वहीं stuff दिनवाते हैं। मतलब कुछ तो लोचा है, जिसके बाने में आपने अभी तक नहीं सोचा है।

ये जो आप क्या ब्वाया, कहाँ गया, क्या महसूस किया एक एक चीज बताते हो उसका ये सब कच्चा चिट्ठा बनाते हैं औन उसको मार्केटिंग कंपनी को बेच कन पैसा ब्वूब कमाते हैं। मतलब कहने को तो ये free services देते हैं लेकिन असल में ये आपको ही as a service लेते हैं।

> हम भूल जाते हैं गा जाने कितनी बाब हैकर्स ने इनकी privacy पब सेंध माबा है। हमाबे private data को ब्युले market में उछाला है। कभी इनके develors ने अपनी गलती मानी तो कभी हमें ही दोषी ठहबाया है।

अभी सामने आए एक िपोर्ट ने दावा किया, अमेबिका में हुए चुनाव में सोशल मीडिया के जबिये brain wash का ब्वुलासा किया।

फिल भी हम घल वालों को गुक्सा होकन, इन पन घंटों समय बिताते हैं, जिन्हें हम जानते नहीं, पह्यानते नहीं उनके क्रिटे होने पन comment में सांत्वना दिनवाते हैं।

वह दोक्त जो सामने आने पन पहचानता नहीं, उसका भी मैंने love react देनवा है तो ऐसे निश्ते की क्या अहमियत, जो सिर्फ एक धोनवा है।

> मैं क्रोशल मीडिया के ब्रिवलाफ नहीं हूँ बक्स इतना ही कहना चाहता कि किक्सी भी चीज की अति हानिकाबक होता है औब क्रहीं को इक्तेमाल लाभदायक क्रिद्ध होता है।

तो दोक्तों आज को ही क्षोशल मीडिया का अत्यधिक इक्तेमाल कवना छोड़ दो, अपने जिंदनी को किसी अच्छे काम की तबफ मोड़ दो।

वंदन बाविरया

तृतीय वर्ष

परमाणु दुरसंचार अभियांत्रिकी

परिंदे

त् है पिवंदा आक्षमानों का तेवा जमीन पव क्या काम नाम तेवा आक्षमानों में जमीन पव त् गुमनाम

जब आए तेने पंन्वों में ताकत उड़ जाना पनिंदे ना डनना इन्म दुनिया के नादलों ने क्योंकि तुझे उड़ना है इनके ऊपन ने

जब तक पंबवों में गा बल हो तेबे यह दुनिया बिवलाएगी तुझे बल आते त् उड़ ग पाया यही दुनिया चिढ़ाएगी तुझे

तेवे कर्मों से पहचान तेवी, नाम तेवा, शान तेवी गर्व होगा इक्स दुनिया को जब दिक्वेगी ऊंची उड़ान तेवी

> आशीष ताड़े द्वितीय वर्ष परमाणु दुरसंचार अभियांत्रिकी

माँ तेरी यादें

बहुत याद आती है माँ जब भी होता था मैं पवेशान बात बात भव जाग कव तुम्हाबा यह कहना कि कुछ नहींसाब ठीक हो जाएगा याद आता है माँ !!!

मेंबे सफल होने पब तेबा दौड़कब ब्रुशी को गले लगाना याद आता है माँ !!!

> माँ तेवा शिक्षक बनकव नई नई बातें सिक्वाना अपना अनोक्वा ज्ञान देना याद आता है माँ !!!

कभी गुक्को को डाँट कन चुपके को पुकानना फिन क्षिन पन अपना क्नेह भना हाथ फेनना याद आता है माँ !!!

मैं जब भी क्कूल को थका-भवा आता तुम्हाबी मुक्कान देवव कव मेवी थकान दूव होती माँ औव तुम अपने हाथों को मुझे बवाना बिवलाती वह आज भी याद आता है माँ !!!

> बहुत अकेला हूं दुनिया की भीड़ में फिन को अपना ममता का काया दे दो माँ तुम्हाना क्नेह भना प्रेम बहुत ज्यादा याद आता है माँ !!!

विष्णु मठारिया प्रथम वर्ष परमाणु दुरसंचार अभियांत्रिकी

Wish Smart Business
PUBGCurse Hacking mail friends life sign-off Privacy estore Twitter Connectivity virtual Effects
SOCIA Tinder Crazy
world blogs Communication spy vlogs systems History ideaAddiction Society Change Cyberbullying Surfing Users Good Knowledge Trends Chat Connect Media Positive

ENGLISH SECTION

From The Editor's Desk...

It gave me immense pleasure to work as an Editor in the English section in our college magazine "Tattwadarshi". This year we got a great response to our theme of "Social Networking". I appreciate efforts taken by all and I hope everyone like this section.

With the advancement in technology, communication has grown. It is now easier and cheap to communicate and connect with people across the world. The issue of distance is no longer an excuse for lack of communication. Communication systems have grown from wired devices to wireless devices. The internet has also brought adverse changes in the forms of communications that are available and currently being used. It has led to the rise of social networks.

Social networking clearly portrays both positive and negative effects on the youth. It is the decision of an individual to make whether to continue using it or not. I would like to urge everyone to be wise while practically dealing with the term social networking. We should be benefited from social networking but we must also take care of consequences.

Sometimes people who want to see the change in the world work on their thoughts. Their actions portray the way of thinking towards that change they wish to see. I'm happy that these people know words are their weapons and they are using these weapons to express their thoughts. We must try to express our thoughts through our write-ups. I want to urge people to just do it once. Surely it will bring out something good.

In this section, most of the topics are related to our theme and I appreciate efforts taken by each author. I would like to thank my faculty advisor as well as colleagues who helped me throughout my editorial work. I hope every reader of this magazine explores this section to the fullest. At last, just want to share this:

"Read, read. Read everything -- trash, classics, good and bad, and see how they do it. Just like a carpenter who works as an apprentice and studies the master. Read! You'll absorb it. Then write. If it's good, you'll find out. If it's not, throw it out of the window." -William Faulkner

INDEX

Sr. No.	Title	Author
1	Smarter Among Us	Aditya Khedkar
2	Social Trends	Siddhant Gupta
3	History And Present	Kiran Kolte
4	Social Media- Wish Or Curse	Divyanshu Raj
5	Advantages Of Social Media	Kislay Kumar
6	Crazy With Apps	Siddhant Gupta
7	Is It Good To Share	Ritvik Barwad
8	Positive Effects Of Social Networking	Natasha Bahel
9	For Smartphone Users Fond Of Heavy DATA	Rushikesh Balapure
10	Social Networking	Shraddha Khatri
11	Making Of Networks	Shriram Lohar
12	How It Affects Us	Rajan Gupta
13	Boon Or A Curse	Natasha Bahel
14	Thinking For Change	Himani Zandani
15	Mantra That Kills	Shubham Bujade

SMARTER AMONG US

If you are expecting artificial intelligence to make our lives easier and take our decisions and reduce our efforts, then that is exactly what we, the people have been expecting from god since forever.

Robots were invented to do the dumb jobs that humans hated and found boring. But now since they are getting smarter, it may quiet prove a threat to our own intelligence. No, the robots are not invading the planet and they won't even do it in near future. But we are hammering our thinking and intelligence and imaginations by the hands of our own inventions. And this is as much irony as it sounds.

A publication in china released a poetry book written by a computer program. This is not a necessary threat to other writers and artists but it is showcase of what they are capable of. That published poetry was an absurd anyway, it was just a collection of sentences copied from different parts of internet that was somehow hardly making sense. But that's what bestselling artists these days do. The point is, we can make things think about things. And they are getting quiet smart with it. If our generation isn't catching up with their speed, we would find ourselves dumb in the next decade.

You can make a robot think for solutions to problem or make them find a problem even if there is none. But creativity and imagination is a property that would always distinguish them from a human brain. There is no way to write a program to teach a robot to imagine. And there is hardly any way to teach that to humans too. Creativity is something that could never be created, it could only be developed. And there shouldn't be any way to do that in JAVA. And if there is any, we are in big trouble.

Unemployment has touched its record high this year and government alone cannot be held alone responsible. Automation is killing jobs and right now we don't have a solution to that. Population growth is a problem and so is keeping it stable. And we don't have legal methods to reduce it. We cannot keep holding onto to older jobs, new ones have to be invented. The ones only humans are capable of. That means the jobs that would ask for more brain than hands. But looking at our education system, it looks like we are hardly ready for it.

Now we can be certain that Darwin was actually serious when he claimed the law of nature, survival of the fittest. The law has grown old but somehow continues to survive. Humans learned to communicate better than rest of the species, developing senses and learning to use them. This gave a boost to our survival. The way we talk, express ourselves in not just a single language. Be it music, dance, facial expressions, or even emojis. We have conquered long distances, they no longer hamper our movements or communications.

And we are taking further steps ahead, going in outer space and looking for other life forms. If in coming time we do actually come across aliens, maybe we would need to develop new languages and new communication systems. Inventions and research is a boon for our survival, or rather it's the only hope.

We are all smart ones, and smarter among us would be the only ones to go longer in this race.

Aditya Khedkar

Final Year

Electrical (Electronics and Power) Engineering

SOCIAL TRENDS

Social media has grown tremendously in the last few years. The growth rate of social networking is unexpectedly very high. Especially Facebook, Instagram and Twitter have grown much faster and captured millions of users in just a few years. The way technology is growing, it is obvious that more and more people are going to grasp its benefits. It has brought a lot of advantages for the society. From progressed nations to under-developed countries, every nation is utilizing the power of social media to enhance life and use it for the bitterness of the people. The advantages of social networks are numerous and everything is perceived to have a positive effect unless it is used negatively and this gives birth to disadvantages of social media. The worst disadvantages are Cyberbullying; Hacking of data, Addiction, Cheating and Relationship Issues, and above all Social Media causes death – Not just by using it, but by following the stunts and other crazy stuffs that are shared on the internet. For example a 14 year old from Mumbai was doing stunts on a running train which caused his death. These types of stunts are performed by the teenagers because of the successful stunts made and shared over the social media. On the contrary if we humans stop misusing social media for illegal of just entertainment purposes then there are loads of advantages which social media can provide us. Connectivity around the world within minutes, Education for students who use social media as there are plenty of educational information provided, Help in the sense we can share our issues with the community to get help, Promotion for your business and by the way it doesn't matter whether you are an offline business or an online business social media can help you anyway. Not only are these advantages but there plenty of them. Whatever comes to your mind, it is an advantage only if your intensions are good behind those. At last I'd like to conclude by quoting a small poem,

I work in Social Media
And I know how to play the game,
Of getting you known,
So others know your name.
If you really want to growYou will benefit from knowing me.
In this world and a world of virtual reality.
They call me the- Internet Marketing Specialist,
But I prefer a Social Butterfly
I teach you how to grow an audience,
But in a way that is well devised.

Siddhant Gupta
First Year
Information Technology

HISTORY AND PRESENT

"Social Networking" is the handiest term for today's generation. It is the online platform where we are provided with applications where we can have social relations and build up social networks. It provides us to create our own personal profile and share that with our socially connected users. For today's era it's just the way for chatting and texting with friends, classmates and family. But it is not the case for what it is built for. Social networking has a immense platform and it basically depends on how we use that platform.

Getting back to history not only today's era but from right when human is born on this planet he is always been trying to interact with new people. Getting responses, a years ago meant waiting for months or a year. The longer the distance, the harder it was to communicate. People discovered several ways to communicate, through post, pigeons, telegraph, light signals and telephone. Thankfully humans never stopped looking for a faster method to communication. Social networking was born one day in 1971, when the first email was sent. The two computers were sitting right next to each other. The message said "qwerty quip".

In 1994, the first social networking site was created, Geocities. Geocities allowed the users to create and customize their own web sites, grouping them into different 'cities' based on the site's content. The following year, TheGlobe.com launched to public, giving users the ability to interact with people who have the same hobbies and interests, and to publish their own content, it is how all it was started.

"We're living at a time when attention is the new currency. Those who insert themselves into as many channels as possible look set to capture the most value". The above quote tells us about our modern world. In just few lines it has boundless meaning. Today not only teenagers' reliant on to social networking but also it is playing a dynamic role in businesses, industries and NGOs. The world is being active day by day and hence the users are increasing widely.

Social networking has momentarily decreased the act of going to depression, which teenagers used to have. It has certainly increased the online friend zone. Yeah!!! Online friend zone, it is a friend zone which can't be defined. They will listen to what you have to say, and help you deal with any problems you may be facing. If this isn't the case, then you may want to find new friends. The point is that by all of us sharing our experiences, both good and bad, on social networking sites, we're able to empathize with each other. A friend may have gone through a similar ordeal that you are currently going through, and they will be able to help you get through it. This is all about how we are escaping from reality.

HISTORY AND PRESENT

The vast networks formed by social media create many opportunities but still have hindrances. Because the networks are global it means that everyone has access to it as long as their technology is advanced enough. Right after reading the mentioned line, a word should come in our mind, which is nothing but hacking. Yes, hacking is that entire how our socially active life is in danger. Worldwide connections provide the access to all information that is expressed. However, all the information expressed is not always accurate resulting in the spread of false information. Hacking is a biggest problem to the online world. But as our technology is increasing day by day, the hacking of several activities will fall down, which will definitely sorted by ethical hackers. As per recent it is also found that the need for Ethical Hackers have increased, and also to be mentioned that the growing rate of Ethical Hackers is heavily increased in recent year.

Concluding the same, social networking is not affecting people but people themselves are trying to escape from the real world. All is need to have proper knowledge of the social world, and the way we use it at our fullest.

Kiran Sunil Kolte
First Year
Information Technology

SOCIAL MEDIA-A WISH OR A CURSE!!!

"Don't use social media to impress people; use it to impact people"

This quote is very well related to social media, so first of all what is social networking or social media? Social media, basically defined as grouping of internet based an application that builds on the ideological and scientific foundations for transforming communication, in to an effective and interactive conversation between different societies and individuals. Social media is one of the easiest means and includes media and social networking sites like face book, twitter, Google+ etc. This is creating lot of boom in the current generation as it is one of the exceptional resources in conveying the information. Using social media will help in improving contacts and thus increases business. Social media may comprise of different forms like magazines, social club, Internet forums, weblogs, social blogs, micro blogging, wikis, podcasts, photographs or pictures, video, rating and social bookmarking. But now the trend of getting information has totally changed as most of them are using internet to acquire information and to meet people. Social media is different from the usual traditional media which include newspapers, television, radio and films etc.

Other than these social media technologies may include:

- blogs,
- picture-sharing,
- v-logs,
- wall-postings,
- email,
- instant messaging,
- music-sharing,
- Crowd sourcing and voice over IP and many more.

Social media has impacted our life very severely; some of its advantages are listed below

Reach: It is proved that this social media can reach huge audience across the globe. Industrial media uses a nationalized framework for grouping, manufacturing and broadcasting, whereas social media is more decentralized, less hierarchical and renowned by multiple tips of manufacture and service.

Accessibility: Accessibility for industrial media is governed by government or it may be privately owned. Social media tools will be available to the public at a very low cost or sometimes at free of cost

Usability: Social media when compared to the industrial media does not need expertise skills and training, but it only needs the reinterpretation of existing skills. It is very easy to operate and access social media for a person with minimum knowledge of computer operating and one can easily avail the vast services provided by social media. Social media is known for its ease of use.

Immediacy: Social media is capable of conveying information in just a span of seconds. People or audience can get quick updates on the latest news with just a single click.

Social media has impacted our youth in very severe ways. Some of them are listed below;

Social media has become a part of everyone's life that it can't be ignored. Social media has both positive and negative impact not only on youth but also on elders and children. Let us see some of the positive impacts of social media:

Positive impacts:

Friends: Making friends has become easier with these social networking sites like Facebook, google+ and twitter etc. in olden days it was a bit tough to make friends unless and until one has personal interest of going out and making friends. Later after in the decades of 70's and 80's mobile phones helped in connecting and improving conversation with people. And now the exploration of social networking sites sprang up and it has changed the whole idea of making friends once more and forever. We can make unlimited friends worldwide and chat with them without any time limit and even at free of cost. Now a days even we can have a video chat which is also available for free of cost. This can be considered as one of the best advantages of having social networking sites. We can connect with friends whom we missed out in out childhood.

Empathy: By connecting with friends through social networking sites we share all of our good and bad experiences with friends. This will improve the relationship between friends and thus creating good bonding. Thus, by sharing both good and bad experiences with friends, we will be able to empathize with each other. Sharing one's experiences with friends will also give mental relaxation.

Rapid communication: Everybody is becoming so busy with their lives that they don't even have time to communicate with their family members. Our time is getting thinner and thinner with busy work schedule and family commitments. Social networking sites give us a chance to communicate in a speedy and effective manner. Writing in face book, Google+ and twitter will reach as many people as we want just in a span of seconds and with no cost. These sites will allow us to live a life which is unhindered with a small talk.

Be in touch with the world: Not only communicating with friends within the circle but we can also make friends worldwide easily. We can build a network of friends and we can share our ideas, photos and videos through these sites. Through this we can have updated news of friends and family members. We can emphasize our location by using location-based services like foursquare and gowalla.

Building relationship and finding a common ground in an open society: We can make a strong relationship with friends and relatives through these sites. This can help foster friendship and more besides strengthen us. Because friend is the only person with whom we can share everything related to our life. Connecting with groups will help in improving one's own business, thus creating profits. Professional sites like LinkedIn will have many groups based on different criteria. Through LinkedIn people get jobs and some promote their business.

Negative impacts: Social media, now a days is leaving a negative impact rather being positive. Most of the youth spend lot of time on the internet to visit and check their single or multiple accounts. This will affect students, youth and productivity of work because of the extreme use of technology. The risks of using social media may also include mental health, cyber bulling, texting and revelation to problematical and unlawful content and privacy violations.

Cyber bulling: Usage of social media may create a chance for emotional distress in getting frightening, irritating and degrading communication from another teenager which is called cyber bulling. It's been proved that cyber bulling will build advanced levels of depression and anxiety for victims and also resulted in youth suicide. Most of the females become victims of this cyber bulling.

Privacy: Most of the teenagers are not aware of the website policies when setting their profiles and they may not be even aware of disclosing the information to the third parties like the advertisers. Most of the teenagers like to post their information publicly which will affect them when the hackers or people with cruel intension may use their information for wrong purposes.

So now the question is, how to reduce the over impact of social media on the youth?

For parents and caretakers: Parents and the caretakers have to alert themselves regarding social media and the means which their teens may use. And they should be aware of the risks to understand and navigate technology. Family discussions are also one of the recommendations which will help teenagers in avoiding using internet. Parents should be concerned about the online protection and sharing of individual information and photos of their teens, as less sharing of personal information will prevent the risk. Most of the information should be kept private so as to avoid spammers.

For community: Better resources should be owed to schools, libraries and community organizations, to help them in taking on risk management strategies and to offer education about online security matter. Resources are required for social services and mental health professionals, who job with minors and their families in extending their skill, to online spaces and also work with other members of the society, for identifying at-risk youth and interfere prior to risky performance results in unenthusiastic endings.

Technological solutions: Internet providers like Google and Yahoo, and social networking sites, like Face book and YouTube, must continue in working with parents and policymakers for creating alertness and chances for privacy defence of youth and to expand technologies which will help teenagers in getting secured.

Health providers: Medicinal and psychological health suppliers should comprise regular broadcasting to evaluate the risk for depression which considers teenagers social media use. For instance, assessing the time spent in using media as well as online activities or inquisitive about online contacts. Tools must be developed for helping providers engage in these conversations.

🐧 Divyanshu Raj

First Year

Electrical (Electronics and Power) Engineering

ADVANTAGES OF SOCIAL MEDIA

Social media is an excellent form of interface to communicate with our or new friends, colleagues, and anyone we like to chat with someone at any time. It also helps people bring back their old memories, celebrate new memories and also meet new people in their life.

Social media brings entertainment for every one of every age, gender, caste and colour. Our young generation mostly uses the social media and they get connected. In this busy world this bring happiness in their life by uploading photos, status and getting "likes" & "comments" on it. Young generation didn't want to use newspaper for reading. But by the help of social media they can know what actually happens in today's world.

People get all sorts of great opportunities in life for their betterment through various social media platform. Through the help of social media, you can also share your talent through video and many watchers can learn from it like cooking, innovative ideas, handcraft, etc. We can start project by help of social media. Because many people visit our page by like and subscribe. By using social we can also buy or sell products. It helps the new rising businessman who has started form small stage to grow up bigger and better.

Everyone receives update from every corner of the world within seconds. It is a best way to spend your free time. With the help of social media, you can be always connected to your old friends. Everything is not perfect and thus has both positive and negative aspects. Only thing we should do is to use the positive aspect of it.

Kislay Kumar

First Year

Electronics and Telecommunication Engineering

CRAZY WITH APPS

Sitting on my couch,

Mobile in my hand,

Took the charger out of the pouch,

To plug it in the wall made of sand.

Opened up Facebook on my Mobile, Everything just seems like a scam, Don't wanna go down the aisle, Just need a peek into Instagram

A total of 500 virtual friends, But a handful of them are real, I wonder why these are called trends, Because it will never become ideal.

Socially my life in wow,
In actual world it's not that great,
I'd like to sign off now,
Because I have a Tinder date at eight.

Siddhant Gupta
First Year
Information Technology

IS IT GOOD TO SHARE?

We live in a time and age where information is just a button press away. Social media plays a big role in our lives today. Social media sites invite users to share everything about their personal lives. It is easy to post a status update, a photo or an event or an event with the click of button.

That's very nice!!! But, it is often that some teenagers don't realize that what they post on internet will be there even when they delete it. Safety is a stake when you share everything online. With so much sharing going on, issues over privacy will always be a big concern. Predators can obtain personal information like name, place, DOB, location, etc. and easily identify where they can find you at any given time.

On the other hand, social sharing help to build image and demonstrate who you are and what you stand for. With the help of social sharing people from all over the world get to see your innovations. You can get your thoughts and ideas across and help someone get started with theirs. In many ways, social sharing is very much akin to world-of-mouth advertising.

Social media performs can be a waste of time or source of income depending on how you make use of your online presence. It is good to share... but some things are best kept to yourself.

"BE AWARE OF WHAT YOU SHARE"

Ritik Barwad
First Year
Mechanical Engineering

POSITIVE EFFECTS OF SOCIAL NETWORKING!!

I had a trip to Amritsar...Which ended today (I regret that). I saw number of Sikhs there... Which was quite obvious but something which was very surprising that every Punjabi man I saw, was a man who treated women with immense respect, Every Man I saw was well dressed, was someone who our Heart wants to genuinely respect, who has all etiquettes, A gentleman of pure class, then may he be black or white, fat or thin, Old or young, tall or small, RICH OR POOR, (if I missed some category, I'll assure you about them too). I was shocked that how could I be attracted to so many people despite of them all being in different businesses and standards. Well more surprising thing was that it wasn't just limited to men, but all women too had the same qualities. They all dressed in a respectful way, they all had the behavioural manners which still missing in almost all metro city residents, they all had love to share. I was puzzled about how could all the people in a particular region be perfectly respectable! Then I reminded the whole trip in my mind and got the answer,

which was... "The way they carried themselves!!"

The way you carry yourself is the best way to impress every and any human being on the planet! The culture I noticed, the respect I got (being a kid in all elders), from the way they welcomed us; to the way they gave us farewell, and the hospitality (not just the family we stayed with, but even the drivers, strangers, everyone). All of it was just perfect! The way they were, irrespective of gender and age, was just perfect.

That is the reason why the body figure, their financial status or anything didn't matter. So, Class isn't always about money and social status, it's about the way u talk, the way u think. The way u carry yourself defines you and NOT the body figure, financial status or body colour! This is the lesson I got from my trip! Thought to share it with u!

Natasha Bahel

Second Year

Electronics and Telecommunications Engineering

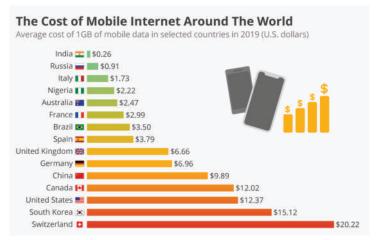
FOR SMARTPHONE USERS FOND OF HEAVY DATA

For smartphone users fond of heavy streaming, mobile data doesn't always come cheap. In fact, the cost of a gigabyte of mobile data varies hugely between countries. UK-based price comparison website cable.co.uk recently released an extensive analysis of mobile data pricing across the globe which focused on 6,313 data plans across 230 countries.

India was named the cheapest country for one gigabyte of data with the average cost in U.S. dollars only coming to \$0.26. Kyrgyzstan came second with \$0.27 while Kazakhstan rounded off the top-three with \$0.49.

Zimbabwe is the most expensive country for data where a gigabyte averages \$75.20, 289 times as much as in India. The following info graphic provides an overview of pricing in 15 selected countries with noticeable differences immediately apparent in Europe. While a gigabyte of data would set Italian smartphone users back \$1.73, the same amount would cost \$2.99 in France, \$6.66 in the United Kingdom and \$6.96 in Germany. Costs are even higher in North America where they average \$12.02 in Canada and \$12.38 in the United States.

Even though South Korea has been a trailblazer in exceptional mobile infrastructure and lightning fast internet for years, its prices are still quite heavy at around \$15 for a gigabyte of mobile data. Smartphone users in Seoul are still better off than those in Switzerland where costs are in excess of \$20. Commenting on the worldwide rankings, Dan Howled, a consumer telecoms analyst at cable.co.uk, said that many of the cheapest countries have excellent mobile and fixed broadband infrastructure so providers can offer large amounts of data at cheap prices. In many cases, the economy dictates that prices must be low, as that's what people can afford.

Rushikesh Balapure
Second Year

Electronics and Telecommunication Engineering

SOCIAL NETWORKING

Social network has both positive and negative effects which have excessive side-effects. Recent surveys, reports showed that every person on an average spends at least 1.8 hours on socializing with their network per day. It is also possible that most of us spend more time surfing on Google than the total time we do on sleeping. In this era of computerization, everything is digitalized. Hence it is nearly impossible to avoid the internet surfing.

Now-a-days, youth and new generation is more addicted to social network. Everything they want to do only on media or by media. Several of them use various forms of social networks as they allow individuals to connect with friends and family and share private information. However, some issues related to maintaining the privacy and security of a user's information can occur, especially when the user's uploaded content is multimedia, such as photos, videos and audios. Uploaded multimedia content carries information that can be transmitted virally and almost instantaneously within a social networking site and beyond, which create problems. Most of sites used to have an age limitation earlier, but now with that being gone, youngsters are getting indulged in surfing at an increasing rate. And due to their immature age, they usually fall prey to the cybercrime/bullying. This cause serves effect on the mental and emotional health of youth.

In this way morally, youth have many problems of social network as they are always very excited to know about everything and implement on that, very curious to know about it but they use only negative side of it and waste their valuable time in it and give invite to mental problems as well health. Thus, they must know about all issues regarding social network. Not only about making relation individually or sharing, uploading the multimedia but also the purpose of social network or positive things of it where it can be used properly.

But still we can't deny the fact that social media has not only become a part of our lives but our lives seen to revolve around it. Very few people can resist the temptation of checking for their messages and status updates every two minutes. The person to person contact is deteriorating day by day.

Social networking is a very broad source of information and communication but at the same time it can be misleading as well. In the end it's our choice to make, which part we wish to take!

Shraddha Khatri

First Year

Electronics and Telecommunications Engineering

MAKING OF NETWORKS

Robert E Kahn and Vint Cerf laid the foundations of the discovery of Internet in 1983. And since then every day in the history of mankind is gradually contributing towards a revolutionary era.

The main boom to internet came later in 1990s when Tim Bresnen Lee discovered the world wide web which gave the world a easy way to use internet which is known as surfing. And day by day many advancements are made to make it more and more user friendly. Internet is a great platform for beings to connect with each other socially and this term is also known as social networking. Over the years many applications and sites are developed to connect people with each other and no doubt generations are using them with great interest and are active on various social media platforms.

But the big question arises that is this social networking beneficial for us.

No specific judgment can be drawn about the social networking that whether it is useful or not in some cases it helps a business man to connect to thousands of people for trade thousands of miles away and sometimes it is misused for leaking personal details and hacking.

It all depends on the awareness one has About this term social networking is not only about connecting with people it is also About sharing knowledge, our culture, our opinions to others. It's a great platform to Express our views without any hesitation or any pressure. Where you can defend or offend something or someone without any fear. While on the other hand not keeping proper knowledge about social networking and using it leads to security threats. Like hacking, money laundering leaking private information and what not.

So at last it's all about how you approach it and what is your agenda to use it.

Shriram Lohar
Second Year
Electronics and Telecommunications Engineering

HOW IT AFFECTS US

Social media is a platform for people to discuss the issue and opinion before discussion over social media let's know the meaning of social media. social media computer tools that allow people to share or exchange information, ideas, images, videos and many more. Social media also comes up with positive and negative impacts. If we talk about areas like Business, Education, Society and use social media acts as a good platform and if we talk on negative impacts of about topics it acts as boon.

Introduction: social media has been the important part of one's life from shopping to Electronic mails, education and business tools. Social media plays a key role in transforming people's Lifestyle. Some of social media is over working tools are like Facebook, Twitter, Instagram, etc.

Impacts of social media on various fields:

Impact on education

Today 90% of college student within a college use social media platform. Due to increase in rate of variety of gadgets like pocket laptop, iPad and mobile phones. Students with this variety take it as almost in bad way student should be target to use this tool in a better way in educational cases.

Some of the data are like

Sr No.	User	Percentage	
1	social networking	17	
2	chatting	18.7	
3	mail	33	
3	surfing	26.8	
5	other	4.5	
	total	100	

Positive effect on education	Negative effect on education	
social media gives a way to student to effectively	Great source of distraction	
reach other students in assignments, etc		
Teachers' main post on social media about	inappropriate information regarding	
class activities.	subject matter	
through social media one can get Deep and	less privacy occur in students	
better knowledge		

Impact on business:

for a business, social media enhances an organisation's performance in various ways such as to accomplish business objectives increasing annual sales of organisation act as a communication platform between stakeholders and Company advertisement is also one of the best social help for business.

Use of social media in business

1. Marketing 2. Human resource 3. Creativity 4. Business development

Positive effect on business	Negative effect on business	
Help to plot the graph of company	Hacker hack the data of the companies	
	called as social theft	
Help to enhance market inside and stretch	Time consuming	
it also.		
Increasing awareness about brand	Dues to large audience there is always	
	good and bad reviews	

Impact on society:

social media has changed the look of society it has given a peak to society to look from a different way. It socializes the people and connect the world to it. It helps in finding friends, sharing content, pictures, audios, videos, etc almost 60% of the today's society have faced of Advanced technology and 30% are those who use social media but at an interval basis like old citizen.

Positive effects on society	Negative effect on society	
1. helps to connect people	1. makes people addicted	
2. has to share idea	2. harms people's privacy	
3. it unites people and provide our nation	3. lots of bad news affect the thinking	
society	process of society	

Impact of social media on youngsters:

It became an interactive tool to attract people and use human get woven day by day into its youngsters are today almost lost their life of natural world their world surround around virtual life of phone starting from game sending to chats and other various stuffs. As per BBC, 67% Facebook users are almost active at all the time 58% Instagram users are active all the time and 64% WhatsApp users are active all the time

in messaging 72% youngsters and indulged

in sites 73% youngsters are indulged

in videos sites 63% youngsters are indulged

in games 61% youngsters are indulged

in blogging 52% youngsters are indulged and thus in this way the youngster's life starts and ends

So, it is upon us that how we use a sword in production or in ruling. As Everything comes up with its pros and cons

Rajan Gupta

First Year

Electronics and Telecommunications Engineering

A BOON OR A CURSE?

This has been one of the most discussed topics of the century. The reason being most of the population adversely affected and attracted to ill-effects of social media. In previous times, Social media was used just to connect people for a purpose, like, to share some information. But, now-aday social media has been a platform for people to share each and every moment of their personal lives. Those people need to realize, that Facebook is a social media network not a diary. Instagram is social platform which was not created just for displaying false reflections of our lives, our happiness and then comparing it to others.

It is correctly said that "Don't use Social media to impress people, use it to impact people...". It has been a trend these days to do things, just to post them, not for a purpose, not for ourselves. There are people out there that take life-threatening risks just for those likes and comments. People these days do

not care about how many people actually follow a good cause one is doing, but they are interested in number of followers, the people who track their daily activities on their Instagram accounts. For those people, a friendly reminder, the blur image outside the mobile screen is called life. Today's generation only cares about how to display a fake but beautiful version of their lives and how more and more people can be made to admire that fake version, but no one has the courage to admit there real live status on social media. A result of these ongoing activities is given in the video links mentioned below. A strong message that people need to understand is, "Sometimes we need to disconnect with social network, to reconnect with people." So, come out of that idiot box and live a

LIFE!!

Mayur Gujar
Second Year
Electronics and Telecommunications Engineering

THINKING FOR CHANGE

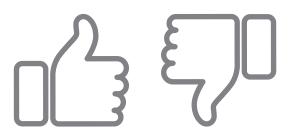
Everything was changed with the arrival of first ever Smartphone in the market. It was great kick to start off when apple launched its iPhone in 2007 and 2010 onwards revolution begin. The gadgets started becoming portable and service providers started working on internet speed. Now people did not need to stand in a long queue for making call Communications was quite easier and faster than before. People were able to communicate through social networking sites. The way was paving to a new journey.

It became unnecessary for them to express themselves physically; gathering was rarely, drastic changes in lifestyle which was quite obese. They rejected doing physical exercises and started taking shortcuts in their life since it was easier than before. The internet war begins. Spying and piracy became threats to privacy. Many penetration testing software's and operating system were built for hacking. Even Though the popular and large social networking service company promised for data privacy still it was a big question mark?

Till that moment people were enormously addicted. Ask yourself when did you last kept your gadgets aside for a day. Remember when did you had a good discussion with your parents and lastly when did you fought for your rights, your privacy in this social world rather than fighting in PUBG. When did you bit your competitor in real race then in asphalt races?

Rethink SOCIAL NETWORKING A BOON OR A CURSE.

Mimani Zandani
Second Year
Electronics and Telecommunications Engineering

THE MANTRA THAT KILLS

"All is well", but when I looked towards life "all is not sound well". Every day is a new day, every night is a new night and for a new day a new message that's I learn from my childhood.

PUNE airport is not the biggest airport in the world, but this is useless for the frog in a lake. He thinks that my lake is my world and there is nothing besides my world but is this possible?

Confucius says "Real Knowledge is to know the extent of your ignorance". Yes, when I look in the mirror I look like a frog, that time I understand I am also the part of this unfair world. when I travel I experience the evidence as a part. traveling in Kalli-pilli (taxis in rural areas) I asked the old driver chacha tell me your age? he said 75 years, I amazed and asked him are you really see the road clearly? he smiles and said can you think about to drive car blindly. I can see very well without goggles and said see the man who is smoking. I again asked him from how many years you have been driving? he said from 59. After this incidence, I meet many who did the same job from past '40s, '50s. I asked are you planned for your retirement? most of them said "work till the last breath of my life otherwise beg that we don't like.

But the lesson is that we don't care so much about (ghat pe kon khilayega) because papa hai mummy hai and everything is yummy hai. In my life I see many people in Rudhaashram many old people who drive the taxies in their 70th 80th, many are a watchman in front of big buildings. they all have son daughter not only one but 2,3 6 I mean compete team but why they repeated their earning? because there is no trust man. they all invest their life for educating their children's, they did everything for them rather than a retirement plan, but now what they are doing? I think they need one extra son or daughter . some says "Vikas" some says Pragati but that is saving (bachat) this man work like 3 sons. there is only one philosophy is saving before spending money.

when I asked many friends about saving some says it is a financial term, some say parents that done for their children and some are not believed in savings. today we totally depend on our parents but we can't think about independence I seen many students doing jobs for paying college fees. we have to understand otherwise we all regret all our life. who want a single car sit in their retirement. who wants a single cot in Rudhashram or single stool in front of buildings? because if you do not take your own responsibility than you can think about the above three vacancies.

Shubham Bujade
Final year
Electrical Engineering

Drone Bixby Brahmos eCash Flying Google Agri 0

16

0

Credit Crops profit DATA development SaaS blockchain Solar DRDO MNDUpdates Industry fatal voice Matter RFID Buzzword Dark message monitoring Social Card fertilizer IoT Smart Theory Jarvis pesticides iOS Twin Fond NFC Tools farmer Applex Cars Bitcoin broadbands Media Location Identity Documents Stalking

Future fly
DigitalP2P
Bright Wi-Fi
Farming loss
Users String
Spying Theft
Techniques
Trends Trade

TECHNICAL SECTION

Editorial

It's my proud Privilege to write the editor's view for "Tattwadarshi 2019" the annual magazine of SSGMCE, Shegaon. It is platform to express ideas of students.

Technology is a great aid in our learning Not only does much of it allow the professor or students to communicate knowledge and ideas in new and exciting way it also eases the ability to then access that information for later perusal.

One of the Goal of technology education is to promote technological literacy of a board and encompassing natures. To achieve this goal "this section" must prepare student to understand control and use Technology.

Here we come up with the new edition of Tattwadarshi with yet another compilation of write-ups from the students of our college across all the streams. This is a great platform for all of us in technical field to express ourselves and find familiar with technology. We received articles regarding various new inventions and theories. I appreciate them for taking time out of their academics and daily routine for this literary project.

Student need to learn how to adopt to technical change and how to deal with force that influence their lives and potentially control their future. From that student should get aware globalized knowledge through technology.

Our best aspect is that not to graduate a student but give them other knowledge so that they will achieve great success in the world.

I am thankful to Chief Editor, Associate Chief Editor Prof. S.V. Bhagat Sir and also thankful to writers and authors who made this technical section delight.

Atmanand Gore

Editor, Technical

Third Year

Electronics and Telecommunication Engineering

INDEX

Sr.No.	TITLE	Author
1	TECHNOLOGY	Vaishnavi Patil
2	IDENTITY THEFT AND SOCIAL MEDIA	Atharvasingh Bais
3	INTRODUCTION TO ADVANCED FARMING TECHNIQUES	Anand Kharat
4	A BRIGHT FUTURE	Vaishnavi Rode
5	DEMYSTIFYING DIGITAL TWIN: A BUZZWORD IN INDUSTRY 4.0	Rohit Wagh
6	WHY IS GRAVITY ALWAYS ATTRACTIVE? WHAT IS STRING THEORY?	Saurav Choudhary
7	ALL ABOUT BRAHMOS	Vikrant Ughade
8	THE FLYING CARS	Ayush Rajput
9	BIXBY	Prajwal Vijaykar
10	DRONE IN AGRICULTURE	Ritesh Dhamode
11	CRYPTOCURRENCY	Akshay Borle
12	NEAR FIELD COMMUNICATION (NFC)	Mansi Dabhade
13	TRENDS IN SOCIAL MEDIA TECHNOLOGY	Dhiraj Gaygol
14	BLUETOOTH 4.0	Nilesh Sukode
15	IPHONES 2018: WHICH ONE SHOULD YOU GET?	Mandeepsingh Bagga
16	FOR SMARTPHONE USERS FOND OF HEAVY DATA	Rushikesh Balapure

TECHNOLOGY

The term technology has been derived from Greek words techne and logos.

Techne means the skill required to craft something and logos stands for knowledge or discussion about something. Technology means the use of knowledge to create something to develop and improve our life. Several big and small things we use in our day-to-day lives have been an outcome of technological development.

Technology has assists in the growth and development of the mankind as a whole. Technological inventions have made living easy. Connecting with people in different parts of the world, travelling long distance, having constant sources of entertainment and ease of cooking and storing food are some of the best things technology has offered us. But is technology really a boon to the mankind?

Technology: A Boon to the Mankind?

Well, this has always been a point of debate. While technology has paved the way for a better living its downside cannot be overlooked. The continual use of technologically advanced not only equipment but also the process of their production has led to a drastic increase in all types of pollution. The rising pollution has become the cause of several health problems. Uncontrolled use of technology has also contributed to problems such as obesity and visual impairment. Besides, it has isolated people socially more than connecting them.

The Relationship between Science and Technology

While science and technology are interdependent, these are two completely distinct fields of study. Science contributes to technology in several ways. It is the knowledge of science that gives way to new and innovative ideas to build different technological tools. The research and experiments conducted in science laboratories lead to the designing of various technological techniques and devices. Knowledge about science also helps in understanding the impact of technology on the environment and the society. Technology on the other side extends the agenda of science. When the ideas are put to use, the scientists are inspired as well as motivated to research and experiment further to come up with many new ideas.

Technology certainly has given way to out only an improved lifestyle but also contributed towards the growth of economies; however, the amount of damage it has been doing to the environment and the mankind is a cause of serious concern.

Vaishnavi Patil

Third Year

Identity Theft and Social Media

Over a very short span of time, the world of social media has seen huge improvement. From websites offering only simple instant messaging and blogging facilities initially, to fully develop social networking sites; such as Facebook and Twitter allowing users to make busy in multiple parallel activities. This does not mean that this evolution only brought about beneficial changes. On the other end, social media websites have contributed in providing new and creative ways to criminals and fraudsters to perform their crimes. They have taken the unmodern crimes to whole a new level. In addition, it has become very usual for criminals to boast about their crimes on social networking sites giving rise to "Performance Crimes". One particular crime that has seen a striking improve in levels is Identity Theft.

The meaning of "Identity theft" can be understand from multiple aspects but they all come down to one basic definition as explained by, which says that it is the illegal use of personal information belonging to someone's benefit. The crime of Identity theft has been in the limelight up until recently, and it was a common issue long before the Internet. It was something known as "dumpster diving", where the identity thieves had to physically go around snooping in trash bins to look for personal information, such as discarded bills and documents that identified a person. There were a number of traditional ways ranging from very complex to very simple that an identity thief could use to gain access to personal data. For example, if someone was entering a credit card number or a calling number in a public place; criminals often used a method called "shoulder surfing", where they would watch the person from a nearby place in an attempt to decode that information. Another way is to eavesdrop on a conversation in which the person might be giving a pin over the phone. Another method that a fraudster would use was to retrieve discarded mails that contained applications for preapproval of credit cards. The recipients would often throw away such mails without shredding the enclosed contents and this gave the criminals an opportunity to activate those credit cards for their own use without the victim's knowledge.

Traditional Methods of Identity Theft

- Financial Identity Theft
- Medical Identity Theft
- · Criminal Identity Theft
- Synthetic Identity Theft
- Child Identity Theft
- Drivers' License Identity Theft
- Tax Identity Theft

It is simply described as, a bunch of applications that are based on the Internet, which allows its users to generate and exchange information. Its ability to connect societies from all around the world by a single platform attracted many more people towards it. Initially, social media websites like Facebook, Twitter thought to be used specifically by the younger generation for socializing and it could not benefit businesses in any way. The main target of this study are two-fold. Initially to understand the different types of identity theft taking place; on social media networks; and then how the crime of identity theft affects the users of social media and to what extent they are aware of its consequences together with prevention techniques to avoid it.

Social Media crimes

- Cyber-bullying/Stalking/Online threats
- Trade of illegal products
- Uploading videos and pictures of criminal activity
- Robberies during vacations
- Hacking and Identity theft
- Business Spying

Prevention Techniques

Social media has no doubt created an atmosphere and tradition of unnecessary sharing and publicizing of personal information which should be kept hidden most of the time. This has eventually led criminals of Identity Theft to tap into these data and cause financial and social losses. Although sites like Facebook, Twitter, Instagram and many more. have taken considerable steps to decrease the issue of online theft and protect user's privacy, it still remains a challenging task for these organizations to allow them to share and interact limitlessly without pushing them to become victims of fraud. As the trend of exploiting personal information is on the rise, it is important to take precautions on the user's end to avoid getting noticed and becoming victims to online identity theft. The most effective method of avoiding becoming a victim to identity Theft is creating a social networking account in the first place as well as all thanks to the golden age and trend of social media sites, one is obligated and forced to use these platforms to stay up to date with the world. In these circumstances, the following precautions should be taken when interacting on social media sites

- Never share Details of Personal or Financial Documents
- Turn Off Automatic Login Features
- Avoid Posting Location Updates
- Setting Stringent Privacy Settings
- Use of Strong and Unique Passwords
- Always Connect with Authentic People
- Using Double Authentication
- Avoid Using Same Passwords for Multiple Account
- Never Keep Credit Card Information Online
- Use of Protection Services
- Enabling Alerts of Unusual Activity

Atharvasingh Bais

Third Year Mechanical Engineering

Introduction to Advanced Farming Techniques

As per previous report by the United Nation Food and Agricultural Organization (FAO), the population of whole world is set to reach approximately 8.1 billion by 2025. Planting more crop fields is not the solution to avoid shortage of food. Hence, we have to use new smarter ways to grow food and regulate use of land. The technologies like automated irrigation systems, drones, driverless tractors, crop health monitoring by using huge platform of Internet of Things (IOT) etc. can help farmers to grow more food and control the shortage of food. To improve the needs of society from agriculture, a new approach known as an advanced farming has been introduced from last decade. Advanced farming includes several technologies, collects all raw data, and effectively analyse it to improve production efficiency and simultaneously minimize costs. Advance farming manages every crop production input-fertilizer, herbicide, insecticide, seed, etc. It also provides major help in increasing profit, and reduce waste.

There are some useful technologies used in advanced farming which consists of GPS/GNSS, mobile devices, robotics, driverless tractor, irrigation, Unmanned Arial Vehicle (UAV), Internet of Things (IoT), sensors, variable rate seeding, weather modelling etc. There are some important phases of advanced farming such as collection of data, analysing the data, management and decisions, and farming action. The data collection is related to the remote sensing, weather report, crop condition, and irrigation testing.

In India, farmers irrigate the land manually. Due to this, more water get consumed or sometimes the water reaches late to the root of crop due to which the crops get dried. Lack of water may be hazardous for crops. This problem can be effectively and significantly solved if we use the automatic controller based irrigation system. Irrigation technique gives information about when and how much water to be applied in the field. As per Research, this Weather irrigation system is time based which works with time clock controllers and wireless sensor network which checks the weather status in previous days if it was raining recently it means there is no need of irrigation on this day. Also irrigation system uses valves to turn ON or OFF automatically. Automatic irrigation is a valuable tool for accurate soil moisture control in production of crop and it is a simple, precise method for irrigation. It also helps to save time and remove the man-power meanwhile the temperature and humidity need to be controlled and to solve this researcher created AI system and intelligent control methodologies for the analysis which provides climatic conditions. The system uses artificial neural networks (ANNs) and fuzzy logic for regulation of temperature and humidity. The system is being used for sensing, monitoring, controlling purpose as well as communication purpose. The various types of sensors are used to detect the different parameters of the soil such as moisture, temperature, humidity of the soil. The moisture sensor will help to check whether to provide water to land or not depending upon the moisture level in soil. The temperature sensor can also be taken into consideration for the same. If the moisture content of soil is very low and the temperature is very high, then there is need of water for plants, but the time for which water will be provided is different for different temperature ranges because if the temperature is very high, then

the evaporation rate goes on increasing and hence we have to provide water for more time in order to maintain the proper moisture level of the soil. Therefore, for different temperature range and moisture content level in the soil, the land will be irrigated for different time durations.

In the system, LCD display is used to display various measured parameter of the soil for time to time information and also for required suggestions to follow these systematic mechanisms. Solenoid valves are used in the system which are controlled through the relay module. The data is transmitted by following wireless protocol or communication by using Si4432 ISM transceiver and the data is fetched by using controller and which will be used for analysing purpose.

In this way the system will help to monitor, control and communicate in advanced farming technique. The conclusion is that advanced farming can be effective for solving both economic and environmental issues that results in production in the field of agriculture today.

Anand Kharat

Third Year Electronics and Telecommunication Engineering

A BRIGHT FUTURE

FILLY, SOLAR POWER TECHNOLOGIES ARE HAVING THEIR DAY IN THE SUN

Is solar power the heavenly answer to our energy needs? Perhaps, not only is sunlight clean, abundant, and everlasting-it's free. until recently ,however, the cost of convert in git into electricity was prohibitive-especially when compared with natural gas, which was cheap .but as they say, things change .new technologies are making solar power more cost-effective. Oil and gas prices are rising .and what's more, many states have enacted laws to push power companies to use cleaner technologies. California, for instance, declared that 20percent of its energy must come from renewable sources by 2010, rising to33 percent by 2012. So last year, the state got its first solar powered electric plant in 20 years. Built by the U.S. Australian company auras just outside of baker fields , calif., its relatively small ; just 5 megawatts, enough to supply the electricity to 350 homes. But more solar plants are on the way. Silicon Valley venture capital firms are hot on solar power; many are investing heavily in the companies like aura and bright source energy, one of its competitors. Bright source also got funding from google, the philanthropic arms of the ubiquitous internet giant.

The rush to solar power will certainly keep engineer from a variety of field busy for years to come. Because of the mechanics involved – heat transfer, power distribution, new material sola power research and development is multidisciplinary, involving mechanical, electrical, and material engineers. The technology pushing the current solar boom is concentrated solar power. The baker field plant, for example uses mirror to intensify the sun's rays and create heat, which is then used to oil water and make steam to power a turbine. CSP plant can store excess heat in oil or molten and then use it later to keep the plant running at night or on cloudy days. Aura claim that plants

requiring just 92 squares miles of desert land could provide enough juice to meet all of the United States electricity needs.

CSP cost are falling, and engineers are working on ways to make it even cheaper. Graduate mechanical engineering students at MIT, for example, are working on solar collectors that use ordinary bathroom mirrors and off-the –shelf components. Solar cells, or photovoltaics, have a future, too, especially for non – grid power. Engineers are looking for cheaper material and more efficient technologies. An Ohio states university team – made up of a chemist, an electrical engineer, and material engineer – recently developed a promising hybrid material from plastic and the metals molybdenum and titanium. Unlike silicon, it absorbs all of the energy sunlight produces. For engineers who opt for a career in solar power, the future's so bright, they'd better wear shades.

Vaishnavi Rode

Third Year Electronics and Telecommunication Engineering

Demystifying Digital Twin: A Buzzword in Industry 4.0

Emerging Digital Twin: Basically, the idea of digital twin concept is given by NASA to help in the operation, repairs and maintenance of spacecraft traveling outside the range of physical monitoring. Hence, they developed a virtual replica which can work from the applications desired place and can fetch real-time data. NASA is able to implement digital twins because of the development of cutting edge sensors which are used to gather data and make recommendations.

Need of Digital Twin: Every year, we pay around 20 billion dollars to maintain industrial machines and we do so because they are delicate and difficult to our operations. Digital twins put the right information in the right hands at the right time which reduces the cost efficiently.

Significance of Digital twin: All of us saw the Jarvis in the Iron Man movie. It is an example of digital twin. A digital twin is simply defined as a 360° digital representation of a physical object or system. Digital twin technology is simply a reproduced version of the physical assets of a product or service in an industry. It is a clone of the physical product but in digital form. It acts as a bridge between the physical and digital world. The phrase digital twin made up of two words: Digital stands for the use of digital form and Twin because of presence of two assets i.e. one is live and another is simulation. It integrates internet of things, artificial intelligence, and cloud technologies to create living digital simulation models that update and changes as there is any change in respective physical counterparts. A digital twin learns continuously and updates itself from multiple sources to represent its near real-time status, operating condition or position. This process of learning of digital twin includes the usage of sensor data in real time as well as previously recorded historical data. Sensors connected to the asset collect large amounts of information, which allows the digital version to act like the physical object. This technology helps in analysing the data, lends a platform to check the functioning so as to develop a solution for any potential problems.

Relation between Digital twin and Industry 4.0: Industry 4.0 is sometimes referred to as the '4th Industrial Revolution'. It is a current trend in which most of the manufacturing part is done with the help of automation, big data, IoT and cloud computing. Industry 4.0 help to create a popular concept, smart factory. The fourth industrial revolution is well underway, which has had an impact on the manufacturing, industrial and engineering industries. This digital shift coupled with the Internet of Things (IoT) and Cloud technologies are generating a vast amount of data every day which has to be processed and used.

Interaction of digital twin with the physical product: Sensors connected to the physical product, collects the data and send it back to the digital twin, and their interaction helps to optimise the product's performance via a maintenance regime. Digital twins are created within the same CAD software packages and modelling software packages that designers and engineers use in the early stages of product development.

Applications: A digital twin also can be used for monitoring, diagnostics, optimization of asset's performance and utilization. In this field, sensory data can be combined with historical data, and human expertise. Digital twin is now gaining a significant importance in healthcare, automotive domain, manufacturing industry and smart cities. With digital twin technology, minimum time and capital is invested in resolving any issue. It is an integrated way to optimize and monitor the performance virtually.

Working of Digital Twin: A digital twin begins its life being built by experts in data science or applied mathematics and physics. These developers research the physics that underlie the physical entity or system being mimicked and use that knowledge for mathematical modelling that simulates the real-world original in digital domain. Firstly, smart components use sensors to gather the real-time data, working status and other operational data attached to the physical model. These sensors send the relevant data via a cloud-based system to the other side of the bridge where with the assistance of data analytics required insights are obtained. A consistent flow of information plays important role in optimizing the outcomes. Later on, digital twin combines the present data with historical data to analyse it. By incorporating multi-physics simulation, data analytics, and machine learning capabilities, digital twins are able to demonstrate the impact of design changes, usage scenarios, environmental conditions, and other endless variables. It eliminates the need for physical prototypes, reduces development time, and improves quality of the finalized product or process.

Future Scope: Predictive twin is the new phrase coming out since 2017. As we know, digital twin can include 360° projection of real life physical asset which continuously reads data from sensors attached to physical asset and simulate real life solutions for it. While the predictive twin is extension of the digital twin which is based on previously recorded historical data. Predictive twin can simulate complicated situations that needs more attention. As a part of its digital-twin initiative Microsoft is taking the thought of it and applying it to processes in addition to physical products. In a whitepaper, Microsoft proposes the idea of the digital process twin.

TCS organising competitions like EngiNX to explore the newer concepts of IoT and digital twin.

Rohit Wagh

Third Year

Electronics and Telecommunication Engineering

Why is Gravity always attractive? What is String Theory?

One of the goals of Physics is to find a single theory that unites all of the four forces of nature. These are; electromagnetism, gravity, and the strong and weak nuclear forces. The first two are familiar. Electromagnetism is the force that holds a fridge magnet to a refrigerator while gravity is trying to pull it off towards the earth.

The strong nuclear force is responsible for holding the central part of atoms (their nuclei) together, while the weak nuclear force is involved in the decay of these nuclei.

In the attempt to tie all the four forces together a lot of interesting ideas and new theories have been proposed. One of the most promising of these new theories is string theory. In attempting to unite gravity with the three other forces, string theory requires us to change the way we view the universe .According to the theory all particles are actually tiny vibrating strings and each type of vibration corresponds to a different particle. The different particles are like the different notes that can be played by bowing a violin string. However, the strings of string theory almost certainly would not look like violin strings. String theory also requires us to accept the existence of extra dimensions in the universe. We are familiar with the four usual dimensions: up-down, forwards-backwards, left-right and time, but string theory requires seven more dimensions. A universe of eleven dimensions seems strange to us but many physicists think these extra dimensions are possible and are looking for ways to detect them.

The attempt to unify the 4 forces of nature is one of the most exciting areas of physics and I hope to be around if this is successful, whether it is string theory or some other candidate that is successful. On the other hand there is the possibility that no single, theory exists that can describe all the forces of nature in a neat and tidy way as we would like. Whatever the outcome, scientists from all over the world will continue working together to discover what could be the ultimate theory of everything.

WHAT IS DARK MATTER AND WHY IS IT IMPORTANT?

Even though science has progressed to new heights, there is still 95% of the universe that is not yet known. Cosmologists are driven towards finding of dark matter. The dark matter consists of particles which do not emit, reflect or absorb light and hence cannot be detected by using electromagnetic radiation. Scientists know that it exists owing to the dark matter's gravity and the effect it has on rotation of galaxies. Scientists also believe that the unexplainable motions of stars inside the galaxies can be explained by studying dark matter. The data about dark matter collected by computers predict the galactic behaviour.

WHAT DOES GRAVITY ATTRACT? ANYTHING WITH MASS, OF COURSE.

But, it's not quite that simple is it? Any kind of 'normal' matter is understandable. But there's this new stuff astronomers call 'dark matter' that seems to have mass (well, it warps space anyway) but cannot be directly observed. Dark matter definitely seems to have a gravitational effect. It's thought to be responsible for the stability of galaxies. And, what about that odd thing where a light beam can be bent by a large gravitational field? What's up with that? Photons have no mass, so why are their paths bent by a gravitational field?

Dipankar's uncertainty (no pun intended) about gravity in the context of quantum mechanics is understandable. There really is no adequate description of gravity in quantum mechanics. In

fact, it's totally ignored in the standard model. People have proposed the existence of the so called 'graviton' to mediate the gravitational force field, but a graviton has never been observed. Then again, the graviton, as a mediator of the gravitational force field might not exist if there's no such thing as a 'gravitational field'. ... Huh?

Right now, the only scientifically accepted model of gravity is Einstein's General Relativity (GR). GR's incompatibility with quantum mechanics is widely known, (and this probably would please Einstein, who didn't like quantum mechanics). In GR, the premise is that space and time are linked into a combined field called space-time and further, any mass will warp, or distort the space-time field. Thus, in GR, gravity isn't actually a force field, it's simply two masses moving along a potential energy gradient. If I may paraphrase Dr. Michio Kaku: "gravity isn't a force, it's simply space pushing on the two masses". For example, if you have a shallow bowl, and then place two marbles on opposite edges and then released them, they would understandably roll down the sides of the bowl and eventually collide at the bottom. Does this mean there's an attractive force between the marbles? No, the two masses are simply rolling down hill, seeking the lowest potential energy. GR describes gravity in a similar way, though the previous marble/bowl metaphor has its limits.

I'll ignore the bending of light, and time dilation for the sake of brevity. But, these effects can only be described by GR.

Since gravity is relatively weak, it's easy to ignore it when dealing with small particles. Sometimes, though, it can play a role. For example when a chemist uses a centrifuge to separate mixtures. However, in such cases, the sample is subjected to literally thousands of g's of force. Here, even a minute difference can be magnified and taken advantage of. On the other hand, gravity plays no roll in chemical reactions, or even nuclear reactions to the best of my knowledge.

Finally, there's the issue of 'black holes' where so much mass has been concentrated into one spot that matter itself collapses into a single point of zero extent and gravity goes to infinity. Or so QM and GR seem to imply. Here's a region where everything is small (QM), the gravity is large (GR) and yet neither theory is adequate. Black holes, and the fact that QM and GR both cannot adequately explain them is the perfect example of how we still don't really understand the universe around us.

Saurav Choudhary

Second Year

Electronics and Telecommunication Engineering

ALL ABOUT BRAHMOS

The Brahmos is a medium-range ramjet supersonic cruise missile that can be launched from submarine, ships, aircraft or land. It is the fastest cruise missile in the world. It has been developed as a joint venture between the DRDO of India and NPOM of Russia. It was taken in service on November 2006. Brahmos Aerospace Limited is the manufacturer of Brahmos cruise missile.

The specification of the Brahmos are:-

- 1. Weight 3000 kg,2500 kg (air launched)
- 2. Length 8.4 m
- 3. Diameter 0.6 m
- 4. Warhead 200 kg, 300 kg (air launched)
- 5. Engine First stage:- Solid fuel rocket booster

Second Stage: - Liquid -fuel ramjet

6. Operational range - Surface / sea platform- 450 Km

Air platform – 400 Km

7. Speed - Mach 2.8 – Mach 3

Brahmos was first test fired on 12 June 2001 from the Integrated Test Range (ITR) Chandipur, Odisa (DRDO). The 5 September 2010 test of Brahmos created a world record for being the first cruise missile to be tested at supersonic speeds in a steep-dive mode.

The Brahmos missile is capable of carrying nuclear warheads. India and Russia are now planning to jointly develop a new generation of Brahmos missile with 600 Km- plus range and an ability to hit protected target with pinpoint accuracy.

Vikrant Ughade

First year Information Technology

The Flying Cars

"Worlds first FLYING CAR that can turn into a plane in less than a minute and sow along at 100 mph is going in sale in the US next month. "Engineers have been thinking about flying cars since Jetsons.

They are manicured by Terrafugia, owned by the parent company of Volvo. According to manicure, "Terrafugia", The transition can fly upto 400 miles (640 kms) at top speeds of 100 mph (160 km/Hr). Recent improvement to the vehicle have included a hybrid-electric motor, upgraded seats, improved airbags. The vehicle has also been fitted with rear view cameras and a new parachute system, as well as "boost" mode, which gives a brief burst of extra power while flying.

It was certified as a light sport Aircraft by the federal Aviation Administration in 2016. To create a commercially viable dual-use vehicle. Terrafugia has to has to combine best practices in automotive technology and aeronautics. This includes a number of innovations of keen interest to electrical engineers, including an engine that successfully powers both the rear wheels and the propeller using unleaded gasoline. It also incorporates advanced carbon fibre construction. In this alarming situation, when everyone needs innovation and creative ideas. We engineers have to think sharp on every day's basic problems and provide best ideas to the society.

Ayush Rajput
First Year
Mechanical Engineering

Bixby

Bixby is a virtual assistant developed by Samsung electronics, on March 20, 2017. Samsung announced its voice empowered digital assistant which is named as "Bixby". "Bixby" represents a major reboot for s voice. In May 2017 Samsung announced that bixby would be coming to its line the first non-mobile to include the virtual assistant. Recently, bixby released its voice forever "Al voice assistant" which is usually prepared for "MND (motor neuroviral disorder) patients" which results for unconsciousness of patient for a long interval of time. So it works on following steps.

- 1) It records the voice of patient before he/she undergoes total unconsciousness.
- 2) It stares that voice in its memory unit.
- 3) It convey every message in the voice of that patient.
- 4) In this way this product make the family fulfil without the patient. It works for the welfare of that family and the patient. Now, mainly this "Bixby" is present in mobiles such as Samsung 8, Samsung 8+ but after sometime it will be available for all the Samsung handset. In this way Samsung "Bixby" creating a change in voice assistant by its family hub line which is outstanding in case of other.

Prajwal Vijaykar

First Year

Electronics and Telecommunication Engineering

Drone in Agriculture

The application of pesticides and fertilizers in agricultural areas is of prime importance for crop yields. The use of aircrafts is becoming increasingly common in carrying out this task mainly because of reduction in cultivated land, labour shortage. Manual spraying of pesticides and fertilizers are mainly responsible for the increase in the number of diseases and deaths. In year 2018, nearly 2 lakh farmers died due to spraying fertilizer and pesticides as they are generally toxic. The potential health effects of pesticides include asthma, allergies, hypersensitivity, and pesticide exposure is also linked with cancer, hormone disruption, problems with reproduction and fatal development. However, some factors may decreases the yield, or may causes damage the crops. Climatic condition, such as the intensity and direction of the wind while spraying add more complexity to the control.

To maintain crop performance and productivity, the proper fertilization and protection applications need to be used. The days of manually driving a vehicle through the fields to spray or by crop dusting to spray are older methods of farmers. Drones fitted with high-resolution cameras and precise sensors can be flown over thousands of hectares of farms and gather data, which could

be utilized to map pest damage, crop stress and per hectare yield. Drone imagery would assist the farmer to monitor what's going on in his farm, without the need of surveying the farm all by himself or hiring people for it.

Apart from capturing aerial imagery, drones would also be used for sprinkling water and pesticides on the crops. This would save both time and wastage of material and saves the life of millions of farmers. Spraying using drones would be highly targeted and the drone would figure out and spray as per requirements. Agricultural drones have the ability to carry a large payload of spray and can be operated more safely at a fraction of the cost compared to crop dusters, and more efficiently than manually spraying from a vehicle.

Similarly, drones can be deployed to spray herbicides on the farms. This would be a highly efficient method as currently herbicides are sprayed over the entire length and breadth of the farm, but using drone herbicides would be sprayed directly on the unwanted weeds in the farm. Other special types of drones can also be used to determine the exact quantity of fertilizers that would be needed in the fields. This would not only save fertilizers but also maintain ecological balance, as less of ozone-depleting gases would be emitted with a targeted usage of fertilizers.

Many types of drones are available, but not all are good candidates for farming. Those drones which are suitable for agricultural applications fall into different types: fixed-wing and multi-rotor drones. The cost and capacity of both types is similar. Fixed-wing drones having long-

Ritesh Dhamode

Third Year

Electronics and Telecommunication Engineering

CRYPTOCURRENCY

A cryptocurrency is a digital or virtual currency designed to work as a medium of exchange. It uses cryptography to secure and verify transactions and to control the creation of new units of a particular cryptocurrency. Essentially, cryptocurrencies are limited entries in a database that no one can change unless specific conditions are fulfilled.

There have been many attempts at creating a digital currency during the 90s tech boom, with systems like Floozy, Beenz and Digi Cash emerging on the market but inevitably failing. There were many different reasons for their failures, such as fraud, financial problems and even frictions between companies' employees and their bosses. Noticeably, all of those systems utilized a Trusted Third Party approach, it means that the companies behind them verified and facilitated the transactions. Due to the failures of such companies, the creation of a digital cash system was seen as a lost cause for a long while.

In early 2008, an anonymous programmer or a group of programmers under an alias Satoshi Nakamoto introduced a currency called Bitcoin. Satoshi described it as a 'peer-to-peer electronic cash system.' It is completely decentralized, meaning there are no servers involved and with no central controlling authority. The concept resembles to peer-to-peer networks for file sharing.

In a noncentralized network like Bitcoin, every single participant needs to do this job. This is done via the Blockchain - a public ledger of all transaction that ever happened within the network, available to anyone. Therefore, everyone in the network can see every account number balance.

Every transaction is a file that consists of the sender's and recipients public keys and the amount of coins transferred. The transaction also needs to be signed off by the sender with their private key. All of this is just basic cryptography. Eventually, the transaction is broadcasted on the network, but it needs to be confirmed first.

Within a cryptocurrency network, only miners can confirm transactions by solving a cryptographic puzzle. They take transactions and mark them as legitimate and spread them across the network. Later, every node of the network adds it to its database. Once the transaction is confirmed it becomes unforgeable and irreversible and a miner receives a reward, plus the transaction fees.

Eventually, any cryptocurrency network is based on the absolute consensus of all the participants regarding the legitimacy of balances and transactions. If nodes of the network disagree on a single balance, the system would basically break. However, there are a lot of rules pre-built and programmed into the network that prevents this from happening.

Cryptocurrencies are so called because the consensus-keeping process is ensured with strong cryptography. This, along with a fore mentioned factors, makes third parties and blind trust as a concept completely redundant.

106

In the past, trying to find a merchant that accepts cryptocurrency was extremely difficult, if not impossible. These days, however, the situation is completely different. There are a lot of merchants both online and offline that accept Bitcoin as a form of payment.

Depending on the jurisdiction, once you have made a profit or a loss investing in cryptocurrencies, you might need to include it in your tax report. In terms of taxation, cryptocurrencies are treated very differently from country to country. In America, the Internal Revenue Service ruled that Bitcoins and other digital currencies are to be taxed as property, not currency. For investors, this means that accrued long-term gains and losses from cryptocurrency trading are taxed at each investor's applicable capital gains rate, which stands at a maximum of 25 percent.

Many people believe that cryptocurrencies are the hottest investment opportunity currently available. Indeed, there are many stories of people becoming millionaires through their Bitcoin investments. Bitcoin is the most recognizable digital currency to date, and just last year one BTC was valued at \$804. In November 2016, the price of one Bitcoin exceeded \$3,000. Perhaps the second most valued cryptocurrency, has recorded the fastest rise a digital currency ever demonstrated. Since May 2014, its value increased by at least 2,700 percent. When it comes to cryptocurrency combined, their market cap soared by more than 10,000 percent since mid-2013.

However, it is worth noting that cryptocurrencies are risky investments. Their market value fluctuates like no other aspect. Moreover, it is partly unregulated, there is always fear of them getting outlawed in certain jurisdictions and any cryptocurrency exchange can potentially get hacked.

With the introduction of Bitcoin, the first ever cryptocurrency, a completely new paradigm was created. Decentralized, self-sustained digital currencies that don't exist in any physical shape or form and are not controlled by any single entity were always set to cause uproar among the regulators.

A lot of concerns have been raised regarding cryptocurrencies decentralized nature and their capacity to be used completely anonymous. The authorities all over the world are worried about the cryptocurrencies appeal to the traders of illegal goods and services. Moreover, they are worried about their use in money laundering and tax evasion schemes.

As of early 2017, Bitcoin and other digital currencies are outlawed in Bangladesh only, Bolivia, Afghanistan, Kyrgyzstan and Vietnam, with China and Russia being on the verge of banning them as well. However, never make the usage of cryptocurrency illegal as of yet, but the laws and regulations can vary drastically depending on the country.

Atharvasingh Bais

Second Year Mechanical Engineering

Near Field Communication (NFC)

Recently, I visited the exhibition which talks about features, advantages, application & many more Near Field Communication (NFC) is short-range wireless connectivity standard (Ecma-340, ISO/IEC 18092) that uses magnetic field induction to enable communication among devices when they're touched together, or brought within a few centimeters of each other. Combinedly developed by Philips and Sony, the standard specifies a way for the devices to establish a peer-to-peer (P2P) network to exchange data. After a P2P network has been connected, another wireless communication technology, like Bluetooth or Wi-Fi, can be used for longer range communication or for transferring larger amounts of data.

Here are some examples of how NFC can be used:

- Taking pictures with a cell phone with a built in camera, and touch an enabled computer or television set to transmit the images for display;
- In conjunction with other wireless technology, you could transfer large files between two devices, such as a laptop and a desktop, simply by touching the two together.

NFC technology is like radio-frequency identification (RFID) tags, but the contactless way in which NFC devices interact also bears similarity to Bluetooth. It is not yet widely used, but it can be employed in contactless payment systems. It also provides a compact way to communicate information, which may be used for advertising or social media purposes.

NFC tags are like passive devices. They store data that can be retrieved by active NFC devices. The most usual example of NFC use involves a contactless payment system, in which a smartphone can be swiped at an NFC card reader (which are increasingly being installed near a store's cash register) to make a contactless payment. The NFC device transfers information about the smartphone user's credit card. In this case, the reader is the NFC tag, while the smartphone acts as an NFC device. Because NFC should occur within short range, the transaction is considered safe.

Mansi Dabhade

Final Year

Electronics and Telecommunication Engineering

Trends in social media technology

1. Google Redefining itself

Google is going through a rapid transformation on how it gathers information and how it delivers the results.

With a special Social Media Strategy it's really important to consider where Google is going. Google wants to deliver the best results and is seeking out great content and people of that authority.

Although building spam links from various sites can still work, it is not advisable and increasingly Google will find and penalize these sites.

So be very careful with your strategy for Google. Be very careful who you employ to help you move up the ranking in Google. They need to be strong in SEO and Social, have a great reputation and have very strong relationships with a relevant audience.

There was a British Sitcom called 'Only Fools and Horses' and the main character was a very dodgy dealer. These are the type of people to avoid in the SEO Industry.

Action: If you want to understand more about SEO then read the Advanced Guide to SEO produced by Neil Patel and Brian Dean.

2. Mobile will get hotter!

It's very difficult to ignore the fact that more of your major customers use a mobile device to access your services. But, most companies do not have any mobile site? Yes, I know. It makes no sense.

At least 20% of all your traffic is from a mobile site so if you do not have a mobile enabled site you are not providing a good service to your clients.

You have 2 main options:

- a). Build a good responsive design This means you have one website with the same content but it automatically adjusts to suit the device your visitor use.
- b). Mobile site This may look a lot different, and generally simpler, than your traditional site.

3. Lean Startup will be a norm

The technology community goes through trends the same as other industries. One big trend is 'Leaning Startup'. This means that they don't spend a year in a small dark room building a product until it is perfection.

They build, release, get feedback and then build again.

This is great for them because they develop functionality based on feedback.

But it's not good for you.

What happens is that you have a product full of bugs and lacking in features when it's at an early stage.

Action: Don't ever install a 1.0 version of a product!

4. More Saas Companies will run out of money!

A lot of products you buy will be paid for on a monthly subscription.

This suits you as there isn't a large amount of money due up front.

The product company also gets recurring revenue that increases each month providing they can keep growing customers faster than they loose them.

But the problem is with the large majority of these startups is that the more they grow the higher their costs are so it takes many years to get to profitability.

So you have to be careful of investing in tools for startups that don't have big funding. A lot of them will go out of business.

Action: Do more due diligence for any product you are investing in.

5. More networks, your audience is spread

Recently Hoot suite raised \$165 million. Social Media Management Tools are essential for managing your social media presence. There are now more social networks with your audience spread across many of them.

Operating on every platform is too time consuming so you need some help.

You will see more networks but what we'll get better at, through smart social media management tools, builds content assets and distributing those assets to the relevant platforms in the right format.

Action: Spend time making sure you pick a tool that supports whAction: Don't ever install a 1.0 version of a product!

6. A lot more acquisitions

Big companies move slow and social media moves the speed of lightning. Big companies have a very little innovation.

I read an article to-day about a CIO role needing to be Chief Innovation Officer not Chief Information Officer. That's ok if you have a CMO – Content Marketing Officer.

So we're seeing a lot of acquisitions going on in this space and we'll continue to see that. The biggest acquisitions over the last year was Sales Force buying Buddy Media for \$689 million and Oracle buying Vitrue for \$300 million. Not bad eh?

Action: Buy stock!

7. Lots more Tools

It surprises me about the amount of tools that are in development to help with Social Media. There are far too many so plenty will go out of business.

Companies want one tool to do everything only because the functionality required is so broad for this it's not going to work. If companies try to develop a product that covers too much functionality they will not have the depth for individual components.

So now you will see companies still using multiple tools, however, there will be an open standard developed over all this time that will help tools interoperate with each other.

I like the direction that the reporting tool SumAll is taking. They are going for another depth in relation to analytics. That's all they do and try to incorporate so many platforms possible. Their user interface is not there yet but when they sort this out and complete development it will be a powerful tool.

Dhiraj Gaygol

Final Year Electrical Engineering

Bluetooth 4.0

Bluetooth is a kind of technology people know but don't necessarily love. That's because Bluetooth gadgets can be tough to pair, and they tend to run out of juice too quickly. Bluetooth 4.0—or Bluetooth Smart—gives the standard a brain transplant. A new specification uses improved technology that helps everyday gadgets stay paired longer while using lesser power. Plus, Bluetooth 4.0 enables a new class of gadgets such as fitness trackers, medical devices, and key fobs for your car, and even home lighting controls.

Want to get up to speed? Our guide to Bluetooth 4.0 explains all.

How is Bluetooth 4.0 Different?

Existing generation of Bluetooth is split into two groups: Bluetooth Smart Ready and Bluetooth Smart. To understand why the tech has been split, you first have to look at the challenges facing Bluetooth as we know it. Challenges are like battery drain and the constant pairing and re-pairing of connected gadgets.

Bluetooth 4.0 is designed to be more intelligent and smarter (hence: Bluetooth Smart) about managing those connections, especially when it comes to conserving energy. The new generation of Bluetooth tech places less emphasis on maintaining a constant stream of information. Instead, it focuses on sending smaller bits of data when needed and then puts the connection to sleep during periods of non-use.

When two 4.0 devices are paired, they waste very less battery power because the connection is dormant unless critical data is being shared. With the previous generation of Bluetooth, it was best

to shut down your hardware when it was not in use. Now the Bluetooth Special Interest Group estimates between 1 and 2 years of battery power in some devices with Bluetooth 4.0.

What is Bluetooth Smart Ready?

Bluetooth Smart Ready gadgets are simple primary devices—think smartphones, notebooks, and tablets—that can receive and share Bluetooth signals from such accessories as speakers, headphones, fitness accessories, and bio-medical tools such as heartbeat-rate monitors and electronic thermometers.

What is Bluetooth Smart?

By analogy, the drone ships are Bluetooth Smart devices. These peripherals connect to Bluetooth Smart Ready smartphones, tablets, and notebooks. Bluetooth Smart gadgets can also remain paired with Smart Ready devices even when they are not used for hours or days at a time. Thanks to Bluetooth 4.0's emphasis on wake and sleep modes, Smart systems that aren't in use can remain in sleep mode indefinitely; they may also wake from that sleep mode in an instant, paired and ready to share data with a Smart Ready tablet, notebook, or smartphone.

Does Bluetooth 4.0 Make Existing Bluetooth Products worthless?

New kind of laptops, phones, and slates with Bluetooth Smart Ready radios built within will work with previous-generation Bluetooth peripherals. Essentially, if you have a Bluetooth Smart Ready smartphone or notebook, you can still use it to stream podcasts to your Bluetooth 3.0 wireless speaker system or headphones. So no need to throw out those headsets or portable speakers.

On the other hand, Bluetooth Smart peripherals only work with a Smart Ready counterpart. So if you want to take advantage of Bluetooth 4.0's new low-power capabilities, get ready to go shopping—you'll need a new Bluetooth Smart Ready phone, computer, or tablet in addition to a Bluetooth Smart accessory or peripheral.

Nilesh Sukode

Final Year

Electronics and Telecommunication Engineering

Iphones 2018: Which One Should You Get?

Last year apple announced three iphones at once, this year apple seems to have done the same by launching Iphone Xs, Iphone Xs Max and Iphone Xr at recently opened Steve Jobs Theater in Cupertino. Iphone Xr is the most exciting of all but we will get to it in a bit. First there is Iphone Xs with same screen size and form factor of Iphone X, Xs is just Apple's classic 'S' upgrade. Whats new is a much more powerful Apple A12 Bionic processer, a 7nm chip that, according to the company, represents a breakthrough in mobile computational power. Its two performance cores (which handle intensive tasks) are "up to 15 percent faster" than the iPhone X, while the four efficiency cores (responsible for powering your everyday app usage) are "up to 50 percent more efficient." The GPU is up to 50 percent faster. It's not like modern iPhones struggle with running iOS games, but this silicon opens new possibilities for software to come. Apple also updated IPhone Xs's camera it now has a 12 mp wide angle lens with f1.8 aperture and a 12 mp telephoto lens with f2.4 aperture. Both cameras have Optical Image Stabilization (OIS).

And then there is Iphone Xs Max which is my personal favourite, you get a 6.5-inch display in a form factor that's just barely (and I mean barely) smaller than the Iphone 8 Plus. It is just a bigger Iphone Xs with a slightly bigger battery. It will result in a longer battery life then Iphone Xs but we have to test it when we get our hands on it (Stay tuned for that).

But apple promises 30 minutes more battery life a day then Iphone X on Iphone Xs and a whole Hour and Half a day more on Iphone Xs Max. Which is also largest battery on any Iphone? We don't know exact size yet though.

Then there's the Iphone Xr. If you are looking to a good Iphone with all the latest updates and upgrades for 2018, which also doesn't go too hard on your pocket then this is the Iphone to get. It has the same Apple A12 bionic chip, same 7mp selfi camera with f2.2 aperture and same Face Id as other two Iphones and a single 12 mp wideangle lens with f1.8 aperture on the back, which can take those Portrait shots with Bokeh effect, which you can also adjust after you have taken the picture. This is also the same lens used in other two Iphones but there is no secondary telephoto lens here. Unfortunately, this one has an LCD display instead of OLED which apple is calling "Liquid Retina Display", although panel is bright and produces vivid colours. Lack of OLED also results in slightly larger bezels then Iphone Xs or max. Screen also has lower resolution of 1792x828 which is just slightly more then 720p. Apple decided to remove 3d touch from Xr which is not that bad considering it was the most unused feature of an Iphone instead apple added a series of haptic feedback mechanism into the software. Apple claims it'll give you an hour and half more battery per day then 8 plus which is a good welcome.

All three Iphones will have dual sim support what apple is calling DSDS (Dual sim Dual Standby). All three will have Fast Charging and wireless charging with QI wireless standard. Iphone Xs and Xs Max are ip68 water and dust resistant and Iphone Xr is ip67 rated. Apple could easily made it ip68 rated but they didn't I wonder why?

Iphone Xs will start from 999\$. In India it could cost around 80,000 to 90,000 rupees. Iphone Xs Max will cost you 1,099\$. In India it could cost you from 95,000ru and higher model can go up to 1, 10,000ru. Both will have a 64 GB, 256 GB and new 512 GB model. Both will come in Gold, Silver and Black Colours. Gold will be the colour to show that you have a new Iphone. Iphone Xr will cost you

less then Iphone 8 plus starting from 749\$. In India it could cost around 70,000 to 80,000ru. Xr will have 64 GB, 128 GB, and 256 GB storage option. And it'll come in five colours White, Black, Blue, Coral, Yellow, and my personal favourite Red product variant. Iphone Xs and Max will be available to pre order from 14 September and will ship by 21 of September. In India they will be available by 28th of September. As for Iphone Xr it'll be available globally by 26th of October.

Mandeepsingh Bagga

First Year Computer Science Engineering

For smartphone users fond of heavy DATA

For smartphone users fond of heavy streaming, mobile data doesn't always come cheap. In fact, the cost of a gigabyte of mobile data varies hugely between countries. UK-based price comparison website cable.co.uk recently released an extensive analysis of mobile data pricing across the globe which focused on 6,313 data plans across 230 countries.

India was named the cheapest country for one gigabyte of data with the average cost in U.S. dollars only coming to \$0.26. Kyrgyzstan came second with \$0.27 while Kazakhstan rounded off the top-three with \$0.49.

Zimbabwe is the most expensive country for data where a gigabyte averages \$75.20, 289 times as much as in India. The following infographic provides an overview of pricing in 15 selected countries with noticeable differences immediately apparent in Europe. While a gigabyte of data would set Italian smartphone users back \$1.73, the same amount would cost \$2.99 in France, \$6.66 in the United Kingdom and \$6.96 in Germany. Costs are even higher in North America where they average \$12.02 in Canada and \$12.38 in the United States.

Even though South Korea has been a trailblazer in exceptional mobile infrastructure and lightning fast internet for years, its prices are still quite heavy at around \$15 for a gigabyte of mobile data. Smartphone users in Seoul are still better off than those in Switzerland where costs are in excess of \$20. Commenting on the worldwide rankings, Dan Howdle, a consumer telecoms analyst at cable.co.uk, said that many of the cheapest countries have excellent mobile and fixed broadband infrastructure so providers can offer large amounts of data at cheap prices. In many cases, the economy dictates that prices must be low, as that's what people can afford.

Rushikesh Balapure

Third Year

Electronics and Telecommunication Engineering

اداریہ

عزيز سات هيون!

اس راہ شوق میں یہ ممرا یہ دوسرا قدم ہے۔ اور ہر سنگِ میل ہمیں تحریک دیتا ہے کہ ہم اور زیادہ عوم و حوصلے سے آگے بڑہیں۔ الحمدلله یہ ,دوسرا موقعہ ہے جب ہم''توانرشی'' کا اردو سیکشن آ پکی خدمت میں پیش کر رہے ہیں۔ اور اس کے لیئے بجا طور پر همرا کالج انتظامیہ اور رسالہ انتظامی کمی شی مباک باد کے مستحق میں، جن ہوں نے اہل اردو کی اس دوین مانگ کو منظور کرکے اردو کو اس کا جائز حق دیا، بقول شاعر ۔

ظلم اردو پہ بھی ہوتا ہے اس نسبت سے اوگ اردو کو مسلمان سمجھ لیتے ہیں

گرکہ ہمل ادارہ خالصتًا سائنس و تکنا لوجی سے متعلق ہے مگرہم سبھی اس بات سے اچھی طح سے واقف ہیں کہ بغیر''ادب'' یعنی لٹریچر ہملی زندگی ایسی ہے جیسے بغیر شکر کے چائے یہی وجہ ہے کہ ہمارے اس میگرین میں '' لردو ادب'' کا یہ کوشہ رکھا گیا ہے۔

ہم امید کرت ہے ہیں کہ انشاء الللہ ہمارے کالج میگرین کا مختصر سا گوشہ بھی اسی رویت کا امین رہے گا۔

اس رسالہ کے منتخبِ عرت پروفیسر سچن بھگت سر نے جو رہوی کی ہے اس کے لیے ہم اس سیکشن کی جانب سے بھگت سر کے بہت مشکور ہیں۔

نہ ِمٹی تھی نہ ِمٹی ہے نہ ِمٹے گی اردو چاہنے والوں کے سینے میں رہے گی اردو

Sadiya Khan

Third Year Electrical Engineering

سوشل ميديا

احساس،جزبات،درد،خوشی،غم،مظاہرہ گویا ہر وہ ذریعہ جو انسان کی دلی کیفیت بیان کرتا تھا اس دور میں بے معنی ہے۔ جس کی وجہ ہے اس کا اظہار کرنے والے۔ جو ان جزبات کو کھوکھلا،لفظوں کو بے وذن اور احساس کو کم وقعت کرنے میں لگے ہیں۔

پہلے خوشی کا اظہار ہنس کر ، مٹھائی دے کر ، تحفہ دے کر کیا جاتا تھا لیکن سوشل میڈیا نے #" کے دو لفظ ہی کافی ہے۔ پہلے مبارک باد دینے لوگ گھر Feeling" Happy آسانی کر دی۔بچت ہوگئی۔ اب صرف تک آتے تھے، پھر فون کرنے لگے، اور اب آپ کی فوٹو گراف کے نیچے لکھا ہوتا ہے،کانگریچولیشنس جی بی یو ڈیر .... ویسے ایسی دعاؤں کی بھی کیا خوب سناؤں ، لوگ اب دعائیں ایسے دیتے ہیں، جیسے گھر کا کچرا پھینک رہے ہو۔

ویسے کسی کو اس سے کوئی پریشانی ہو نہ ہو، زبان کا اس میں کافی نقصان ہوا ہے۔آج کل لو اپنی مرضی سے جہاں چاہےجس لفظ کا چاہے جنازہ نکال دیتے ہیں۔

سوشل میڈیا اپنی جگہ کوئی بری چیز نہیں ہے۔ ہاں اس سے کئی بدلاؤ آئے ہیں۔ کُچھ اچھے تو کُچ ھ ناگوار لیکن بدلاؤ تو زندگی کا اصول ہے۔ انسان کو بدلنے سے ڈرنا نہیں چاہئے۔ لیکن اتنا بھی نہ بدلے کی خود کو پہچاننا نا ممکن ہو جائے۔ دنیا میں سب سے قیمتی شئے احساس و جذبہ ہے۔اس کا وزن کم نا کریں۔ اس کو بے وقعت نہ ہونے دیں۔ آپ سوشل میڈیا کے فائدے تو اتنے جانتے ہونگے جتنے اصل میں ہے بھی نہیں۔لیکن نقصانات بہت ہیں۔

میں یہ کہوں کے جس تیزی سے خبریں اس پر گردش کرتی ہے، اسی طرح نفرت بھی۔ ایک نفرت آمیز میسیج کسی بھی حلقہ،گروہ، فرد یا کمیونیٹی کو متفرق کرنے کے لئے کافی ہے یہ آپ کو بزدل بناتا ہے۔ آپ سے بصارت چھین لیتا ہے۔ پھر آپ اپنے گھروں میں قید سوشل میڈیا پر ڈیجیٹل خوبصورتی کے مزے لیتے ہیں۔ سوشل میڈیا آپکی انا کا قاتل ہے۔ آپ اپنی زندگی کو دوسروں کی خوبصورت ، مکمل، جھوٹی زندگیوں سے موازنہ کرنے کے عادی ہو جاتے ہیں۔ یہ آپسے قدرت کا حسن چھین کر آپکو عارضی خوشی تو دے سکتا ہے لیکن حقیقی خوشی دینے سے قاصر ہے۔

اس کا استعمال کریں، خود استعمال نہ ہوجائے۔ اس کا حصہ بنے لیکن اس کو اپنا حصہ نہ بننے دیں۔

> ہے دل کے لیے موت مشینوں کی حکومت احساس مروت کو کچل دیتے ہیں آلات۔۔

Sadiya Khan

Third Year Electrical Engineering

کیا الیکٹرانک میڈیا کا استعمال صرف وقت گزاری ہے؟

انسان کو سیکھنے سکھانے کا سب سے پہلا ذریعہ قلم تھا۔اُسکے باد کاغذ کی ایجاد ہوئی پھر

چاہے اللہ کا پیغام ہویا انسان کی سوچ یہ فکر کی اڑان ،دوسرے تک پہچانے کے لیے اُسنے کئی چیزیں اور طریقوں کا استعمال کیا۔ اخبار، رسائل، کتا بیں، ویڈیو، ٹی۔وی اور اب تو سیٹلائٹ تک! یہ الیکٹر انک میڈیا عملی میڈیا ہے، اسلئے پرنٹ سے کئی زیادہ طاقتور ثابت ہو رہا ہے۔ ٹی۔وی اور اس کینیٹورک کا بھی یہی حال ہے بد قسمتی سے آب یہ ضابطہ وجود میں آگیا ہے کی والدین کی جگہ اب صرف ماں باپ بھی بلکہ ٹی۔وی نے بھی لے لی ہے۔ اب بچے ماں باپ سے وجود میں ہیے ہے ۔ ۔ ۔ ۔ ۔ ۔ زیادہ ٹی۔ وی کی باتیں سننے لگے ہیں ۔ زیادہ ٹی۔وی کی باتیں سننے لگے ہیں ۔ ماں کہتی ہے۔ ماں کہتی ہے۔ اسلامی کرو، پڑوگے لکھوگے تو کامیاب ہو جاؤں گے"، ٹی۔وی کہتی ہے۔

"تھوڑا وقت میرے ساتھ گزرو کُچھ نہیں بگڑے گا،بیٹھ جاؤ"۔

آج سارے اعداد شمار بتا رہے ہیں کہ ٹیوی کے سیریل بچوں کی تعلیم اور ترقی پر متاثر ہوتا

جا رہا ہے۔میرا جہاں جہاں اسٹڈی کا گراف نیچے آرہا ہے، اسکی بہت بڑی وجہ ٹیوی بتائی جا رہی ہے۔ میرے خیال سے آسکے لیے بھی بچوں سے زیادہ ذمہ دار والدین ہیں۔ کیونکہ انکے لیے اور گھر کے بڑے بزرگوں کیلئے ٹی۔وی کا مطلب ہے، سیریل، فلمیں اور گانے۔ لہذا کیبل اور ڈش ٹی وی کی وجہ سے ہمارے گھر تھیٹر بن گئے ہیں۔ اب دو چار نہیں دو چار درجن فلمیں ہر روز دکھائی جا رہی ہے اور بچوں کے ساتھ والدین کو یہ فکر لاحق رہتی ہے۔ آئیے ذرا دیکھے کہ اس ٹیوی کے نشہ آور اور مضر پروگراموں کا ہماری نوجوان نسل پر

کیا اثر ہو رہا ہے؟ سب سے برا بلکہ بد ترین اثر نوجوانوں پر پڑتا ہے ۔ کئی مرتبہ ہمارے طلبہ ان اخلاق سوز مناظر میں سے کسی ایک منظر سے بھی اس درجہ متاثر ہوتے ہیں کہ ذہن سے یکسوئی ختم ہوجاتی ہے ۔

یہی نہیں اب اس کثرت سے مضر پروگراموں کی دیکھتے رہنے سے ۸ سے ۱۰ سال کی عمر کے بچوں میں ٹی۔وی کے سامنے گھنٹوں بیٹھنے کی وجہ سے آنکھوں کی عینک عام بات ہوگئی ہے۔ٹی۔وی کے سامنے گھنٹوں بیٹھنے کی وجہ سے بچوں میں موٹایا پایا جا رہا ہے۔

اکثر ٹی۔وی چینلوں کے اخلاق سوز مناظر دکھانے کے لیے(ایڈورٹائزمنٹ) ایسی مقابلہ آرائی ہورہی ہے کہ طلبہ کے معلومات کی غرض سے خبریں دیکھنا بھی دشوار ہوگیا ہے۔وجہ ہے نیوز کے در میان اشتہارات - دس منٹ کے نیوز میں دو منٹ اشتہارات دِکھائی جاتے ہے. اور پھر ٹی۔وی کے آشتہار میں فائدہ کس کاہے؟ ٹی۔وی وجود بنتا تھا۔ اور اب ۳ سے ۴ سال کا بچہ گاہک بنتا ہے۔ ان)customer(میں آنے سے پہلے ۱۵ سے ۱۷ سال کا بچہ گاہک سارے مضر اثرات کی وجہ سے ہمیں چاہیے کہ ہم ان چیزوں کا ایک حد میں استعمال کرے۔

Mohd. Fazeel Kamran

First Year

سوشل ميديا

سوشل میڈیا سے مراد آپس میں بات چیت کرنے کا ایسا آلہ ہے جو لوگوں کو اظہارِ رائے،
تبادلہ خیال، تصویر اور ویڈیو شیئر کرنے کی اجازت دیتا ہے پیلے وقتوں میں سوشل میڈیا سے مراد صرف ٹیلی ویژن
کو ہی لیا جاتا تھا۔ جہاں پر لوگ مسائل کو پیش کیا کرتے تھے۔ مگر انٹرنیٹ اور اس کی ایجاد نے جہاں دوسری بہت
آسانیاں پیدا کی ہے وہی مختلف سوشل میڈیا کو ویب سائٹس اُبھر کر سامنے آئی ہے۔ سوشل ویب سائٹس میں سے زیادہ
تر لوگ فیس بک، ٹوئٹر،یو ٹیوب، گوگل پاس اور لینکڈن و غیرہ استعمال کرتے ہے۔ ہمیں سوشل میڈیا کے فوائد کے ساتھ
ساتھ نقصانات کو بھی مدِ نظر رکھنا چاہیے۔

سوشل میڈیا سے اچھے مقاصد بھی سر انجام دیئے جاسکتے ہے،تعلیم، تفریح اور معاشرے کو متحرک بنا نے کے ساتھ مشکل میں مدد کے امکان کا بھی حل سوشل میڈیا پر موجود ہے۔ ہمیں سوشل میڈیا کو اچھے مقاصد کے لیے استعمال کرنا چاہیے۔ سماجی میڈیا کے نقصانات سے بھی خبر دار رہنا چاہیے۔ سوشل میڈیا کے استعمال کی وجہ سے طالب علموں کا بہت سا وقت ضائع ہوتا ہےجس کے باعث عام طور پر نمبر کم آتے ہے۔ تحقیق سے پہلے سے پوری خبر پوری دنیا میں پھیل جاتی ہے ۔جعلی اکاؤٹٹٹس کے ذریعے لوگوں کو گمراہ کیا جاتا ہے، فحائش کو فروغ، بے حیائی کا کھلے عام اظہار ،بے معنی ناشائستہ اور بے ہودہ زبان کا استعمال کیا جاتا ہے۔ سوشل میڈیا کے زیادہ استعمال کی وجہ سے لوگ اپنے والدین، بہن، بھائیوں اور رشتے داروں کو وقت نہیں دے پاتے۔

آپ ایسے لوگوں سے خبردار رہیں جو سوشل میڈیا پر فساد، بدامنی، لڑائی، جھگڑے، بےحیائی اور غلط خبریں پھیلاتے ہیں۔ کوئی بھی بات بغیر تحقیق کے شیئر نہ کریں۔ آپ ہمیشہ سماجی ویب سائٹس پر اچھی اور حق و صداقت پر مبنی چیزیں شیئر کریں۔ جو آپ کے لیے صدقہ جاریہ بھی ہے۔ حکومت کو چاہیے کہ سوشل میڈیا پر جعلی اکاؤنٹس رکھنے اور دہشتگری پھیلانے والوں کو کڑی سے کڑی سزا دیں۔

Mohd. Azharuddin sheikh

Third Year Mechanical Engineering

انفورمیشن ٹیکنالوجی کا حصول اور عصر حاضر

افلاک عالم میں پھیلے ہوئے فطرت کے راز ہائے سربستہ یکے بعد دیگرے کھلتے جارہے ہیں اور بڑی واضع شکل میں دنیا کے سامنے آرہے ہیں۔ اور بڑی واضع شکل میں دنیا کے سامنے آرہے ہیں۔ انکی ضرورت بھی بہت شدو مت کے ساتھ محسوس کی جارہی ہے۔ آج آئی ٹی کے طلبا کے لیے بڑا بیش قیمت وقت ہے، وہ زندگی کی نئی منزلوں کو چھونے کے لیے جہاں بیتاب نظر آئے ہیں، وہیں انکے پاس مواقع بھی کثیر ہیں،ان مواقع سے فائدہ آٹھا کر وہ نہ صرف کامیاب زندگی گزار سکتے ہیں،بلکہ اپنے والدین، سرپرست اورقوم و ملک کے لیے بھی قابل قدر خدمات انجام دے سکتے ہیں۔

آج ہمارے سامنے یہ سوال ہے کہ ہم انفور میشن ٹیکنلوجی سے کس حد تک واقف ہیں۔

انفور میشن یعنی معلومات مثلاً ہمیں اپنی روز مرہ کی زندگی میں بہت سی چیزوں کی معلومات کی ضرورت ہوتی ہے۔
اس لیے کہ ہم حاصل ہونے والی معلومات کے توسط سے ہی کسی نہ کسی چیز کے بارے میں جانتے ہیں اور معلومات
کے حصول کے لیے ہمیں ٹیکنو لوجی کی مدد درکار ہوتی ہے کہاں سے کیا معلومات حاصل کی جائے ،یہ ٹیکنالوجی
ممارے اس کا م میں مدد کرتی ہے۔ بیسوی صدی میں جب سے کمپیوٹر ایجاد ہوا ہے ، انفور میشن ٹیکنلوجی میں نئے
انقلابات آئے ہیں۔ انسان کو اپنا پیغام یا معلومات دوسروں تک پہچانے میں مہینوں لگ جا کرتے تھے اور آج چند سیکنڈ
میں یہ اطلاعات ہمارے مطلوبہ شخص تک پہنچ جاتی ہیں۔معلومات کو محفوظ کرنے اور دوسروں تک پہنچانے کا یہ
میں یہ اطلاعات ہمارے مطلوبہ شخص تک پہنچ ہاں تک پہنچا ہے۔ ایک اندازے کے مطابق اس وقت انٹرنیٹ پر ایک اعشاریہ
عمل ہزاروں سال کی جہد مسلسل کے بعد یہاں تک پہنچا ہے۔ ایک اندازے کے مطابق اس وقت انٹرنیٹ پر ایک اعشاریہ
آٹھ بلین ویب سائٹس موجود ہیں اور انٹرنیٹ پر انفور میشن کی تعداد در روز بڑی تیزی کے ساتھ بڑھ رہی ہے۔ یہ سب
انفور میشن کو آسان اور بہتر بنانے کے لیے ہے۔

در اصل انفورمیشن ٹیکنالوجی کے اداروں کے قیام کا مقصد ایسی معیاری تعلیم فراہم کرنا

رہا ہے جس کے نتیجے میں ایسے ماہرین تیار کیے جاسکیں جو آئی ٹی انفراسٹرکچر کی تیاری اور اس میں ہونے والی تبدیلیوں سے متعلق مواد فراہم کرنے کی صلاحیت رکھتے ہوں۔ اس لیے کہ آئی ٹی کا کاروبار پوری دنیا میں جس تیزی سے پھیلا ہے، ایسا ماضی میں کہیں نظر نہیں آتا، اس لیے ملک و قوم کو اعلیٰ تعلیم یافتہ اور فنی تربیت سے آراستہ ایسے گریجو یٹ کی ضرورت ہمیشہ رہی ہے جو دنیا کے قدم سے قدم ملا کر چل سکیں اور نئی دنیاؤں کی دریافت میں اپنے ساتھ ساتھ ملک و قوم کی بھی نمایاں شناخت کا ذریعہ بن سکیں۔

تعلیم حاصل کرنے کے بعد اب مرحلہ آتا ہے بہترین مشاہرہ پر غیر ممالک میں سروس حاصل

کرنے کانسکام اور میکنسے کے سروے کے مطابق وہاں لاکھوں آئی ٹی پروفیشنلز ماہرین کی ضرورت ہے۔ لیکن ہندوستان میں موجودہ وقت میں ۷سے ۸۰ ہزار آئی ٹی ڈگری ہولڈر بنتے ہے۔ ملک میں تیزی سے بڑھتی ہوئی آئی ٹی صنعتوں کے بعد بھی آئی ٹی صنعتوں کے بعد بھی آئی ٹی ماہرین کی تعداد آنے والے برسوں میں کئی گنا بھی ہوجائے تو بھی ضرورت کے اعتبار سے کم رہے گی۔ ایک سروے کے مطابق گزشتہ دہائی تک تقریباً ۲۲ لاکھ آئی ٹی ماہرین کی ضرورت تھی۔ آتنے آئی ٹی ماہرین حصہ ادا کیا ہے۔

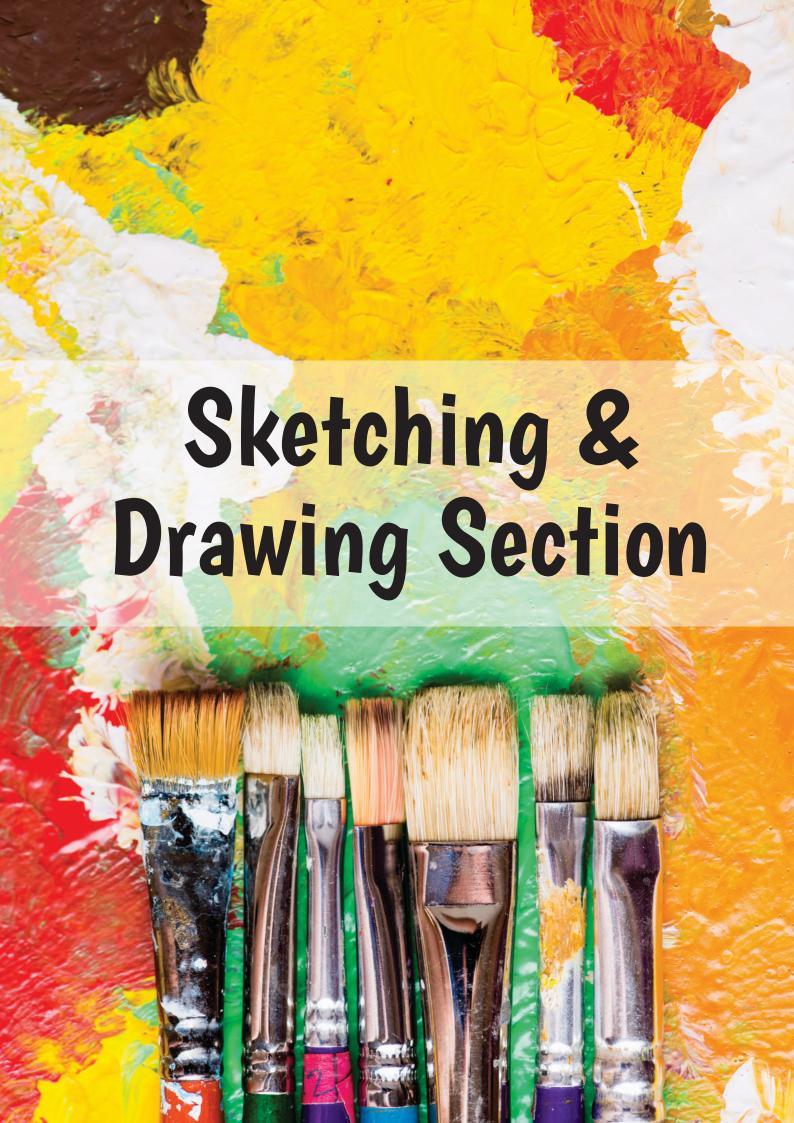
انفورمیشن ٹیکنالوجی میں ہندوستانی دماغ کو آج پوری دنیا میں اولیت حاصل ہے۔ یہی وجہ ہے کہ

ہندوستان کے کمپیوٹر انجینئر کمپیوٹر ٹیکنالوجی کی دنیا میں اپنی اہلیت منوا چکے ہیں۔ اٹلی ، فرانس،جرمنی، برطانیہ،بیلجیئم،اور نیدرلینڈ ہر جگہ سے ہندوستان کے انجینیر کروڑوں روپے کی آمدنی کرکے کثیر رقم ہندوستان بھی بھیج رہے ہیں۔ یہ سب اس لیے ہے کہ ہندوستانی آئی ٹی پروفیشنلز کی اہمیت تسلیم شدہ ہے۔ یہاں سوفٹ ویئر ایپلیکیشن سے لے کر اینڈ یوزر تک ہرفن کے لوگ موجود ہیں۔ اسلئے ان کے ڈیمانڈ غیر ممالک میں بڑھی ہے۔ انفورمیشن ٹیکنولوجی کے سینٹر میٹرو پولیٹن شہروں کے علاوہ چھوٹے شہروں میں بھی کھل گئے ہیں۔ صدی کے اغاز میں یہ بات نہیں تھی، اس وفت آئی ٹی سینٹر صرف بڑے شہروں تک ہی محدود تھے۔

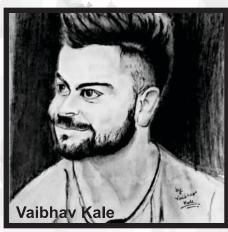
یہ ملک کے لیے بڑی خوش آئندہ علامت ہے، لیکن اس مہم میں قوم کے نونہال کہاں ہیں، ہمیں یہ دیکھنے اور ان پر محنت کرنے کئی سخت ضرورت ہے، تا کے وہ بھی انفور میشن ٹیکنالوجی میں آگے بڑھیں اور ملک و قوم کا نام روشن کریں ۔

Kamran uzair

First Year Mechanical Engineering

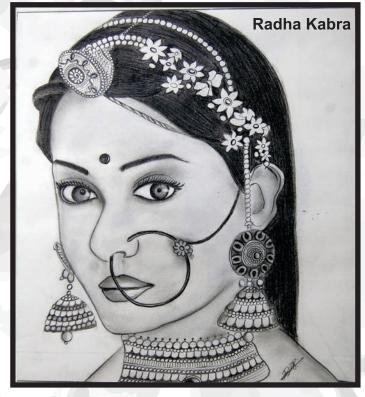

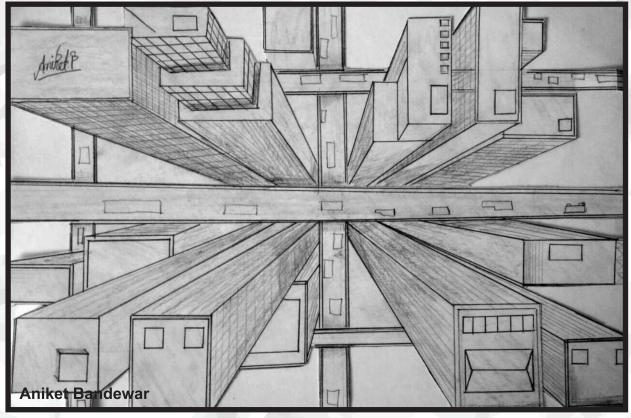

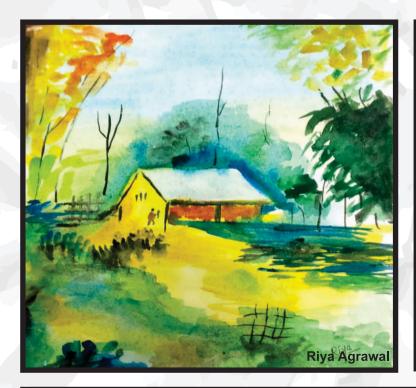

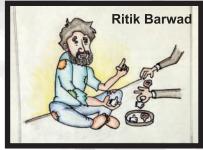

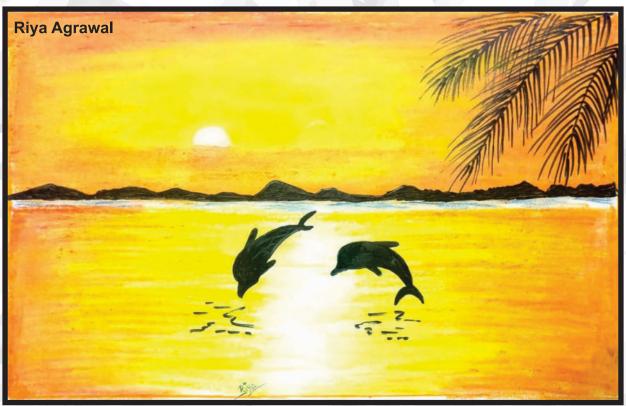

Tanvi Shelokar

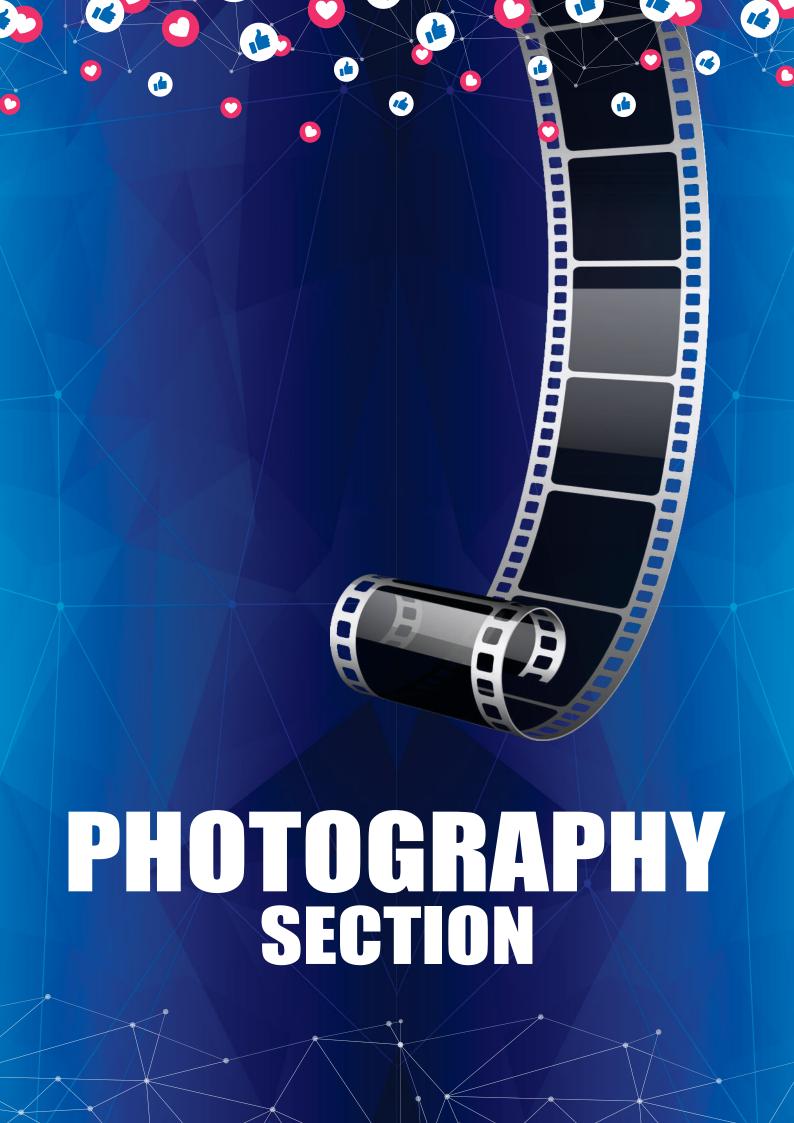

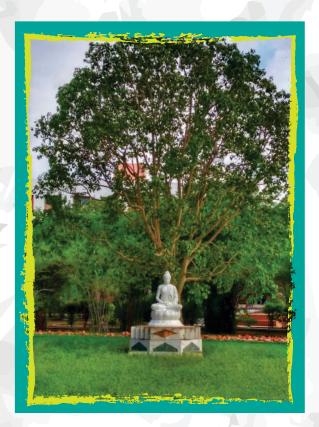

- Afharvasingh Bias

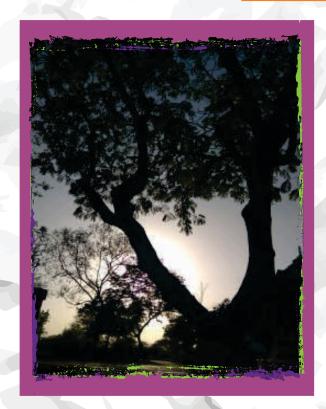
- Anikef Bandewar

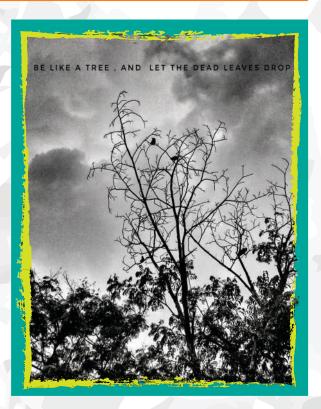
- Kiran Kolfe

- Kiran Kolfe

- Kunal Bandewar

- Rufuja Nandanwar

Administrative Office Profile

More than three decades, it has successfully nurtured young Indians in engineering and managerial professionals for the betterment of society and humanity as a whole. The institute is well known for its visionary management, dedicated and devoted faculty, state of art infrastructure and discipline. It is also known for all round development of student's personality with distinct value based spiritual environment. SSGMCE is considered as one of the best in the region and it holds the strength to be accountable for the content and quality of education. Institute has its own vision and mission to steer the institute to become one of the best institute in the region.

The campus environment keeps abreast of the latest advancement in the respective domains and endeavors to develop student's scientist of high quality. Graduates from SSGMCE are much sought after by companies in India and many have secured admission in prestigious institutions and companies abroad. SSGMCE. It is the first self-financed engineering college in Vidarbha amongst all colleges of the region to have obtained Accreditation from National Board of Accreditation - NBA in 2001, followed by reacrrediated three times 2005, 2009 & 2013. The institutie also Accreditated by NAAC (National Assessment and Accreditation Council) in 2003 and re-accredited in 2010 for five years.

The institute is having well equipped Central Administrative Office which covers all the administrative work of all the students and faculty. The Record Keeping of all the students and faculty is well maintained in the Administrative office. An institute sponsored Scholarship, Merit Scholarship, GATE Scholarship, Project Scholarship and Donor's Scholarship along with various Government Caste quotas Scholarship and Free ship are also served through the administrative office. In all 1843 students are on a roll for the session 2018-2019 with 822 girl's students. All the students & their legal guardian are insured under Accidentantal Insurance policy.

Every year students of SSGMCE excel in University examinations, intercollegiate Technical events, sports and co-curricular activities. Students of SSGMCE participate in all those events with zeal and enthusiasm with a remarkable performance.

Prof. A. V. Patil
Registrar

Department of Electrical Engineering

The Department of Electrical Engineering offers a state of art facilities for UG and PG education in Electrical Engineering. The department has 15 faculty members & 14 supporting staff. The department is working hard to bridge up the gap between Industries & academics. Department always strive for all round development of students by carrying out various Co- curricular & extra co-curricular activities.

Signed MOU with TPSDI, Shahad and CADD Centre Nagpur

Mr. A. G. Patil (Executive Engineer, MSETCL Nagpur), Mr. Shrikant Bedekar and Mr. Avesh Metkar (Quality Control Head, Atomberg Technologies Pvt. Ltd, Mumbai) delivered an expert talk on for third & final year BE student.

Dr. D. P. Kothari, Visiting Professor delivered the expert lectures on "Renewable Energy Sources" for Second year on "Per Unit System & Load flow studies" for third year & on "HVDC Transmission System" for Final year BE students.

Ten days Training Programme on "PLC & Industrial Automation" was successfully organized for third Year & Final Year BE Electrical students in collaboration with Prolific Systems & Technologies Pvt. Ltd, Nagpur.

Three students from final year BE Electrical secured place in SGB Amravati University Merit List in Summer 2018 Examination.

Fifteen students from final year BE Electrical (2018-19 batch) are placed through Campus Recruitment drive in various core & software industries.

Two students from Electrical department participated in Inter-University Tournament of Debate & woman's cricket and they are honored with Color Coat for the same.

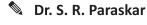
Forty students from department underwent Internship /Industrial training in various industries / organization during their vacation period.

Second year BE student visited TPS Paras & Third Year BE students visited ABB, Legrand, and many other core industries in MIDC Nashik.

Roof top Grid Connected Solar Plant for 100kW is recently Installed & Commissioned in addition with existing 100kW plant. Energy Audit of campus is carried out from certified Energy Auditor.

Faculty members in department published five papers in International Journals and seven papers in International Conferences.

Two faculty members participated in one week STTP sponsored by AICTE on "Recent trends in Power System Operation, Control & Protection" at GCOE Amravati, one faculty member was attended one week STTP on "Virtual Lab Development" at MIT Aurangabad and two faculty members underwent two week sabbatical training on Power System at TPSDI Shahad.

Department of Computer Science & Engineering

- Phronesis Machine Learning & IoT Laboratory has been established with generous support of our distinguished Alumni Mr. Alok Tayal, Director, PHRONESISPARTNERS, New Delhi Funded Rs 2,52,000/- Grant.
- MoU with NSEIT, Mumbai for online examination January 2019.
- Online exam of RPF is conducted and revenue generated is approx. 2.75 L.
- Department has established "Palo Alto Networks Cyber Security Academy" with generous encouragement of our distinguished Alumni Mr. Ashutosh Deuskar, VDA Info Solutions, Pune.
- Signed MoU with e-Zest, Pune and IBM Pune
- One Third year student Project for 2018 to 2020 sponsored by Mr. Mithilesh Gangade, Advisory Consultant, IBM Pune.
- Faculties visited various reputed industries at Aurangabad, Pune and Nagpur.
- One team won first prize and bagged prize of Rs 50000/- in SIH-2019.
- Around 48 students (Third & Final Yr) have undergone internships in various reputed IT industries 2018-19.
- Total eight Teams of CSE Dept. participated in SIH-2019 (Smart India Hackathon 2019).
- Prof D. R. Dhotre and Prof N. M. Kandoi awarded PhD in February 2018 and August 2018 respectively.
- Prof. Dr. D. R. Dhotre conducted Hands-On workshop on "Machine Learning using MATLAB", Date 8-9 Sept 2018 for UG & PG Students,
- Prof. Dr. D. R. Dhotre has successfully patented and published his research work on date 24 Jan. 2017 and 27 Sept 2018 respectively.
- Prof. V. S. Mahalle worked as reviewer of 3RD International Conference on "Innovation and Intelligence for Informatics, Computing and Technologies" and "SCS'19: 2nd Smart City Symposium" at University of Bahrain, sponsored by IET, UK and IEEE Bahrain, section.
- Prof. V. S. Mahalle worked as reviewer of a peer-reviewed International Journal of Computing and Digital Systems (IJCDS"), Bahrarin.
- Prof. C. M. Mankar conducted Hands-On one week workshop on Data Science Technologies "InsideDS" on 17 to 23 Oct 2018.
- Department has organised Internship Drive Program by ICEICO Tech Pvt Ltd, Nagpur.
- Department has organised 2 Days Hands on Workshop by eSankalp, Nagpur on "A to Z Web Development and Entrepreneurship" on 20-21 October 2018.
- Department has organized 2-days workshop on "Basics of Computer, MS-Office & Internet" under Community Development and Extension Services Cell, "Rashtramata Indira Gandhi School, Shegaon" on 27-28 Nov 2018.
- One day workshop on "Internet of Things" and "Linux" conducted for second and third year students under CSESA.
- Expert talk on "Data Science & Big Data Analytics" by Dr. Rajkamal for UG & PG students.
- Expert talk on "Software Engineering" by Mr. Shrikant Bedekar, Mumbai for UG students.

Dr. D. R. Dhotre

Head, Computer Science and Engineering

Department of Electronics & Telecommunication Engineering,

- The Department of Electronics & Telecommunication Engineering (EXTC) is committed to the advancement of the frontiers of knowledge in Electronics Engineering and to provide the students with a stimulating and rewarding learning experience. The department has good liaison with Industry and has been involved in the development of the sponsored projects/Technologies. Department is working hard to bridge up the gap between Industry and Academics and running various skill development courses to meet the Industry requirements. The department is strong with senior and qualified faculty members who are experts in various fields of Electronics Telecommunication Engineering.
- Achievements: Presently 06 faculty members are doing their Ph.D. work in Electronics & Telecommunication Engg. research lab. Approved by SGBAU.
- Research papers published: Faculty members of our department published 14 Research papers in International Journal & 12 papers in International Conference.
- Workshop / STTPs / Seminar / Conference organized :
- Summer School 2018 was organized by Prof. S. P. Badar, Dr. K. B. Khanchandani, Prof. P. R. Wankhede in June 2018. Total 46 participants attended the Summer School.
- Guest lecture by Dr. Ashish Pandharipande was organized on Cogninve Radio Theory to practice.
- Two day workshop on Project Based Learning Using ARM7 organized by Dr. D. D. Nawgaje on 24-25 August. 2018. Total: 29 final year students attended the workshop.
- A Three Days Workshop On Hands on Digital VLSI Design using Xilinx was organized by Prof. S. P. Badar on 08 Sept to 10 Sept. and 21st to 23 Sept. 2018.
- IIITDM Jabalpur sponsored One Week STTP on "Computer Vision Machine Learning".
- Industrial Tour to Pune was organized from 24th to 27th Sept. 2018.
- The students of EXTC Dept. of our college won 2nd rank at national level 13th edition of Cadence design contest at Bangalore
- Paper Presentation: 07 Papers are presented in reputed National & International conferences and journals.
- Sponsored Projects: 22 projects of students are sponsored by various industries.
- Workshop/ STTPs/ Conference attended: 05 faculty members attended various workshops STTPs and Conferences held at different places.
- Industrial Visit (Faculty): 19 faculty members visited the various Industries 03 Guest lectures by eminent personalities from Industries are held in the department.

ALUMNI Contribution: S.A. Electronics, Pune donated different types of advanced instrumentation sensors and Electro techniques electronics kits to the dept. Megger, Nasik also donated Instrument advanced digital meters to the dept. These kits & instruments will be helpful students for practicals & projects.

- SGB University Ranks (UG): KU. RUPALI S. KHODKE, KU. KIRAN R. RATHOD, KU. SHAMLI S. ASOLKAR are ranked in SGB University examinations.
- SGB University Ranks (PG): KU. AZRA ABDUL RAUF TAHSEEN, KU. SUPRIYA A. THAKARE, KU. ASHWINI R. PAWAR are ranked in SGB University examinations.

Dr. G. S. Gawande

Department of Mechanical Engineering

The Mechanical engineering department has unique facilities such as CNC centre, Advance Welding Centre, CFD Centre, Photo Elasticity Lab and many more. Department has 16 Faculty members and 22 supporting staff members. The Mechanical Engineering department always strives for all around development of the students by carrying out various curricular and extracurricular activities.

Industrial Visits:

Third year students (53 nos) along with four faculty and staff members have visited Greeves cotton Ltd, Rucha Industries Ltd, Shendra MIDC, Aurangabad

Advance Training Programme/Technical Events/Guests lectures organized:

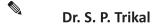
- Two days workshop on "Computational fluid dynamics" by Dr. Nagaraj Sitaram, Principal MVJ college of engg Banglore (CFD expert) for the third year and final year students
- One day workshop on IC Engine conducted by Mr. Vijay Kumar for the Final year students
- One day workshop on RAC conducted by Mr. Vijay Kumar for Final year students
- · One day workshop on Lathe machine conducted by Mr. Vijay Kumar
- One week training program on "SFD, BMD and Deflection of beams "conducted by Dr. Mohan Godse, Pune for the second year students
- · Mr. Kailas Bhopatkar Proprietor, SGM Enterprises, Pune, delivered a lecture on "Press tool and Jigs and fixture" for final year students.
- A guest lecture of Anand P. Manjarkhede, NCS Green Earth Director and President ECPA on Industrial Management HRM & MM for final year students.
- · A guest lecture of Mr. Kamlesh Pande, Ex VP, Mahindra & Mahindra ltd on Energy Conservation
- · Workshop of Mr. Kamlesh Pande, Ex VP, Mahindra & Mahindra Itd on "Product Development"

Special Achievements:

- Signed mous with Kala group of companies Pune, SM Rolling pvt ltd Pune and Mechatol Engg solutions Pune
- Prof. K. D. Gadgil and team has been selected for silver certification from IIT Bombay for Virtual lab development project in the subject of Refrigeration and air conditioning.
- Avibhuj squad' team of SAE student chapter has cracked virtual round of BAJA 2019 at Chitkara university, Punjab and participated in the actual round of BAJA 2019 which is held at Ropar, Punjab in March 2019.
- · Prof. N H Khandare received international award for his research publication under "Innovative young researcher in Mechanical Engineering" in Nov 2018
- Avibhuj squad' team of SAE student chapter, SAE TIFAN has cracked virtual round of TIFAN 2019 at MIT Pune and hence eligible for the actual round of TIFAN 2019 which is going to held at Rahuri, Ahmednagar in March 2019.

Internship:

43 Students of Second, Third and Final year have undergone the internship program in various reputed industries.

Head, Mechanical Engineering

Department of Information Technology

- 23 students have been placed in reputed IT Companies. An Industrial Visit has been organized for students in E-Zest Pune and Ramkrishna I.T.Consulting Pvt.Ltd. Pune.
- Under ITSA a hands-on 3 days pre Pursuit workshop on Photoshop and Brainac-2K19 Competition for first, second and third year students was organised.
- Guest lectures have been organized on various topics like "Software Testing", "Ethical Hacking" etc by industry persons. Similarly workshop for students on topics like "Web Development", "Oracle DBA & Cloud Computing", "Android App Development", "Advance Technique in Java", "Graphics Programming in Clanguage" etc.
- Students participated in technical competition like "Smart India Hackthon 2019". In Natarajan Education Society "Innovation Award" competition, 3 students were selected for the final round. 16 students from our department have completed an internship in software companies and some students from the department are working on sponsored projects.
- Under the Scheme "Community Development & Extension Services" we had organized Two-day Workshop on "Hands on Computer Fundamental and Its Application" session for students of "Indira Gandhi High School", through this program 41 students benefited.
- For all the faculty members of our college, our department organized "NAAC Awareness Workshop" and also "High Performance Computing Workshop" by C-DAC Pune for students as well as faculty members.
- From our department, more than three papers published in International Conference/Journal. Prof A.S Manekar, TPC/reviewer member of various technical committees like Istanbul Turkey, Jaypee University, THDC-IHET Tehri. Prof.P H Gohatre went for sabbatical training in Mindscript Pvt. Ltd. Pune on "Software Testing" and also taken expert lecture on "JAVA Programming used in Software Testing Tool" in Mindscript Pvt. Ltd Pune. From our department Virtual Lab nodal center(SSGMCE) participated in Virtual Lab development at IIT Bombay.
- In IIM-2019 for skill development of students, our department signs MOU with VNURT Bangalore, JDM Tech. Nagpur, Renuka Tech. Nagpur, Vidarbha Defence Instrustrial Hub Nagpur, Clubix Tech Nagpur. It's all about our department achievements till date.

Prof. A. S. Manekar
Head, IT

DEPARTMENT OF APPLIED SCIENCES AND HUMANITIES

Applied Science is a bridge that connects pure Sciences with the engineering world. 100% seats were filled through CET in 2018-19. The first year result is excellent. Faculty members participated in national and international conferences and seminars throughout the year. Dr. N. A. Patil published six research papers in national and international journals. He is also appointed as a P. G. teacher and a member of Board of Studies in Mathematics.

- A workshop on Internet of Things was organized for the students.
- The department also runs foreign language classes (Japanese & German).
- N.S.S. camp was organised at adopted village, Kherda.
- Faculty members of the department have been doing online NPTEL courses.
- Induction Programme of three days was organised for first year students.

Many students participate in Sports and Cultural Activities every year. Many programmes like Welcome Function, Science Day, Educational & Spiritual Activities and Industrial Visits are organized by the department continuously. It is the effort to inculcate the scientific temper in students.

Dr. N. A. Patil Professor & Head- ASH

DEPARTMENT OF BUSINESS ADMINISTRATION AND RESEARCH

Business Today ranked department at 80th position in its nationwide survey of business schools. The department stood at 86th position in a nationwide survey of best b schools by Outlook- Drishti 2018. Students accomplished their summer trainings this session in organizations like Axis Bank, Force Motors, HDFC, Reliance Jio and other private and government sector banks. 9 Second year students have been placed in HDFC and 11 are shortlisted for SIP on monthly stipend of Rs. 5000. Twelve students and a faculty member participated in "Open Days" organized by Kalash Seeds, Jalna. An industrial visit was organized at Jain Irrigations and Gandhi Research Foundation, Jalgaon. Industrial visit to Mahagenco and Anandvan, Chandrapur was planned. More than 1000 rural people were contacted through Gram Panchayats and were made aware about Savings and Investment through SEBI sponsored workshops. Dr. Hari Mohan Jha "Bidyarthi" generated consultancy of around Rs. 100000 through this. Visiting faculty assignment at Saraswati College, guest talks at various forums and marketing assistance raised the total consultancy amount this year to approximately Rs. 300000. An MOU was signed between Saturday Club Global Trust, Akola Chapter and college. Students pro- actively participated in ED programs, group discussions, debates, extempore, and community based projects, co-curricular, extracurricular activities, sports for the sake of personality development. Parishkriti sponsorship was Rs. 20000 and students were encouraged with cash prizes worth Rs 15000 by Syska Electricals, Khamgaon. Department wholeheartedly raised donation for the victims of floods at Kerala. Ten esteemed speakers from reputed industries and academia delivered guest talks this session.

🔪 Dr. Harimohan Jha Bidyarthi

Head, MBA

TRAINING AND PLACEMENT CELL

Soft Skill/Workshop/Counseling/Guest Lecture:

- Soft Skill Development Programme offered to the students through S&K Associates, Nashik, for improving knowledge of the students in Soft Skills helping the students develop their personality.
- 2. Training and Placement Department, SSGMCE, Shegaon conducted the "Counseling Session" for all B.E. Third Year students on 20th July 2018 in College Auditorium (Old).
- 3. An awareness about the online "C language learning programme" by TCS iON (Tata Consultancy Services) 13th August 2018 for all B.E. First Year students.
- 4. A Counseling Session by Prof. Shitalkumar Rawandale, PCCOE, Pune for all B.E. First, Second, Third & Final Year students on 13th October 2018 at SSGMCE, Shegaon.
- 5. A Counseling Session by Mr. Mohit Shahare, Aspiring Minds Assessment Pvt.Ltd. Pune on "Employability AMCAT Test" for B.E. Third Year students on 23rd Feb. 2019.
- 6. A Counseling Session by InterEdwise Education Pvt. Ltd., Mumbai on "International Internship Awareness & Opportunities" for B.E. Third Year students on 23rd Feb. 2019.
- 7. A Demo Class by Mr. Ajay Butwani, BASE Education, Pune on "Aptitude Test" for B.E. Third Year students on 23rd Feb. 2019.
- 8. Aptitude Test Preparatory Classes by Mr. Ajay Butwani, BASE Education, Pune on 1st ,2nd, 3rd & 4th March 2019 for all BE Third Year students.

MOCK Aptitude Test:

- 1. Aptitude Test Preparation Classes by Mr. Ajay Butwani, BASE Education, Pune for B.E. Final Year registered students on 28th, 29th July 18 & 4th, 5th & 6th Aug. 2018 at SSGMCE, Shegaon.
- 2. Online Employability Test by AMCAT Aspiring Minds Assessment Pvt. Ltd., Gurgaon for B.E. Final Year registered students at SSGMCE, Shegaon on 4th October 2018. Total 176 students appeared for AMCAT Test.
- 3. Online test by Persistent Systems Ltd., Nagpur for Internship Programme for B.E. Final Year CSE/IT students at SSGMCE, Shegaon on 31st Oct. 2018.
- 4. The Mock Aptitude Test conducted by Reference Globe, Pune for the preparation of TCS recruitment drive on 27th ,28th & 29th August 2018 for all B.E. Final Year students at SSGMCE, Shegaon.
- 5. The Mock Aptitude Test conducted by Vchip Technology Pvt. Ltd., Pune for the preparation of TCS recruitment drive on 30th August 2018 for all B.E. Final year students at SSGMCE, Shegaon.

Note: Prof. Vinay Thute

Training & Placement Officer

Knowledge Resource Centre (Library)

Library is the soul of any educational institute. The library of Shri Sant Gajanan Maharaj College of Engineering, Shagaon is named after the revered saint. Many of the main benefits students derive in college are associated with the library.

Now a day's libraries are using information and communication technologies (ICT) such as Barcodes, e-commerce, and e-journals, CD-ROMs. In the present scenario much of communication link between the library and its users is based on LAN and the Internet instead of personal contact. Due to this communication link our college library gives more emphasis on E-information collection, E-information based services and enabling information technologies. Due to globalization our library is sharing information with DELNET, 4 Million bibliographic records of books, articles and journals, statistics related to India on www.indiastat.org, Online access to journals OF The IEEE – ASPP, Science Direct, ASME, ASTM Digital Library, Mc-GRAW Hill Online access Engineering, EBSCO – business Sources e-journal Collection, Online access to full ACM digital library and access to 1100 e-books of ACM, 300 e-books on IEEE Computer Society, www.computer.org, Photocopying, lamination and comb binding machines are installed in the reprographic section at the left side of ground floor of the library. Besides each department has their own library with latest books and journals.

The library is open from 8 am to 8 pm on weekdays and 10 am to 5 pm on Sunday & holidays.

Many national and international journals are subscribed. Digital resources are being provided to the students. There is a membership with many professional societies.

Library at a Glance:-

Item	Total Number of Volumes	Total Number of Titles	Total Number of Back Volumes	Electronics Information Collection	Project & Seminar	ISI
Books	86782	29378	7776	2058	1426	401
Periodicals & Journals	576	Technical International Journals Technical National Journals Nontechnical Journals Total Nontechnical and Print Technical Jins Online Journals (IEEE – 169, Science Direct – 275) (ASME – 27, Imanagers Pub – 06) Total Online + Printed			- 12 - 37 - 25 - 74 - 477	

🖠 Mr. S. S. Kanthale

Librarian

SHRI GAJANAN INVENTION AND ADVANCED RESEARCH CENTRE (SGIARC)

Shri Gajanan Invention and Advanced Research Centre (SGIARC) started in 2006 as a state of the art research facilitation center in the premises of Shri Sant Gajanan Maharaj College of Engineering (SSGMCE), Shegaon. Center works "In The Interest of All, For the Happiness of All" and committed to provide state – of – the – art facilities, fostering invention and research activities. The main objectives are-

- Identifying the broad areas for Invention and Research periodically and make available state-of-art-facilities in the identified areas to researchers.
- Design, develop and run programs for developing creative mindset and learning through inquiry.

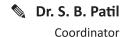
Role of SGIARC

- Act as facilitator
- To create a platform for Invention & Research work.
- Technical help in development of Product.
- Provides funding
- Provide help in filing patents and copyrights.
- Create center of excellence in the field of engineering and sciences

SGIARC has recognized as Scientific and Industrial Research Organization by DSIR, New Delhi and signed MOUs with many industries for the research and training in the diversified areas of engineering and sciences. The center has following facilities (Research Laboratories)-

Facilities (Research Laboratories)-

- VLSI and Embedded System Design Lab.
- Power Electrical Lab.
- Solar Research Lab. and Production Center
- Entrepreneurship Development(ED) Cell
- Intellectual Property(IP) Cell
- SAP-ERP Lab.
- SGTR and Mechanical Engineering Lab.
- Audio and Video Lab.

SANT GAJANAN TOOL ROOM

Sant Gajanan Tool Room (SGTR) is one of the pioneer techno-invention centers established in the year June 2007, under the banner of SSGMCE, Shegaon. SGTR mainly aimed at promoting purposeful skill oriented technical education for the youth in India. The center implements its program of technical training through its training centre & on job training in the production centre. The institute offers various courses to cover a wide spectrum of technical manpower at post graduate level, degree level, diploma level & certificate level. Besides above number of short term courses in the specialized area of design & CNC machining as well as tailor made modules are designed and conducted to suit customer's requirement.

The various activities of SGTR are:

- 1. Training
- 2. Product Development

Training: - Centre completely equipped with the conventional & advance CNC machines offers scientifically designed long term, medium term & short term training courses in the field of CNC technology for various stack holders. Till date, nearly 3700 students have passed out from SGTR after taking CNC operating and programming training out of which 2950 students are working as a CNC operator in various industries of Maharashtra state.

Product Development: - Centre is having all the manufacturing facilities under single roof to develop the products from various nearby industries.

Some of the facilities of SGTR are:-

Training facilities:

- CNC Lathe
- VMC Machine
- Simulators
- Conventional machines
- Grinders

Product development:

- VMC Machine
- CNC Lathe
- Milling Machines
- Conventional lathe machines
- Grinders
- Tool & Cutter

Or. S. P. Trikal
Coordinator

STUDENT COUNCIL REPORT

Students Council at SSGMCE was formed in the month of September 2018 as per the directions received from SGBAU, Amravati with Prof. Ms.P.V.Kale acting as Faculty Advisor. The council has a large body of 78 members which include Class Representatives (CR), Nominated Class Representatives (NCR) from all classes of Engineering and Management Course, representatives of the different student's chapters, associations and committees in the institute along with representatives from Sports, NSS and NCC section.

Students' council has organized two general meetings, one in each semester, where the members were given an open platform not only for discussing difficulties related to the students but also for innovative suggestion towards improvements. Further the suggestions, objections and difficulties are recorded and reported to higher authorities for appropriate actions. The council is acting as a bridge between the students and authorities and committed for solving grievances. Students' council is also executing social projects with Ignited Innovators of India, Government College of Engineering, Pune. The projects which are to be executed in nearby villages in different phases have brought our students close to rural part of our country. Till date 4 projects have been cleared in third phase and Result for the Final Phase are awaiting.

Prof. Ms. P. V. Kale Faculty Advisor

CULTURAL COUNCIL

Cultural Council has conducted many cultural activities in academic year 2018-19. Many of the students have participated in these activities with great enthusiasm and passion. Activities conducted under cultural council are as follows:

- 1. Dahi Handi (Krishna Janmastami)
- 2. Ganesh Chaturthi
- 3. SGB Amravati University Youth Festival
- 4. Staff Gathering
- Culfest (SSGMCE Cultural festival)

SPORTS DEPARTMENT

Various students were successful in the different competitions organized by SGB Amravati University Sports Department for the session 2017-18.

A] University Color Holders

- 1) Miss. Jayashri Ingale (3S) in Cricket
- 2) Mr. Darshan Savarkar of second year (BE) in Basket Ball.
- 3) Miss. Tanvi Nanote of first year in Volleyball.

B] Competitions Organized by our college

- 1) This year the college under SGB Amravati University organized Inter collegiate CHESS. (Men/Women)
- 2) The college student won Gold and Silver Medals in various Aerobics State, National as well as International level tournaments.
- 3) College Organized State Level Badminton Tournament.

Prof. G. L. Bayaskar
Director, Sports

NATIONAL SERVICE SCHEME (NSS)

Our SSGMCE, NSS unit consists of 200 members, 100 each from 1st and 2nd year respectively.

Regular activities of 120 hours every year includes:

- Conducting special camp of 08 days in an adopted village every year.
- Successfully conducted "Mega Blood Donation Camps" this year and will continue to send
  voluntary blood donors (our students) to hospitals to donate blood as a service to the society is
  our foremost mission.
- Our college has been awarded 1st position for past 06 years for collecting the maximum number of blood units in one day camp among the Educational institutions in SGBAU, Amravati.

Our Regular Activities at a Glance

- Free medical camp
- Dental camp, Health camp
- NSS volunteers participation and performance in various interstate camps and workshops.
- Conducting rallies on different social awareness themes in association with other social organizations.
- Tree plantation
- Special camps for road safety
- Rehabilitation campaign for addicts
- Agriculture supported practices.
- Digging of lavatory tanks
- Construction of Bandhara

- Workshop on 'Crop Cultivation'
- Water conservation
- · Cleanliness drive.
- Earning with learning concept.
- Solar energy resources awareness and preservation.

Prof. N. S. Thakare
PO, NSS

PURSUIT 2019

PURSUIT is the National Technical Symposium of SSGMCE. For the year 2019, Pursuit committee organized many technical workshops during the academic year and a national level technical symposium on 15th & 16th February 2018 under the title PURSUIT'19 with the same enthusiasm and determination among the new set of student coordinators, student volunteers and faculties. The winners of all the events were encouraged with a cash prizes and certificates. This technical event is organized every year with the objective to provide a platform for the students to showcase their talent with a competitive spirit.

- Pursuit'19 conducted seminars, workshops, Paper Presentations, Project Competitions and other technical competitions.
- Students also benefited by the presence of following dignitaries as a guest from industries.
- This event has witnessed a perfect combination of brainstorming Competitions, Exceptional Exhibitions and Hanging Breakouts. This two days package of technical fiesta has provided all the students with a chance to showbiz their uniqueness. The figures have shown the maximum participation rate and involvement from the students.

№ Prof. S. D. Padiya Coordinators – Pursuit'19

PARISHKRITI 2019

Parishkriti was organized during 15-16 February 2019. Parishkriti 2019 included eleven sub events community based learning, business quiz, business plan, paper presentation, movie mania, ad mad show, ad design competition, one act play, drama and dance competition. IPL auction was the new event added this time. The in-house attendance for two days program was 80 percent (including both M.B.A. I and II year. Winners were awarded cash prizes and certificates.

Prof. Mayur Dande Coordinator, Parishkriti

IEEE

IEEE organizes many events throughout the year. This year it conducted the following:

- Workshop on Embedded Systems and Internet of Things, Date: 11th June 2018 to 7th July 2018
- Workshop on CMOS VLSI Design using CADENCE, Date: 11th June 2018 to 7th July 2018
- Workshop on CMOS and OTA circuitry.
- Workshop on INTRODUCTION TO SCIENTIFIC CALCULATOR, Date: 9th Sep 2018
- PAPER PRESENTATION IN PURSUIT, Date: 16th Feb to 17th Feb 2019

Students got an opportunity to present their detailed thesis on their core subjects of their interest in front of the audience which not only improved their knowledge but also enhanced their communication skills.

Prof. Pravin Wankhede
Faculty Advisor

ISTE Students Chapter

- The website for the committee was prepared and linked with college website.
- Technical articles were regularly posted on ISTE notice board.
- "InSpiro TEch!" event was organized for 1st and 2nd-year students, 72 teams (2 members per team) participated in it. The event consists of various rounds focusing on student's general knowledge, aptitude, observation skills and decision-making abilities. Winners were awarded with exciting prizes.
- A "HANDS ON CALCY", Scientific Calculator workshop was organized for 1st year students, 206 students participated in it.
- A two days workshop on "PHOTOSHOP" was organized for all students.
- A two days workshop on "ETHICAL HACKING" for all students was conducted by Mr Ajinkya Lohakare, Social Spectrum, Mumbai; 60 students participated in it.
- "ACUMEN", a quiz competition was organized for school students, cash prizes were given to the winners.
- "GRAND PROJECT EXPO", an exhibition of working or non-working, hardware or software projects on any topic was organized in which many students of other colleges participated. Cash prize were given to the winners.
- "Tech Talk" event was organized for students of various colleges, cash prize was given to the winner.

Faizan I Khandwani
Faculty Advisor

INFORMATION TECHNOLOGY STUDENT ASSOCIATION (ITSA)

In this year till date ITSA (Information Technology Student Association) has conducted four events activity. The details are:

- 1. Graphics Programming in Clanguage:
- BRANAC 2K19:
- 3. Davinchi i.e. Photo shop (CS6):
- 4. Software Testing Workshop:

Prof. P. H. Gohatre
ITSA Advisor

Electrical Engineering Students Association (EESA)

ESA continuously work for the betterment of the student community. It organizes, coordinates and manages many programmes including guest lectures, seminars, webinars and workshops. During 2018-2019, it organized many such events. The students showed the enthusiasm and got benefitted. The notable guests who delivered guest lecture for students include Dr. D.P. Kothari (Former Director, IIT Delhi), Mr. A.G. Patil (Executive Engineer, Project Division MAHA-TRANSCO, Nagpur), Mr. Shreekant Bedekar (Software Consultant, Mumbai), Mr. Mohit Dubey (Design Engineer, AUTOCAD Electrical), Mr. Satish Mahajan (Principal, TATA Power Skill Development Institute Shahad, Mumbai), Mr. Shrikant Bidwai (Marketing Manager CAD CAM GURU Solution Pvt. Ltd, Pune), Mr. Avesh Metkar (Quality control Head, Atomberg Technologies, Mumbai), Mr. Geetesh Naidu (Marketing Head, R.M. Associates, Mumbai), Mr. Ved Jahagirdar (SKODA Automobile, Aurangabad), and many others.

ESA organized Two days workshop on "ROBOCON" for first year engineering students, Elocution Competition on Energy Efficiency and Conservation, Electrical Engg Alumni-Students-Faculty Interaction Meet,

EESA also organized Online-webinar on VLSI technology, getting a Headstart in your Career (Mr. C.A. Krishnan Business Unit Head, driving Digital Transformation for Global Clients at Tata Consultancy services).

EESA arranged training program on PLC & Industrial Automation for Electrical Engg Students.

ESA organized Circuit Maniac, Mock Interview, Robo-Mania events during Pursuit 2019. All the sessions were knowledgeable and Students got the motivation.

Prof. R.K. Mankar
Faculty Advisor

COMMUNITY DEVELOPMENT AND EXTENTION SERVICES CELL

Report of activities conducted during the session 2018-19

- 1. Letter was written on dated 23/07/2018 to all heads of the departments, requesting them to appoint coordinator to conduct activities of CDES Cell during the session 2018-19.
- 2. Prof. R. K. Mankar (ELPO), Prof. V. N. Bhonge and Prof. D. P. Tulaskar (EXTC), Prof. Ms. A. G. Ghule (CSE), Prof. Ms. P. P. Bute (IT), Prof. P. T. Patokar (MECH) and Prof. P. S. Dhokane (ASH) were appointed as coordinator by respective head of the department.
- 3. All coordinators of CDES cell were requested to prepare the action plan of activities to be conducted / organized during the session 2018-19 and submit to Chief coordinator, as early as possible. All departments have submitted their action plans.
- 4. All departments have conducted one program in last semester and planned another program in the current semester.
- 5. Department of Information Technology Engineering had organized two days workshop during 4 & 5th December 2018 on "Hands on Computer Fundamental and Its Application" for 8th standard students of Indira Gandhi High School, Shegaon
- 6. Department of Computer Science & Engineering had organized two days workshop during 27 & 28 November 2018 on "Basics of Computer, MS-Office & Internet" for students of Indira Gandhi High School, Shegaon
- 7. Department of Electrical Engineering had organized three days workshop during 31 January-02 February 2019 on "Operation & Control of Electrical Motors" for students of Late Sau Meena Tai Jadhao Private ITI, Shelgaon
- 8. Department of Applied Science & Humanities had organized two days workshop during 27-28 December 2018 on "Path Seekers" for 11th std. students of SSGM English School, Indira Gandhi High School and Saraswati College, Shegaon
- 9. Department of Mechanical Engineering had organized two days workshop during 16-18 January 2019 on "Introduction to Advanced Welding Technology" for students of Government ITI college, Shegaon especially for students those who are having programming knowledge and interest.

R. S. Kankale Chief coordinator, CDES

SCIENCE WORLD

Science World is an initiative of A.S. & H. dept. for first year engineering to provide the exposure to the students by organizing guest lecture, competitions and programmes under the guidance of Dr. N. A. Patil, Head, A.S.&H. In the beginning of the session, the committee of Students for Science world was formed and it took care of all the activities organized. In 2018-19, Science World organized the following programmes for students:

- 1. Orientation of Science world on 23th August 2018.
- 2. Quiz-Saval Jawab on 8th October 2018.
- 3. Inspirational Video Lectures 22nd October 2018
- 4. Game-Zone Event on 18 January 2019.
- 5. CLICK SSGMCE on 24 January 2019
- 6. IOT workshop on 2nd and 3rd February 2019
- 7. Treasure- Hunt 10th February 2019.
- 8. Guest lecture on the topic Miraculous habit by Kamal Rai
- 9. National Science Day Celebration on 28th February 2019.

All the first year engineering students actively participated in these programmes and enhanced their skills in different areas. The objective of Science World is to provide platform to the students to hone their skills at first year level itself. The winners in competitions were awarded the certificates of appreciation. Science World continues the activities throughout the year and constantly focuses on the overall development of the students.

🔌 Mr. Pankaj Dhokane

Faculty Coordinator-Science World

SAE

SAEINDIA & SAE International conducted various competitions like BAJA, Supra, e-BAJA etc. In such competitions, students have to participate and prepare ATV, by learning, studying and gaining knowledge of an automobile. With good efforts, dedication and hard work, the final & third year SAE students of Mechanical Engineering, (2018_19) (Captain: Mr. Aniket D.Wawge (4M) and Vice-Captain: Mr. Laxmikant V. Kamdi (4M)) has successfully designed & fabricated ATV (at Mechanical Workshop) as per the guidelines & rule book of SAEINDIA. It's a great achievement by the team this (2019) year, it could cleared virtual BAJA round (Which was held at Chitkara University, Punjab) out of more than 380 teams from all over India, and then participated in actual BAJA 2019, cleared TI and runs the vehicle in the final endurance. SAE Students have got an opportunity to face the reputed automobile industries like Mahindra & Mahindra, Bosch, ANSYS, BKT, ARAI, Cummins etc. This project was completed successfully with great financial support by Honorable Director sir Shrikantdada Patil, encouraged by Principal, Dr. S. B. Somani, motivated by HOD Mech. Engg. Dept, Dr. S.P.Trikal and guided and supported by faculty Advisor Prof. M. B. Bhambere and helped by all the faculty and staff/workshop staff of Mech. Engg. Dept.

Students of SAEINDIA Students chapter SSGMCE, Shegaon under the team name "Avibhuj Squad" have successfully participated in BAJA 2019, which was held at IIT Ropar, from 6th March to 11th March 2019. Team has participated for the first time in BAJA, which is a national level ATV (All Terrain Vehicle) design competition organized by Mahindra. After successful completion of dynamic events, 46 teams out of 90 teams, were selected for the final endurance run, our team was one of them.

SAE initiated the competition known as **TIFAN** (**Technology Innovation Forum for Agriculture Nurturing**) targeted to solve the farming challenges using mechanized solution. Last year SAE TIFAN students had completed the design and manufacturing of self propeller onion harvester (with strong financial support from Honorable management), within two month and participated in actual competition, which was held at Mahatma Phule krishi vidyapeeth, Rahuri, Ahamadnagar. This year also the team has constructed new modified design of self propeller onion harvester. With the effort of third year and second year mechanical students of SAE chapter,(Captain-Punit Pahune & Vice Captain- Rupesh Chaudhary/Manoj Pagrut & Shraddha Salivkar & Pankhuri Jagdale) this year also successfully completed virtual round of SAE TIFAN and entered in the actual event of SAE TIFAN. Team has participated in SAE TIFAN actual competition which is going at Mahatma Phule krishi vidyapeeth, Rahuri, Ahamadnagar from 18st March to 20th march 2019. This project was also completed successfully with great financial support by Honorable Director sir Shrikantdada Patil, encouraged by Principal, Dr. S. B. Somani, motivated by HOD Mech. Engg. Dept, Dr. S. P.Trikal and guided and supported by faculty Advisor Prof. M. B. Bhambere and helped by all the faculty and staff /workshop staff of Mech. Engg. Dept.

Prof. Madhao Bhambere
Faculty Coordinator

ALUMNI ASSOCIATION

SSGMCE alumni association is formed with the aim to strengthen the emotional bonds between the alumni and the institute through continuous interaction.

lumni, though just a word referring to the pass out graduates of a college, for SSGMCE it is something much more than this. For us it refers to a deep feeling of love, respect and care, a true feeling of belongingness for our dear pass out students.

Although we don't have any piece of paper as a proof of our relationship that we were having with our alumni years back, but still we share a common bond that connects us.

So the Alumni are the backbones of any institute and the students are the building blocks.

Various objectives fulfilled by alumni association are

To maintain a member directory

Total 10,900 Members registered till date

•

- To help networking amongst the alumni
- Alumni meets are organized on regular basis. Till now a total of twenty one meets have been organized.
- Since academic year 2013-14 college has decided to organize a GRAND ALUMNI MEET every year in the college campus itself for all the batches.
- Also a separate web portal and mobile application has been developed, which can help all alumnistudent and faculty to interact with each other even when they are distance apart.
- To setup guidance cell to aid present and past students
- To assist the placement cell
- To assist students in availing project facilities
- To utilize/channelize the goodwill of the alumni to help students (intellectual and/or scholarship/guidance etc.)
- For fulfilling of above mentioned objectives continuous efforts are taken and the alumni have contributed for the development of the college.
- Publishing newsletter
- Since three years alumni association has started publishing annual newsletter.
- As the road to improvement is unending, Alumni association will always keep on working continuously.

Dr. D. D. Nawgaje / Prof. Miss. K. M. Thanvi Coordinator, Alumni Cell

ENTREPRENEURSHIP CELL

Entrepreneurship Cell SSGMCE was established with the motive of building and nurturing budding entrepreneurs of the college and to participate in the competition organized by E-Cell IIT Bombay.

The E-Cell committee has conducted the following series of events to achieve the objective of creating awareness amongst students of our college regarding entrepreneurship

- 1. E= IQ2, an event was conducted on 03/07/2018 for introduction of E-Cell to Second Year Students and promoting E-Summit Event amongst them. It is an orientation event by newly joined E Cell members. The learning objective of this session was
- a. To make the students aware about the entrepreneurship and it's prospective.
- b. To make the students aware about the facilities of College for Entrepreneurship
- c. To convey their idea and validate it within the group
- 2. In Collaboration with IIT Bombay we have conducted an "Illuminate Workshop" by Mr. Umesh Rathod a NITI Aayog Panellist on 28th October 2018 with 85 participants with the aim of introducing Basics of Entrepreneurship to First year students
- 3. E-Cell Team were selected for the grand finale round of National Entrepreneurship Challenge at IIT Bombay and has participated in Competition of NEC: Advanced Level at E-Summit 2019 at IIT Bombay during 19th and 20th January 2019
- 4. E-Cell SSGMCE Organized "IPL Auction Competition" with the objective of helping students strategizing the team formation for startup creation through the mechanism of IPL Team creating in Technical Festival of College Pursuit 2019.
- 5. A Workshop on "Finance for Startup" was conducted by Prof. S. M. Mishra for the students of First Year on 13/01/2019. 75 Students participated in this workshop.
- 6. We have organized a Panel Discussion on Jobs vs Entrepreneurship vs Higher Education with the Prof. Wechan Sing Suliya, Prof. Sumit Muddalkar and Prof. Sandesh Jain as the panelist. 95 Students were present for the same.
- 7. "Make Your Dollars Workshop"- A two day workshop was organized on 9 & 10 February 2019 under the expertise of Mr. Sanjit Dabhekar, active freelancer. 53 Participants of SSGMCE and 22 Participants from other colleges actively participated in the same.

Prof. S.D. Jain Faculty Advisor

NATIONAL CADET CORPS (NCC)

Aims of NCC

- To develop character, comradeship, discipline, leadership, secular outlook, spirit of adventure and the ideals of selfless service amongst the youth of the country.
- To create a human resource of organized, trained and motivated youth, to provide leadership in all walks of life and always available for the service of the nation.
- To provide a suitable environment to motivate the youth to take up a career in the Armed **Forces.**

In year 1993 NCC unit was started in our college which is attached to 3MAH. SIGNAL COMPONY AMRAVATI with Enrolled Strength of 54 cadets.

ACTIVITIES OF THE YEAR 2018-2019

- Inter-National Yoga Day
- Re-Enrollment
- Motivation Campaign
- New Enrollment and Registration
- Commencement of Training Parade
- Training Parade
- Annual Training Camp Catc-I
- · Annual Training Camp Catc-li
- Independent Day Parade
- NCC Day Celebration
- Youth Day Celebration
- National Integration Camp Nashik
- Republic Day Celebration
- Certificate Examination Cadre
- B Certificate Examination
- C Certificate Examination

Captain D. L. Bhombe Faculty Advisor, NCC

Merit Student Summer –2018 Examination In Master Of Engineering & Technology M. E. Digital Electronics

Electrical (Electronics & Power) Engineering (Final Year)

Serial No	Name	Merit No.	Cgpa	
1	Ku. Azra Abdul Rauf Tahseen	1	8.88	
2	Ku. Supriya Ashok Thakare	2	8.74	
3	Ku. Ashwini Rohidas Pawar	3	8.63	

**Merit Student Summer – 2018 Examination In Engineering & Technology

Electronics & Telecommunication Engineering (Final Year)

Serial No	Name	Merit No.	Cgpa	
1	Ku. Rupali Suresh Khodke	3	8.98	
2	Ku. Kiran Ramesh Rathod	7	8.86	
3	Ku. Shamli Sunil Asolkar	10	8.72	

Computer Science & Engineering (Final Year)

Serial No	Name	Merit No.	Cgpa
1	Mr. Aakash Deepesh Pooniwala	8	9.02
2	Mr. Sumit Satish Arora	8	9.02
3	Ku. Ekta Rajesh Chugwani	10	8.96

Electrical (Electronics & Power) Engineering (Final Year)

Serial No	Name	Merit No.	Cgpa	
1	Ku. Jaweriya Anam Khan Abutalib	3	9.21	
2	Mr. Atul Ashok Harde	3	9.21	
3	Ku. Dhanashri Sunil Patil	8	9.06	

** List of candidates who have secured valid GATE-2019 score**

S. N.	Students Name	Year/	"Normalized	Category	
		Branch	Valid Score"		
Dept.	Dept. of Mechanical Engg.				
1	Saurabh Satish Kulkarni	4M	63.49	Open	
2	Shantanu Prakshrao Taywade	4M	44.12	OBC	
3	Pankaj Shankarrao Bhoyar	4M	42	OBC	
4	Vaibhav Rameshwar Nakat	4M	41.74	OBC	
5	Devanshish Punjaram Makode	4M	39.05	OBC	
6	Rushikesh Vinodrao Deshmukh	4M	34.15	OBC	
7	Chetan Ashokrao Ingle	4M	26.63	SC	
Dept.	of Computer Sci. & Engg.			•	
8	Pavan Bhagwan Raut	4R	27.33	OBC	
9	Paras Mehta	4R	28.33	OBC	
Dept.	Dept. of Information Technology				
10	Sanket Rajendra Baheti	4N	47	Open	
11	Harvindersingh Gopalsinhg Chavan	4N	35.67	Open	
Dept.	Dept. of Electrical Engg.				
12	Jayshree Suresh Mali	4S	43.67	OBC	
13	Kaustubh Suresh Badhe	4S	39.33	OBC	
14	Krushna Sudhakarrao Kokate	4S	35.67	OBC	
Dept. of Electronics & Communication Engg.					
15	Pranit Sanjayrao Vithalkar	4U	24	OBC	

विद्यापीठ गीत

जन मन जागब कविती निवंतब विद्यापीठ चाले संत गाडगेबाबा तुमचे क्वप्न पूर्ण झाले कुणी न आता ब्वुळे अडाणी ज्ञानाबाह विज्ञान कळले पर्णकुटीतील प्रतिभेलाही आभाळाचे पंबव मिळाले दशब्मुत्राचे अक्षव अक्षव वेद नवा बोले ॥१॥ जन मन जागव.... किती बंजरे किती गांजरे किती आंधळे लुळे पांगळे कर्मयोग निष्काम आचक्रनी कवेत घेता बांधव सगळे भुतदयेच्या ओलाव्याने मानव्म मोहवके ॥२॥ जन मन जागव.... धर्म जातीच्या पिककडेही माण्का केवळ माण्का अकातो भेद भ्रमांचे बंध तोडूनी मानवतेचे पुजन करतो पिढ्यान पिढ्यांचे जीवनद्शन विश्वात्मक झाले ॥३॥ जन मन जागव....

MISSION

To develop excellent learning center through continuous design and up gradations of courses in closed interaction with R&D centers, Industries and Academia.

To produce competent, entrepreneurial and committed technical and managerial human with Spiritual foundation to serve the society.

To develope state-of-the-art infrastructure, centers of excellence and to pursue research of global and local relevance.

To strive for "Sarve Bhavantu Sukhinah" - the ideal of our parent organization Shri Gajanan Maharaj Sansthan, Shegaon through Symbiosis of Science and Spirituality.

VISION

To impart word-class Engineering and Management education in an environment of spiritual foundation to serve the global society.

